

66

שֵׁעַר שְׁמֵעוֹן.

מבחר שירי המנוח מוהר"ר

שְׁמֵעוֹן בְּכַרְךָ

זכרונו לברכה

אשר מתוך ספריו הנדפסים ומתוך כתבי ידו הנשארים אחריו

אסף ותקן והוציא לאור

בנו

בנימין זאב.

חלק שלישי:

נֶתַן הַחֶכֶם.

וויען שנת התרנ"ד.

אצל ה. ד. ליפפע.

כדפוס אברהם זן דוד אלקאלאי, פרעסבורג.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 862/III

HEBRAISCHE DICHTUNGEN

SIMON BACHER

שַׁעַר שְׁמֵעוֹן.

חלק שלישי.

LESSING'S NATHAN DER WEISE

HEBRAISCH

WZM 1824

IN COMMISSION FÜRCH. D. LIBER.

VERLAGS-ANSTALT

HEBRÄISCHE DICHTUNGEN

VON

SIMON BACHER.

AUS DEN GEDRUCKTEN SCHRIFTEN U. DEM HANDSCHRIFTLICHEN NACHLASSE DES VEREWIGTEN VERFASSERS AUSGEWÄHLT UND HERAUSGEGEBEN

VON SEINEM SOHNE

WILHELM BACHER.

III. THEIL.

LESSING'S NATHAN DER WEISE

HEBRÄISCH.

WIEN, 1894.

IN COMMISSION BEI CH. D. LIPPE.

DRUCK VON ADOLF ALKALAY, PRESSBURG.

1193728/3.

שֵׁעַר שְׁמֵעוֹן.

מבחר שירי המנוח מוהר"ר

שֵׁמֵעוֹן בְּכַרְךָ

זכרונו לברכה

אשר מתוך ספריו הנדפסים ומתוך כתבי ידו הנשארים אחריו

אסף ותקן והוציא לאור

בנו

בְּנֵי מֵיִן זֶאֱבִי.

חלק שלישי:

נִתְּנָה הַחֶכֶם.

רויען שנת התרנ"ד.

אצל ח. ד. ליפפע.

בדפוס אברהם ין דוד אלקאלאי, פרעסבורג.

נָתַן הַחֶכֶם.

Nathan der Weise.

Dramatisches Gedicht in fünf Aufzügen

von

Gotthold Ephraim Lessing.

שמות המדברים.

השולטן סלדין

צדה אחותו

נתן יהודי עשיר בירושלים

היה בתו

דיה נוצרית בבית היהודי אומנת היה

לוחם הצלב

נזיר

ראש בית הכמרים הנוצרים בירושלים

אחי הכמרים

מנזר הפחה

רצים

מקום המחזה בירושלים.

מערכה ראשונה.

מקום המחזה החצר אשר לפני בית נתן.

מחזה א.

נתן יבוא ממסעיו ודיה תרוץ לקראתו.

דיה.

עיני לא יתעוני הלא זה נתן!
תודה לאל כי אחרי התמהמהך
שבת אדני לצל קורות ביתך.

נתן.

תודה לאל נזרא! אענה כדברך
אולם מה תאמרי: אחרי התמהמהי?
בחפזון מהרתי לבלות את מעשי
אך לעוף על עב קל אמנם לא יכולתי.
רחוקה הדרך מירושלים בגלה
שמי מאות פרסה בדרך הישרה
ועלי גם לגמות לימין ולשמאל
לקבץ פסג נשיי מסוחרים שונים
ובעל משה באנשים לא במרוצה
יכלה את-מעשיו לא כהפוך ידו.

דיה.

לא כהפוך ידו — — אף יד הפגוע
 כמעט את ביתך עשתה למהפכה.
 תסמר כל-שערת בשורי כי בביתך —

נתן.

כבר שמעתי כי היתה בביתי שרפה
 הזאת הכל? תפעמני שמועת התרדה.

דיה.

כמעט ביתך אדוני בהיותך במרחק
 היה לאש לאכלה מנגז עד יסודו.

נתן.

ולו גם נשרף כלו אזי מדר בנינו
 בית חדש לנו גדול מהראשון.

דיה.

גדול מהראשון! אף אל השערה
 כמעט גם חיה נשרפה בבית.

נתן.

מה תאמרי כמעט גם נשרפה חיה?
 חיתי חיה! זאת לא שמעתי.
 תודה לאל כי זאת לא נהיתה
 למה לי בית לו היתה כזאת.
 הלא תהתלי כי דיה כמענה שפתיך?
 הנדי האמת אל תעני נפשי
 לפי חלל בקרבי ואף תחרישי.

דיה.

לו היתה כזאת לו נשרפה חיה
אזי לא שמעת מפני השורה
הלא היתה נפשי בגללה. בלעה —

נתן.

ולמה החרדתיני אל הנם היה ?
בתי יחידתי אהובתי איך ?

דיה.

בתי יחידתי ? מה תדבר כזאת ?

נתן.

הספן הספנתי לקראתו בן תמיד
ואם הדול אהדל בעניי אבדתי.

דיה.

התקראנה שלך כמו כל-אחותך
כל-יגיע פפה והרכוש רכשת ?

נתן.

כל-יגיע פפי והרכוש רכשתי
במקרה והצלחה באו אל ידי ;
אולם בתי זאת היא גחלת קבלי
במעשה הצדק קנתה אותה זרועי.

דיה.

טוב לך אדוני וגם ישע מינה

הלא במיטב נפשי שלם אשלים לך.
אך לא זאת צדקה אשר תכליתה עון.

נתן.

אשר תכליתה עון? חידות מדברי.

דיה.

בקרבי קול דובר מזכיר העון — —

נתן.

עוד לא ספרתי לך דיה — בדרבי — —

דיה.

במכשול לבבי תפשלנה רגלי.

נתן.

דמי ותחרישי! הלא מהר אראה
לך הוד המעטפות ונעם הרדידים
אשר לך קניתי מסחרי ככל.
בצדק תתפלאי על יפיים ונגעמם;
לא נוכלים המה פינקרם וחין ערפם
מהמזון החפצים אשר הבאתי לתיה.

דיה.

למה לי מעטפות? הן בשת לבבי
ופוקת רוחי כם לא ותעטפו.
בקרבי קול דובר ואיך אסגור שפתי?

נתן.

הַנְּזָמִים הַנְּטִיפּוֹת וְהַטְּבָעוֹת
אֲשֶׁר קִנִּיתִי לָךְ שָׁם בְּעִיר דְּמָשֶׁק
אֵיךְ יִטְבוּ בְּעֵינֶיךָ אֲאַהֲב לְדַעַת.

דיה.

בֶּן דְּרָבָה תָּמִיד רַק נִתּוֹן תִּמְנָן
נִתּוֹן שְׂמֵךְ וְלֵב תִּמְאָד בְּמִתְנָה.

נתן.

בְּנִפְשׁ חִפְצָה בְּאֲשֶׁר לָךְ אֶתְנַנְּה
קָחִי נָא מִמֶּנִּי קָחִי לָךְ וְגַם דְּמִי!

דיה.

אֵיךְ אֲדוֹם וְאֶחְרַשׁ? מֵאֵז לִי נוֹדְעוּ
טַחַר לְבַבְךָ וְנִקְיוֹנְךָ — אִוְלָם בְּכַל-זֹאת —

נתן.

בְּכַל זֹאת רַק יְהוּדֵי גְבֻזָה אֲנִכִּי,
קוֹל זֶה הַזֶּכֶר בְּקַרְבְּךָ וְזֶה מִכְשׁוֹל לְבַבְךָ?

דיה.

הֲלֹא תִדַּע כָּל-מַעֲנֵי לְבָבִי כְּלָם!

נתן.

אַל תְּשִׁיתִי עֲצוֹת בְּנִפְשֶׁךָ דְּמִי!

דיה.

אֲדוֹם וְגַם אֶחְרַשׁ אֵיךְ אִם זֹאת עוֹנֵן

אֲשֶׁר אֶסְתִּיר בְּחִבֵּי וְרַק עֲלִיזֵן יָדַע —
 הוּא יִשְׁפּוּט בֵּין שְׁנֵינוּ וְרַק עַל רֵאשִׁי
 יָבוֹא הָעוֹן אֲנִי יְדֵי נְקִיתִי.

נתן.

עַל רֵאשֵׁי יָבוֹא! אוֹלָם הַגִּידִי
 לְמָה תִּאֲחַרְנָה פְּעֻמֶיךָ לְבוֹא?
 הֲלֹא תִרְמִינִי דִּיהָ? הָעוֹד לֹא תִדַּע
 בְּתִי כִי בְּאֵתִי מִדְּרָפִי בִּיתְהָ?

דיה.

הָאֵם תִּדַּע אִם לֹא נִעְלַם מִמֶּנִּי.
 כָּל עֲשֵׂתֵנוֹתֶיךָ יַחַד עוֹד עִמָּךְ
 נִבְהָלוּ וְנִחְפְּזוּ מִחֶרְדַּת הָאִשׁ.
 בְּחֵלוֹם וּבְהִקִּיזֵן רַק מוֹקֶדֶת הָאִשׁ
 תִּלְחֹט לְהַבּוֹת לְמִרְאָה עֵינֶיךָ
 בְּהִקִּיזֵן מִחֵלוֹם וּבְשִׁנְתָהּ עַר לְפָה.
 עוֹלָה וַיִּזְרְדָה עַל סֵלֶם דְּמִיזְנָה
 גְּמִשְׁלָה לְמִלְאָךְ גְּדֻמָּתָה לְבְהִמָּה —

נתן.

מִה־כָּל־חֲיִינוּ מִה־כָּל־כְּבוֹדֵנוּ
 הֲלֹא רַק פִּקְצָף עַל יָם תִּדְמִיזְנוֹת!

דיה.

הַיּוֹם לְעַת בְּקָר שְׂכָבָה עַל מִטָּתָהּ
 בְּעֵינַיִם סְגוּרוֹת לֹא כְּעֵינֵי חַיִּשָּׁה
 שְׂכָבָה כְּמוֹ מֵתָה בְּתִרְדָּמָה הָעֲצוּמָה.

פתאם התעוררה ובקול רם קראה :
 קול גמלי אבי שם יבואו
 אשמע נחת קולו ראו אבי יבוא !
 וכדברה שבו ונסגרו עיניה
 וראשה המתרפק על זרועה נפל
 פתאום אחרנית על פרי המטה.
 ואנכי מלאה מחרדה ומגור
 רצתי החוצה והנה מצאתיך.
 הן באמנה שבת באשר בתרדמתה
 עיני הנערה הסגורות ראוך.
 ועל זאת לא אתפלא כי נפשה תמיד
 בימים אשר חלפו רק אצלך ואצלו.

נתן.

מה תאמרי אצלו ? אצל מי דיך ?

דיה.

הלא אצל האיש אשר מלטה מאש
 אשר בלתו שכנה נפשה דומה.

נתן.

אשר מלטה מאש ? מי זה הוא ? איז ?
 הגידי את שמו הגידי מי הוא.

דיה.

לוחם הצלב הוא איש צעיר לימים
 וזה ימים אחדים הביאהו הנה
 בשבוי מלחמה והשולטן סלדין
 חס על חייהו ושלח אותו חפשי.

נתן.

לוחם הצלב אשר השולטן סלדין
 חם על חייחו ונתן לו הפשה?
 פלא הפלאים! ממלתעות הפכיר
 נמלט זה האיש למלט את-בתי
 כאיך מצל מאש! פלא על פלא!

דיה.

לולי שם האיש את-נפשו בכפו
 לו חרף חיתו אשר לקח לשלל
 אזי היתה חיה למאכלת האש
 להצילה השליף את-נפשו מנגד.

נתן.

ואיך עתה האיש איחו ביה
 איפא הנדיב? אתנפלה לרנליו.
 הלא נתתן לו כל אשר אתכן בפית?
 הלא את-צורר פספכן הריקותן לידו?
 הלא עשיתן זאת? ואשר פצו שפתיכן
 עלי גם למלא באלפים מונים.

דיה.

לא כסף וזהב שקלנו אל ידו
 וגם לא דברי תודה יכולנו לתת לו.

נתן.

גם זאת לא עשיתן הזאת תורת התודה?

דיה.

בָּא וְאֵין יוֹדֵעַ מֵאֵין מֵאִיפֹה
 הַלֵּךְ וְאֵין מְגִיד אֶנְה וְאִיכְכָה.
 תֵּאֵי הַבַּיִת יִצְיֵעוּ עֲלֵיוֹתָיו
 הֲלֹא מַעוֹלָם לֹא רָאָה וְשֵׁם לֹא הָיָה
 אֵין מְנַחֵה צְעָדָיו וְנִכּוֹן בְּטוֹחַ
 בֵּין לַבּוֹת הָאֵשׁ בָּא לַבַּיִת פְּנִימָה.
 תְּמָרוֹת הָעֵשֶׂן אֲשֶׁר לְעֵינָיו הִתְאַפְּכוּ
 נִפְחָה אוֹתָן הַלְּאָה בְּאִדְרָתָו בְּיָדוֹ
 צָעַד בְּלִי פֶחַד אֶל תוֹךְ הַתְּבַעֲרָה
 וּמְנֻמַּת פְּנָיו רַק לְחֹדֶר הָעֲלִיָּה
 מִשֵּׁם קוֹל מְנַבֵּב שׁוֹעַ לִישׁוּעָה.
 נִבְהַלָּה נֶפֶשׁ כָּל־הָעוֹמְדִים שָׁמָּה
 פֶּן תֵּאֲכֹלֶם יַחַד הָאֵשׁ הַנּוֹרָאָה.
 תִּסְמַר כָּל־שְׁעָר — פֶּתְאוּם רְאִינוּהוּ
 בְּפִנּוֹתָו לֹו דְרֹךְ בֵּין עֵשֶׂן וְאֵשׁ
 לֹא נִכּוּוּ רַגְלָיו עַל יְקוֹד הַנְּחָלִים
 וּמְמֹדוּרַת הַשְּׂרָפָה הוֹצִיא הַנְּעֲרָה
 כְּאוֹמֵן הַיּוֹנֵק עַל זְרוּעָיו נִשְׂאָה
 בְּלִי חַסוֹת אֵזֶן לְרִנְנַת שְׂפָתֵינוּ
 לֹא פָנָה עֲרָף לֹא הִבִּיט אַחֲרָיו —
 הָעֹמֵד הַנְּעֲרָה לָאֵשׁ עַל רַגְלֶיהָ
 בֵּין הָעַם הַתְּעַרְבִי וְחִישׁ חֶלֶף הַלְּאָה.

נתן.

אֲמָנָה כִּי אַחֲרֵי כֵן עוֹד רְאִיתָן אוֹתוֹ?

דיה.

שֵׁם בֵּין הַתְּמָרוֹת אֲשֶׁר יָשׁוּ צְלָלִיהֶם

על קבר משיחנו הקם אחרי מותו
 ראינוהו הולך לשוח בפערב
 אחרי הדברים האלה תמיד.
 בגילת לב ורגז קרבתי שם אליו
 נשאתי את ידי והשבעתי אותו
 חליתי את פניו מקירות לבבי
 לשית ברוב חסדו עין חומלת
 על דאבון הנערה לא תמצא מנוחה
 טרם התנפל תשתחוה ותכרע
 למציל תייה בהמית התודה
 ודמעתה על לחיה תזיל לקראתו.

נתן.

ומה ענה האיש מה דבר ועשה?

דיה.

הנם שועתי אטם את אזניו
 ועוד שפף עלי מרי לעגו כאיש —

נתן.

כאיש ידע מרף לבות הנשים.

דיה.

לא ידעתי פחד כי יום יום באתי
 בכל-פקר ובקר שם התמצבתי
 לשמוע ממנו דברי הבוי
 נשאתי בעבורה בנפש הפצה
 חרפה ובשת ומרי אמרי לעגו.
 אך ארכו הימים לא יבוא עוד הנה

לְשׁוּחַ בְּעָרֵב אָנֹכָה וְאָנֹכָה
 שָׁם בֵּין הַתְּמָרִים אֲשֶׁר יָטוּ צֵלָם
 עַל קֶבֶר מְשִׁיחֵנוּ הַקָּם אַחֲרֵי מוֹתוֹ.
 אִין אִישׁ יוֹדֵעַ אֵיפֹא אִיהוּ
 אִין מַגִּיד לָנוּ שְׁבִתוֹ וְתַחֲנוּתוֹ.
 הַתְּפִלָּא עַל זֹאת? נִפְלְאָת גַּם בְּעֵינֵינוּ.

נתן.

לֹא אֶתְפִּילָא אוּלָם אֶחְשׁוּב אֵיכְכָה
 נַעֲרָה כְמוֹתָ עַל זֹאת תִּשְׁתַּוְּחָה;
 כְּמוֹ עֶצֶב נִבְזָה עַד עֶפֶר הַדְּבָאָה
 וּבִיּוֹדֵי הָאִישׁ אֲשֶׁר הָרִימוּ בְּנַפְשָׁהּ
 עַל בְּנֵי הַתּוֹדָה לְבַמְּתֵי הָאֲהָבָה.
 בְּסַעֲרַת הַרְגָּשִׁים נִפְשָׁה נִגְרָשָׁה
 תִּאֲהָב וְגַם תִּמְאֵס תִּרְחִיק וּתִקְרַב
 דְּחִוְיָה וּמְשׁוּכָה גַּם תִּמְעֵלָה וְגַם תִּמְרַד.
 הַלֵּב וְהַשֶּׁקֶל יַחַד יִלְחָמוּן
 יִפְלְסוּ בְּמִשְׁקוֹלָתָא אֲהָבָה וְגַם שְׂנְאָה.
 שְׂנְאָתָא הָאָדָם שְׂנְאָתָא הַתֵּבֵל
 תִּעֲזוּ בְּאַחֲרוּזָה אִם כַּח הַדְּמִיוֹן
 לֹא יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם שָׁם בֵּין הַלּוֹחָמִים.
 רִגְשֵׁי הַלֵּבָב וּמְזֻמּוֹת הַשֶּׁקֶל
 יַחֲלִיפוּ יְמִירוּ וַיִּסְיָנוּ הַגְּבוּלִים.
 אוֹי לְגִבְרַת יִרְשָׁתָהּ שִׁפְחָתָהּ
 וְאוֹי לְשֶׁקֶל יְמִשַׁל עָלָיו הַלֵּבָב. —
 כְּמַעֲשֵׂה שְׂנֵעוֹן כָּל־מַעֲשֵׂיהֶם יַחַד
 הִבֵּל רְעוּת רֹחַ דְּמִיּוֹנֵי כְזָב:
 אִירָא מַחְלָה כְּזֹאת גַּם נַחֲלַת בְּתִי.

דיה.

ולו רק חלום תחלום? נְעִימָה היא וְתַמָּה
בְּמַחְשְׁבוֹת דְּמִיּוֹנָה בְּמִלְאָךְ מְמַרְזָמִים.

נתן.

מַחְשְׁבוֹת פְּאֵלָה רַק תְּהִי הַמָּה
בְּאֵין וְאָפֶס יַחַד גִּחְשָׁבוּ.

דיה.

בְּחִזְיוֹן הַגִּיּוֹנָה רַק רְעִיּוֹן אֶחָד
יִיקַר בְּעֵינֶיהָ בּוֹ תִדְבֶּק בְּכֹל מְאֹדָה:
כִּי לִזְחַם הַצֶּלֶב אֲשֶׁר הִצִּילָה מֵאֵשׁ
לֹא הָיָה אֲנוּשׁ וְגַם לֹא בְּנֵי-תְמוּתָהּ.
זֹאת מְאֲמִין כִּי אֶחָד מֵהַמְּלֹאכִים
אֲשֶׁר בְּעֶזְרָם בָּטַח לְבָהּ מִנְּעוּרֶיהָ
יָרַד לְהוֹשִׁיעָה בְּדַמּוֹת חֵלּוֹם.
תְּאֲמִין כִּי שׁוֹמֵר נִפְשָׁהּ מִנְּעוּרֶיהָ
מִלְּבוֹת הָאֵשׁ עַל כַּפָּיו נִשְׂאָה
וּמִלְאָךְ מִסְתַּמֵּר בְּעַמּוּד הָעֵשֶׂן
רַחֵף סְבִיבָה לְהִצִּילָה מִשְׁחַת.
זֹאת מְאֲמִין בְּגִקְיוֹנָה וְשִׁהַר לְבָבָהּ
וְאֵל תְּהַמֵּל גַּא אֲדוּגֵי בְּאִמוּנָתָהּ זֹאת.
הֲלֹא יַחַד גִּאֶחָדוּ בְּאִמוּנָהּ הַזֹּאת
יְהוּדִים וְגַם נוֹצְרִים עִם מְאֲמִינֵי מַחְמוֹד
הִנֵּחַ לָהּ אֲדוּגֵי אֲנָא אֵל תְּשַׁחַת
נְעַם אִמוּנָתָהּ אֲשֶׁר בְּעֵגְיָה שְׁעֵשׂוּעָה.

נתן.

יָקָר גַּם בְּעֵינֵי חֵלּוֹם נְעוּרִים כְּזֹה

בַּת חַיִּל אַתְּ דַּיָּה לְכִי נָא הַחֲדָרָה
 רְאֵי הָאוֹכֵל דִּבֵּר עִמָּה עִם חַיָּה
 וְאַחֲרֵי כֵן אֲשִׁים לְדָרְךָ פְּעָמַי
 לְבַקֵּשׁ בְּרַחוּבוֹת מִלְּאֵךְ עֲזָרְתָה
 שׁוֹכֵב הוּא כְּפָרָא מִתְהַפֵּף בְּדַרְכָּיו.
 וְאִם עוֹד בִּינְנוּ בְּאַרְצָן יִתְהַלֵּךְ
 מִהַר אֲחַקְרֵהוּ בְּשֵׁם אֲדַעְהוּ
 אֲבִיאָהוּ עִמִּי אֲבִיאָהוּ עַל גְּבוּן.

דיה.

לך צלח ורכב לו יהי כדברך!

נתן.

אִזּוּ פִּמְחַת דְּמוֹת הַכֵּל מִרְאֵה הָאֵמֶת
 תִּמְרָאִינָה בְּעֵינַיִכֶן וְגַם דְּעֵי זֹאת דַּיָּה
 בְּכַל-תְּמָאוֹת לְכַבְּכֵן לְחַזִּיזְנֵי מְרוֹם
 אֲהוּב מִמִּלְּאֵךְ לְאָדָם הָאָדָם
 אֲשֶׁר יוֹכֵל לְחַבְּקוֹ בְּעֵצְמוֹ וּבְשָׂרוֹ.
 מִהַר תִּרְפָּא חַיָּה מִחֲלִיָּה
 מִחַזִּיזוֹן רוּחָהּ וּתְאַוְתָּה לְמִלְּאֵךְ.
 וְגַם לֹא יִחַר בִּי אִפְּךָ אִם שְׁלַח אֲשַׁלַּח
 מִלְּאֵךְ פְּנִיכֶן אֵל אֲרֶץ הַחֲלוּמוֹת.

דיה.

מִי יִתְאַנֵּף בְּךָ הֲלֹא קָסָם עַל פִּיךָ.
 תּוֹצְאוֹתָיו יַחַד טוֹבוֹת וְגַם רָעוֹת
 דְּבַשׁ מְחִייל בְּלַעְגָּה פִּמְחַת לְשׁוֹנָה.
 אֵךְ שְׁמַע נָא אֲדוּנִי שְׁמַע נָא קוֹל אֲעָדִים
 רְאֵה חַיָּה בָּאָה הִנֵּה הִנֵּה.

מחזה שני.

חיה והראשונים.

חיה.

האח מחמד נפשי אבי הנקד!
 וגם לא רמני הקול אשר שמעתי
 עוד לא יפרידו נהרות מדברות
 ביני ובינך ולמה לא תבוא?
 הנקד פה עומד אחרי כתלני
 ולא תמהר לראות ולחבק בתך
 בתך העניה אשר טרם בואך
 כמעט נשרפה תסמר כל-בשרי
 השרף באש הוי מות מר זאת!

נתן.

ארחמך בתי ארחמך בעת אפפור —

חיה.

ברגלך עברת על דרךך אבי
 חדקל ופרת ירדן ועוד הרבה
 נחלים ונהרים גם שמם לא אדע.
 מלפנים אבי בהיותך בדרך
 תמיד כל-היום פחד פחדתי
 פן תשטףך שבלת הנחור.
 אולם מעת האש הנוראה
 ידה חלהטת הרימה נגדי

מעת ראיתי פנים אל פנים
 עצמת האש וחרדת הלהבה
 לא אירא עוד מפנים ודונים.
 תענוג ושעשוע לטבוע במצולה
 ולמות בפנים מלמות באש.
 אף תודה לאל אף לא שטפתך
 שבלת הנחר ונם אנכי אבי
 עוד לא נהייתי למאכלת האש.
 נגילה ונרננה נשמחה בחיים
 נודה לאל פי נשאו מלאכיו
 אותך בכנפיהם על המעברות
 נסתרו מעיניך ועל אברותיהם
 בשלום עברת במי נהרות ודונים.
 הצילני גם אני המלאך הטוב
 אשר בא להושיעני על פי דבר שדי
 לא מלאך מסתתר עיני ראוהו
 בהוציאו אותי מלבות האש
 שתאום בדי רגע על פנפיו הלכנות.

נתן (בלאט אל לב).

פנפיו הלכנות הם פנפיות האהרת
 אשר לוחמי הצלב יתעטפו בה תמיד.

חיה.

עיני ראוהו בהנדרה מפניו
 תמרות העשן פמוץ מנרן
 עיני ראוהו מפנים אל פנים
 מלאך שומר אותי מלאכי ראיתי.

נתן.

עָרַבְךָ כַּמְלֶאכֶת-בְּאִשֶּׁר רָאָה אוֹתְךָ
גַּם הוּא רַק מְלֶאכֶת בְּחֵן גַּעְמוֹ רָאָה.

חיה.

בְּמִי תִהְיֶה אָבִי בְּמְלֶאכֶת אוֹ בִי?

נתן.

וְלוֹ הָיָה מְמֻלְטָךְ רַק אֲנוֹשׁ מְאֻדָּמָה
בְּאִשֶּׁר נִרְאָהוּ בְּכָל-יּוֹם אֲנוֹשׁ כְּכֹלְנוּ
בְּעֵינֶיךָ בְּתִי תָמִיד יְהִי מְלֶאכֶת.

חיה.

לֹא אָבִי לֹא — לֹא נוֹלַד מֵאִשָּׁה
מְלֶאכֶת מְשֻׁחָקִים הוּא הִצִּילָנִי.
הֲלֹא זֹאת אָבִי מֵאֵז לְמִדְתָּנִי
כִּי הַמְּלֶאכִים עָשִׂי רְצוֹן שְׂדֵי
גַּם לְמִדְתָּנִי כִּי הָאֵל בִּיכָלְתוּ
יַעֲשֶׂה נִפְלְאוֹת לְאוֹהֲבָיו וְלַעֲוֹבְדָיו
יְמַלֵּט יְצִילֵם יַפְדֵּם מִשָּׁחַת —
וְאוֹהֲבֵת הָאֵל הֲלֹא גַם אֲנֹכִי?

נתן.

גַּם הוּא יֶאֱהָבְךָ וַיִּפְלִיא לְךָ פְּלֵאוֹת
לְךָ וּלְכָל אֹהֲבָיו בְּכָל-שָׁעָה וְרִגְעָה.
נִבְרָאוּ מֵאֵז אֱלֹהֵי הַנִּפְלְאוֹת
מִיּוֹם בְּרֹא תֵבֶל הִמָּה מַעֲוֹלָם.

חיה.

למודים כאלה אאהב לשמוע.

נתן.

ולו לא היה מלאך רק לוחם הצלב
 הצילך מאש האם אין זאת פלא?
 זה פלא הגדול מכל-הפלאים
 כי את-הפלאים אשר בכל-יום יעשו
 לב בני האדם לא יחשב לפלאים.
 לולא פלא זה לא היו בני אדם
 פתאים פילדים ורק על דבר ישתוממו
 אשר עוד לא הספינו להביט ולראות.
 הלא רק החדש אשר עוד לא ראו
 גפלא בעיניהם ויקראוהו פלא
 ולפלאים נראים הנעשים בכל-יום
 סגורות עיניהם אטומים לבותם.

דיה.

חוסה גא אדוני חוסה עליך
 למה ברעיונות שגבו ממנה
 לבכה האנוש והכואב העיק?

נתן.

הניחי אדברה! הלבתי חיה
 אין זאת די פלא להנצל ביד אנוש
 אשר נמלט ממות גם הוא בפלא?
 כי מי שמע עוד אשר חם סלדין
 על חיי לוחם הצלב מעודו?

מי שָׁמַע עוֹד זֹאת פִּי לֹחֶם הַצֶּלֶב
 לָקַח מִסְלָדִין נִפְשׁוֹ לִשְׁלָל
 אוּ רַק הַתְּאֵוָה רַק קָוָה לְקַחְמָה?
 גַּם אֲזוּר עוֹרוֹ בּוֹ חֲנוּנָה חֲרָבוֹ
 גַּם נֶצֶב פִּידוֹנוֹ לֹא נָתַן בְּעַד נִפְשׁוֹ
 וְזֶה לֹחֶם הַצֶּלֶב שְׁלַח לְחַפְשִׁי!

חיה.

הֲלֹא זֶה עַד נִכּוֹן לְדַבְּרֵי אָבִי
 פִּי לֹא בֶן-אָדָם רַק מְלֹאֵךְ מִשְׁחַק
 נִדְמָה לְגִבּוֹר רַק זֶה הֲצִילָנִי.
 פֹּה בִירוּשָׁלַיִם בְּלִ-לֹחֲמֵי הַצֶּלֶב
 רַק בְּבִגְדֵי מוֹת בְּבֵית סֹחַר יִסְגְּרוּ
 לֹא יִלְכוּ חֲפָשִׁים בְּחוּצוֹת וּרְחוֹבוֹת
 וְאִיךָ הֲצִילָנִי לֹחֶם צֶלֶב חֲפָשִׁי
 בְּחֻשְׁבַּת הַלֵּיל? מְלֹאֲכֵי מְלֻטְנֵי!

נתן.

לְפִי שִׁכְלוּ יְהִלְלֵם גַּם אִישׁ גַּם אִשָּׁה
 וּבְאֶחָת הַחֲקֻמוֹת תִּדְבְּרֵי אֶת בְּתִי.
 אֵךְ שְׂמָעִי גַא דְּיָדָה הֲלֹא אֶת סִפְרָתָּ זֹאת
 פִּי אֶת-לֹחֶם הַצֶּלֶב בְּשִׁבּוֹי מְלַחְמָה
 הַשּׁוֹלְטָן סְלָדִין הִבִּיא הָעִירָה
 מֵהַ תִּדְעִי עָלָיו עוֹד יוֹתֵר הַגִּידִי.

דיה.

עוֹד זֹאת יְשִׁיחוּ יוֹשְׁבֵי הַשָּׁעַר
 פִּי בְעֵבֹר זֶה חָם סְלָדִין עַל חֵיוֹ

וְעַן מֵרְאֵהוּ וְגַם תֵּאָדָר פְּנֵי
 בְּאֶחָד מֵאֲחָיו אֲשֶׁר אָהַב בְּנְעוּרָיו.
 שְׁמַעְתִּי גַם שְׁמוֹ אוֹלָם שְׂכַחְתִּיהוּ
 גַּפְל בַּמְלַחְמָה לֹא אִדַּע אָנָּה
 עֲתִיקִים הַדְּבָרִים זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה.
 גַּפְלָה הַמַּעֲשֵׂה וְלִכֵּן לֹא אֶאֱמִין
 בִּי בְּאֵמֶת נַעֲשֵׂה אֵין זֹאת הֲלֹא אֵין זֹאת!

נתן.

וְלָמָּה יִפְלֹא בְּעֵינַיִךְ זֹאת דִּיה
 הָאֵם בְּעֵבֹר הָאֱמִין פְּלֹא גְדוֹל מִנִּי?
 לָמָּה לֹא יִדְבַק הַשּׁוֹלֵטֵן סִלְדִין
 אֲשֶׁר יֵאָהֵב כָּל אֲחָיו בְּאַהֲבַת נִפְשׁוֹ
 עוֹד בְּאֶחָד מֵאֲחָיו גַּם אֲחֵרֵי מוֹתוֹ?
 הֲלֹא יִדְמוּ וְגַם יִשׁוּוּ פְּנִים אֶל פְּנִים?
 הָאֵם אַהֲבַת יְמֵי נְעוּרִים תִּשְׁכַּח כְּלָה?
 הֲלֹא תוֹכַל לְהַקְיִין לְשׁוֹב וּלְהִתְעוֹרֵר
 וְלֵאחֹזֵז בְּסַנְסַנֵי תֵּאָדָר אָח אֲהוּב
 אֲשֶׁר חָקוּק בְּלֵב עוֹד מִימֵי הַנְּעוּרִים?
 לָמָּה בְּעֵינַיִךְ יִפְלֹא דְבַר זֶה?
 זֹאת מַחְלַת שְׂכַלְךָ דִּיה הַחֲכָמָה!
 רַק פְּלֹאֵי אֱמוּנָתְךָ הַדְּבָקִים בְּנִפְשְׁךָ
 לָךְ לֹא גַפְלָאוּ רַק הַמָּה בְּאֱמִנִי!

דיה.

הַלְהוֹכַח תִּחְשׁוֹב לַעַג שְׂפָתַיִם?
 אֲמַרִי בּוֹז וְקָלָם לֹא נִאוּי לְגְדִיב!

נתן.

בוז תחת בוז לעג תחת קלם
 וכאשר עשית בן גם לך יעשה.
 אך לו גם יהיה כדברך חיה
 בכל זאת הצלתך לפלא תחשב.
 אין זאת רק ביכלת מלך העליון
 אשר יטה כהפצו לב מלכי ארץ
 הוא גם ותקלם משחק ידו המה
 בזרועות אונם יבצעו רק רצונו
 בחוטי ערקיהם ומשכם אחריו.

חיה.

תעה פשה אויבך בעמקי עשתנותי
 אבדן אמונתי ותקנתי אראה.

נתן.

הסבן הספנת תמיד להטות אזניך
 ללמודי המוסר והתבונה בתי!
 שמעי גם עמה אמרי מהקקם.
 דמות גבות העין ונחירי האף
 תבנית המצח ועצמות הלחיים
 ארפות או קצרות שרועות או ישרות
 דמות מאומה במראה פני לוחם גברי
 אשר בא מפרחק מארצות המערב:
 ומאש גמלמת פה בארץ המזרח.
 האין זאת די פלא עם חפץ בפלאים!
 ומה זה עוד תיגעו מלאך מפרומיו?

דיה.

וְלָמִי נִפְגִּיעַ נָתַן בְּאַמוּנָה כִּזְאת ?
 הַאִיִּן טוֹב אִם נִחְשׁוֹב כִּי נִשְׁלַח מִלְּאֱדָם
 לְהַצִּיל אוֹתָנוּ מִמָּוֶת וְשַׁחַת
 מֵאֲשֶׁר נִחְשׁוֹב כִּי זְרוּעוֹת הָאָדָם
 לְמוֹדֵי הַרְשָׁע לְזֹאת נִבְחָרוּ ?
 עָלֵי סֶלֶם אֲשֶׁר רֵאשׁוּ בְּנִבְהֵי שְׁחָקִים
 עַד אֶצֶל שְׂדֵי הַמְּלֶאֶךְ יִגִּיעַ ;
 וּבִקְרֵבַת שְׂדֵי נִשְׂא נִפְשָׁנוּ
 וְלֵב עַל כַּפַּיִם לְשׁוֹכֵן בְּעַרְפֶּל
 אִם נִדַּע כִּי יַעִיר מִשֵּׁם עֲלִינוּ
 וְיִשְׁלַח לְהַצִּילֵנוּ מִלְּאֲבוּי אֶרְצָה.

נתן.

רק רוים לָכֵב זֹאת עִם נְאֻמוֹת נִפְשׁוּ.
 כִּן הוּד הַבְּרָזֵל יִתְהַדָּר בְּכֶסֶף
 אִם בְּמִלְקָחֵי כֶסֶף מֵאֵשׁ הַרִימוּהוּ.
 לָמִי אִפְגִּיעַ בְּאַמוּנָה זֹאת ? תִּשְׁאֲלֵנִי
 וְאַנְכִי אֲשַׁאֲלֶךָ : לָמִי תוֹעִילִי בָּהּ ?
 בְּקִרְבַּת אֱלֹהִים אֲשֶׁר תִּשְׁאֵי עַל שְׁפֹתַי
 תִּתְחַרְפֵי בְּלִי דַעַת עֲלִיּוֹן הָעֲלִיוֹנִים.
 אַמוּנָה זֹאת תִּפְגִּיעַ אַחֲרָיִךְ לְשִׁמְעוּנִי :
 הֲלֹא לְגִמּוֹל וּלְהִיטִיב לְאִישׁ הַמְּצִילְכֶן
 בְּכָל-פִּחְכֶן וּמֵאֲדָכֶן רְצוֹנְכֶן גַּם יָחַד
 לֹא הָיָה אָדָם לֹא הָיָה מִלְּאֱדָם.
 וְעַתָּה אִם תִּאֱמִינֵנוּ כִּי הָיָה מִלְּאֱדָם
 בְּמָה תִּיטִיבוּ לֹא וְתִגְמְלוּ לֹא הֶסֶד ?
 תוֹדוּהוּ תִתְפַּלְּלוּ לֹא בְּרֶךְ תִּכְרַעוּ

רחשת לבבך תזל מעיניך
 תענוי נפשתיך תצומו ביום חנו
 תחלקו מתנות לדלים ואביזנים:
 אוֹלָם מה־יסכון בל־זאת למלאך?
 אִתֶּן וְחַדְלִים שָׁם תִּמְצָאוּ חֶפְצֶךָ
 אוֹלָם הַמְּלָאךְ מַה־זֶּה תוֹעֵלְתוּ?
 בְּצוּמְךָ לֹא יַעֲשֶׂה פִימָה עָלַי כֶּסֶל
 מִהֲמַעַט חֶלְבֶּךָ נִפְשׁוּ לֹא תִדְשֵׁן
 בְּחֶלְקֶךָ לְדִלִים לֹא יָנוּב חִילוֹ
 מִהֲמוֹן רַחֲשֶׁתְךָ לֹא יִגְדֵל כְּבוֹדוֹ
 וְלֹא יִרְבֶּה אוֹנוֹ בְּשׂוּמְךָ בּוֹ מְעֻזָּךְ.
 אוֹלָם אִם הִיָּה מִצִּילְכֶן אָדָם —

דיה.

אוֹדָה לְדַבְרֶךָ פִּי בִהְיוֹתוֹ אָדָם
 מְקוּם מְצָאנוּ לְגִמּוּל לֹו חֶסֶד
 וְגַם אֵל יוֹדֵעַ פִּי בְּנִפְשׁ חֶפְצָה
 לְמִלָּא מִשְׁאֲלוֹתַי יַחַד מְהֵרָנִי.
 אִךְ זֶה הָאִישׁ שָׁם לֹא בִקֵּשׁ מְאוּמָה
 לֹא רָצָה לְקַחַת מְאוּמָה מִמֶּנִּי.
 יַחַד בּוֹ לְבוֹ עָלִז וְגַם שָׁלֵו
 עָלִז בְּנִקְיוֹנוֹ וְדוּמָם בְּתָם לְבוֹ
 פֶּאֶשֶׁר לֹא יִהְיֶה בֵּן רַק מְלָאכִים
 רַק מְלָאךְ מִשְׁחַק יִהְיֶה כְמוֹ זֶה.

חיה.

וּבְמִלְאָךְ מְרוּם בֵּן חֶלֶף וְחֶלֶף.

נתן.

בן חלף וחלף! האם חלף כלה?
 יען לא נראה עוד בין התמרים
 האם בקשתוהו עוד במקום אחר?

דיה.

זאת לא עשינו וגם למה זה חנם.

נתן.

ראינה גם יחד רעת אמונתך
 הפוזקה — עתה עזבתך האיש
 ומה אם האיש אשר עזבתך חלה?

חיה.

מה תאמר אבי הוא חלה חלה?

דיה.

האף אמנם תחשוב כי חלה האיש?

חיה.

פלצות אחזתני בקרדת לפי!
 שימי נא דיה ידך על מצחי
 עורקי פקרח פתאום נקפאו.

נתן.

אמרתי על גמלה יחלה האיש
 הארץ הזאת אוכלת הצרפתים
 אשר באים הנה מארצות הצפון.

יְחַלֵּשׁ הַנַּעַר מִשָּׂאת עֲמַל הַלֹּחֲמִים
וּמִרָעַב וְצָמָא וּמִשְׁקוּד בְּלִילָה.

חיה.

הוּי חָלָה הוּי! בְּקַרְפֵּי חֶלֶל לְבִי!

דיה.

לֹא אָמַר אָבִיךָ עַל גְּבוֹן כִּי חָלָה
רַק זֹאת מִחֲשַׁבְתּוֹ כִּי יוּכַל לְחַלּוֹת.

נתן.

שָׁם יִשְׁכַּב בּוֹדֵד בְּלִי רַע וְעַמִּית
בְּלִי כֶסֶף לְשֵׁלֶם שְׂכָר שׁוֹמֵר הָלִיזוּ.

חיה.

אָבִי אָבִי הַכְרַע תִּכְרִיעַנִי!

נתן.

בְּאַרְצָן נִכְרְיָה בְּלִי יוֹעֵז וּמְנַחֵם
אֵינְ מוֹשִׁיט לּוֹ סְפִי מְזוֹר וּרְפוּאָה
אֵינְ הוֹפֵךְ מִשְׁכָּבוֹ שְׂדוּד מִתְעַלֵּף
יְהִי שְׁלַל הַמְּכַאֲזִים טָרַף לְמִנּוֹת.

חיה.

אֵיךְוֹ אֵיפֹא? הוּי אָנָּה יִשְׁכַּב?

נתן.

שָׁם יִשְׁכַּב גַּעֲזָב הָאִישׁ אֲשֶׁר חָרַף

נִפְשׁוּ בְּעַד אִשָּׁה לֹא רָאָה מְעוּדוֹ
מִלְטָה מֵאִשׁ וְלֹא הָיָה רַק אָדָם.

דיה.

אָנָּה אֵל תִּדְבֹר בְּאֵלֶּה הַחוּסָה!

נתן.

שָׁם יִשְׁכַּב הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא רָצָה לְרֹאוֹת
אֶת־זֹאת אֲשֶׁר הִצִּיל לְמַעַן לֹא יִקַּח
לְמִשְׁפָּרַת מַעֲשָׂהוּ אֶת־תּוֹדַת פִּיהָ.

דיה.

חוּסָה נָא אֲדוּנִי עֲלֶיךָ חוּסָה!

נתן.

לֹא רָצָה לְרֹאוֹת אֶת־זֹאת אֲשֶׁר הִצִּיל
עַד יִחַרֵף שְׁנִית נִפְשׁוֹ בְּעַבְרָה.
רַק אָדָם הָיָה וְשָׁם יִשְׁכַּב נִעְזָב!

דיה.

חוּסָה נָא חוּסָה רְאֵה עֵינֶיךָ נִפְשָׁה.

נתן.

אֵינִי עֹמֵד יַד מְרוּחַ בְּמִשְׁקָה מְחִיחַ
לְשׁוֹנוֹ הַדְּבָקָה לְמִלְקוֹחַי חֲפוּ;
שָׁם יָמוֹת וּבְקִרְבּוֹ רַק זְכָרוֹן פִּעְלוֹ.

דיה.

הֲרָף מִדְּבַר! הָאִם תְּמִיתָהּ בְּלָה?
נִחְתּוּ דְבָרֶיךָ פְּחָצִים אֵל לְפָה.

נתן.

וְהוּא רַק אֵת הַיָּא אֲשֶׁר הַסְּבוֹת מוֹתוּ
 אֵת מוֹתֵיהֶוּ יְכוּלֵת לְהַמִּיתוּ!
 אֵךְ עוֹרֵי חֵיה לֹא סֵם הַמָּוֶת
 הַמִּשְׁיֵט לָךְ יְדֵי אֵךְ מְזוֹר לַחַיִּים
 עוֹרֵי גַא עוֹרֵי רְאִי חֵי מוֹשִׁיעֵךְ
 חֵי גוֹאֲלֵךְ בְּאַרְצָן לֹא מֵת וְלֹא חָלָה.

חיה.

לֹא מֵת וְלֹא חָלָה! הַיְדַעְתָּ עַל נְכוֹן?

נתן.

יְדַעְתִּי יְדַעְתִּי כִּי מַעֲשֵׂה הַצְּדָק
 עוֹד בְּאַרְצָן הַחַיִּים מִיַּד אֵל יִשְׁלָם.
 אֵךְ רְאִי גַא בְּתִי יְדַעִי גַא הַכִּירִי
 אֵיךְ נִקַּל לְאָדָם לְחָשׁוֹב מִחֲשָׁבוֹת
 וְלִשְׂאֹת בְּנַפְשׁוֹ הַגִּיּוֹנִי הַצְּדָקָה
 מִלְּפַעוּל צְדָק בְּחַפְזֵן כְּפָיִם.
 הַעֲצַל הַחֲלָשׁ יִשְׁדִּיט עַל גִּבּוֹ
 עֲשֵׂתִנּוֹת כְּזָב וְרַעֲיוֹנּוֹת מַדוּחִים
 וַיַּחְדֵּל בְּעִבּוּרָן לַעֲשׂוֹת מִשְׁרִים.
 יָד לַחִיק יִשִּׁים וַיֵּאֱמִין בְּשׂוֹא נִתְעָה
 אֵךְ לֹא הָאֱמוּנָה רַק הַמַּעֲשֵׂה יִשְׁלָם.

חיה.

אָבִי שְׂמַעְנִי אֵל תִּלְךְ עוֹד מְנִי
 כִּי אִם תַּעֲזֹבֵנִי יַעֲזֹבֵנִי גַם שְׂכָלִי.
 אוּלָם הַגַּם תֵּאֱמִין כִּי לוֹחֵם הַצֶּלֶב
 נָשָׂא לְדַרְךְ אֶת־פְּעַמָּיו וְגַם הִלְךְ?

נתן.

מהר אֶחְקְרֶהוּ אֶבְקֶשְׁהוּ לְכַנֶּה!
שָׁם אֶרְאֶה אִישׁ יְסוּבֵב גְּמִלֵי הַטְּעוּנִים
בְּמַרְגֵּל חָרֵשׁ. הַיְדַעְתָּן אוֹתוֹ?

דיה.

הֲלֹא זֶה יְדִידְךָ יְדִיד גְּבֻשֶׁת הַנְּזִיר.

נתן.

מַה תֹּאמְרֵי דִיָּה מִי זֶה הָאִישׁ?

דיה.

הֲלֹא זֶה הַנְּזִיר רַעַף אִישׁ סוֹדֶךָ
אֲשֶׁר בְּמִשְׁחַק הַשֶּׁף עִמּוֹ תֵּשֵׁב תְּמִיד.

נתן.

שָׁם הָאִישׁ אֲשֶׁר צָעָה הַדּוֹר בְּלְבוּשֵׁי
הַזֶּה הוּא אֶלְחָפִי? הֲלֹא תְּרַמֵּינִי!

דיה.

פְּקִיד עַל אוֹצְרוֹת הַשּׁוֹלְטָן הוּא עֵתָה.

נתן.

אֶלְחָפִי פְּקִיד? הַתְּחַלְמִי שְׂגִית?
אֵף אֲמַת דְּבִרְתָּ בְּאֲמֶנָה זֶה הָאִישׁ
וְגַם יְבוֹא הִנֵּה חִישׁ לְכַנֶּה הַבְּיָתָה!
מַה אֲשַׁמַּע מִמֶּנּוּ? פֶּלֶא תְּפַלְאִים!

מחזה שלישי.

נתן והנזיר.

נזיר.

נבואת עיניך פתח נא כדלתות
להביט בי נתן האם מפירני?

נתן.

האמה זה או לא? בהדר הלבושים
במעטה בוץ ותכלת! האמה הנזיר?

נזיר.

מה זה תתפלא? התאמין פי נזיר
קאמד כסות לא יצלח למאום?

נתן.

רק זאת האמנתי פי נזיר מלב —
לא נזיר בפיהו כדרך הנזירים —
לא ירצה פי יעשו מפני מאום.

נזיר.

בחי הנביא! בזאת אמת דברת
פי מאד נבדלתי מדרכי הנזירים.
אך אמת גם זאת פי העת בתגרתה
הכבידה עלי אכפה ידה פי כבדה.

נתן.

אדם חפשי מפני כל לא ישוב

רק לְמַעַנָּה לִבּוֹ יִדְבֶּקָה וַיִּשׁוּחַ
וַהֲנִיזֵר מָה אָכַף עָלָיו פִּיהוּ?

נזיר.

יִמְהַר הַנְּזִיר לְמִלֵּא רִצּוֹן אַחֲרֵיהֶם
אִם לְמִשְׁפָּט יִחְשׁוּב בְּקִשְׁת פִּיהֶם;
בְּהִקֵּל-לִבּוֹ יִתְחַלֵּף לְתֵת שְׂאֵלָתָם.

נתן.

בְּחֵי אֱלֹהֵי אֲבוֹתַי! אָמַת עַל שְׁפָתַי
כִּרְעֵי אַחֲבַקֵּךְ עוֹדֶךָ בְּנִקְוֵי-נְךָ.

נזיר.

וְגַם לֹא תִשְׁאַלְנִי מַה זֹאת מִשְׁמֶרְתִּי
וְאֵיזוֹ הַפְּקוּדָה אֲשֶׁר נָתַנּוּ עַל שְׂכָמִי?

נתן.

יִדְיָדֶךָ אֲנֹכִי אִם גַּם בֵּין שָׂרִים —
לֹא יַעַן בֵּין שָׂרִים כְּסֹאֶךָ הוֹשַׁבְתָּ.

נזיר.

הֲלֹא תִירָא מִיָּדִיד וְרַע כְּמוֹנִי
אֲשֶׁר יַעַר עַל דְּרָבְךָ בְּצַעְדֵי אוֹנּוֹ
וַיַּעֲיֵק וַיִּכְבֵּד עָלֶיךָ בְּמִשְׁמֶרְתּוֹ?

נתן.

לֹא אִירָא כִּי אַדְעָ בְּעַמְּקֵי לְבָבְךָ
עוֹדֶךָ הַנְּזִיר כְּמוֹ בַיָּמִים עָבְרוּ
רַק גִּוָּף לְבַשׁ תִּכְרִיף הַפְּקִינִים.

נזיר.

תִּכְרִיכִי יִקְרָא : בּוֹאֵר כְּבִדּוּנִי !
וּמָה הַמְשַׁמֶּרֶת גִּתְּךָ לִי גִתְּךָ
גַּם מֶלֶךְ הַיִּיטָה בְּהִיבְלָהָה ? הַגִּידָה !

גִּתְּךָ.

בְּחֶצֶר מַלְכוּתִי לֹא מֶלֶךְ אֶהְיֶה
בְּכָף הַיּוֹת גִּזִּיר — וְשֵׁר הַרְקָחִים.

נזיר.

אֲמַנָּם אִז מֵהַר שְׂכַחְתִּי בְּבִיתְךָ
מִשְׁפָּטִי מִשְׁמֶרֶתִי ! וְרַק שֵׁר רֵקָחִים ?
מִדּוּעַ לֹא תִשְׁמַנִּי גַם לְשֵׁר הַמְשַׁקִּים ?
אִךְ דַּע גַּאֲמָנָה הַשּׁוֹלֵטִין סְלֵדִין
יִיטִיב מִמֶּךָ לְדַעַת דְּרָכֶיךָ :
שְׁמֹנֵי לְפָקִיד עַל אוֹצְרוֹת הַיִּבְלוֹ.

גִּתְּךָ.

אֵתָּה הַפָּקִיד וְסְלֵדִין הַמְפָּקִיד ?

נזיר.

לֹא סוֹכֵן אֲנֹכִי עַל אוֹצְרוֹת הַמְּלוּכָה
כִּי אֵלֶּה מְפָקְדִים עוֹד בְּיַד אֲבוֹי ;
בְּיַדִּי הָאוֹצֵר לְמַפְלֵת בֵּיתוֹ.

גִּתְּךָ.

בֵּיתוֹ גְּדוֹל פְּתוּחַ לְרִוְחָה.

נזיר.

ובבבל-זאת יקטן מהכיל פלם:
בני ביתו הם בל-עגני הארץ.

נתן.

שונא הדלים והשוואלים בפתח
היה השולטן מאז ועוד עתה —

נזיר.

כן ישנא אותם במעמקי נפשו
כי כל-מגמתו לעקור אותם
ולהשפית עגניים מנבול מלכותו.
אף אם יהיה גם הוא דל באחריתו.

נתן.

כן הוא וכן חשבתיו לשונא הדלים.

נזיר.

ובאמנה דל הוא פאחד האביונים
רזון באוצרותיו מדי יום ביומו.
ואם גם בבקר מלאו לרויה
לעת הצהרים גמסו ואינם.

נתן.

ארגו אוצרו ידמה לברכה
אשר תשלח פלגיה לתעלות הרבה
וגם אין די מים להריק אל פלם.
חור נקוב גדלתיו לעד לא יסבר.

נזיר.

הלא משל אמת נשאת על שפתך.

נתן.

פזרונו לא יזעיל לתחו יאבר.

נזיר.

אי לארץ אשר מלכה כעיט

ישאף לשבוע מפגרי עמו

אך עוד רע מזה אם עניי הארץ

יקרו עין המלך בעורבים ונשרים.

נתן.

אל ככה הנזיר אל תדבר ככה!

נזיר.

אשנא משמרתי לזאת לא נוצרתני.

מן כסף ערפה ואמפור לה פקדתי

היה סוכן למלך סוכן תחתני.

נתן.

מה זה משפרת משמרתי ידידי?

נזיר.

לא גדול השכר ולא רבה התועלת.

אשר תביא משמרתי לידי הרקה.

אולם לו תקיח אתה תחתני

בפלי בפלים מרבה את עשרה.

בַּעֲתִים אֲשֶׁר אֲרַגְזִי הָאוֹצָר רַקִּים
וְעַתִּים כְּאֵלֶּה לְמַכְבִּיר הַהִינֵנָה
תּוֹכֵל לְפַתּוּחַ צְרוּרוֹת כְּסָפֶיךָ
וְנִשְׁדָּךְ וְרוֹב מַרְבִּית יְהִי לַמְּלֹאָה.

נתן.

הִיִּתְּנִי לַמְּלֹאָה גַם נִשְׁדָּךְ הַנְּשָׁכִים?

נזיר.

לַמְּלֹאָה כְּמוֹךָ הַכֵּל יִפְתֵּן.

נתן.

אֶחָדֶּלֶּה מִזֶּה כִּי בְּאַחֲרוֹנָה כְּסָפִי
כָּלוּ לְנִשְׁדָּךְ לְאַפְסִים וְנִשְׁדָּךְ.

נזיר.

תֵּן סֵפֶר בְּרִיתוֹת לְאַחֲוֹתֵי נָתָן
אִם לֹא תִמְלֹא עֵתָהּ זֹאת שְׁאֵלְתִּי;
לְעֲזָרָה יִחַלְתִּי גְבוֹן בְּטוֹחַ.

נתן.

לְעֲזָרִי יִחַלְתִּי בְּמַה וְאֵיכָכָה?

נזיר.

בְּצַפְיֹתֵי צַפִּיתִי כִּי יִדָּה תְּמִיד
סְעוּד תִּסְעַדְנִי בְּרָצִי הַכֶּסֶף
לְמַעַן אוֹכֵל לְנַהֵג מִשְׁמֶרְתִּי בְּכָבוֹד.
בְּצַפְיֹתֵי צַפִּיתִי כִּי תִפְתַּח תְּמִיד

צָרוּרוֹת כְּסָפִיד לְתַמוּד אֶת־יָדֵי
 וְכִים אֶחָד יִהְיֶה נִם עֵתָה לְכַלְנֹה. — —
 הַרְמַתְנִי תַקְנֹתִי? מַה תִּגִּיד רֵאשֶׁה?

נתן.

בֵּין תִּבִּין יֵשׁ פֶּה מְקוֹם לְהַבְדִּיל!
 לְיָדֵי אֶלְחָפִי חֶבֶל יִנָּתֵן
 כֹּל־הוֹנֵי וּמְאֹדֵי שְׁלִי גַם שְׁלוֹ.
 אֶךְ לְסוֹכְנֵי הַמֶּלֶךְ סוֹכְנֵי סִלְדִין
 לֹא אִתָּן מִכֹּל־אֲשֶׁר בְּיָדֵי מְאוּמָה
 בְּעֵדוֹ לֹא אֶעֱלֶה גֵרָה מִכִּיסִי.

נזיר.

מוֹעֲצוֹת לְבִי הָאֵחַ לֹא הִתְעוּבִי.
 יַדְעֵתִי יַדְעֵתִי כִי חֲבַמַת לְבָבְךָ
 וְטוֹב עֲשֵׂתִינֹתִיךָ יַחַד יִשְׁוִיוּן
 טוֹבְךָ כְּחֲבַמַתְךָ וְחֲבַמַתְךָ כְּטוֹבְךָ.
 מִסָּדֶךְ הַמִּבְדִּיל בֵּינֵינוּ אֶקְרַע
 אֲשׁוּב לְהִיּוֹת אֶלְחָפִי כְּבַתְחִלָּה.
 טָרִם יִמְחוּ צְבָעֵי הַתְּכָרִיד
 וּמִלְבוּשׁ הַפּוּץ אֲשֶׁר נָתַן לִי סִלְדִין
 טָרִם יִקְרַע לְבִלְוֵי סְחָבוֹת —
 רְאוּיִים לְהַנָּתֵן עַל שְׂכָמִי גִזִיר —
 עָלִי יִתֵּד אֶתְלַנּוּ בְּחוֹמַת יְרוּשָׁלַיִם
 וְאֲנֹכִי אֲשִׁב עַל גְּדוֹת גֹּהַר הוֹדוֹ
 שֵׁם יַחַף אֶתְחַלֵּף וְאֶמְבּוֹל פְּעָמִי
 בְּחוֹל מְדַבֵּר חֶחֶם יַחַד עִם מוֹרִי.

נתן.

קל בְּרִגְלֶךָ אִמָּה וְקל מְהֵרָה תִּתְּהַפֵּף
פִּתְחַת מִכְרִיךְ הַפּוּיִן אִפּוּד בּוֹז הַבְּחַר.

נזיר.

וְעַם מוֹרֵי יַחַד בְּמִשְׁחַק שֶׁךְ אֶעֱלוֹז.

נתן.

בְּלַעְדֵי הַשֶּׁךְ מָאוּם לֹא בְּשָׁמַיִם
וְגַם לֹא בְּאֶרֶץ חִפְצֶת יְדַעְתִּי.

נזיר.

וַיְמַה מְאֻמִּין יְדִידֵי אֲשֶׁר פִּתְּחָה אוֹתִי
לְאִסּוֹר אֶת רַכְבֵּי בְּמַרְפְּכַת הַמֶּלֶךְ?
הַלְמַעַן לֹא אֲשָׂאֵל עוֹד בְּפִתְחַיִם?
הַלְמַעַן אִפְיֹר כְּאֶחָד הַנְּדִיבִים
וְאֶעֱשֶׂה כְּהַפּוּךְ יָד הַדָּל לְעֹשִׂיר?

נתן.

לֹא בְּעֵבוֹר זֹאת חִפְשֶׁתְךָ מְכַרְתָּ
כֶּסֶף לֶךָ כְּאִין וְזָהָב כְּמִיט חוֹצוֹת.

נזיר.

הִיא מְאֻוָּה בְּזוּגָה רַפְתִּנִּי פִתְתִּנִּי.
לֹא הִתְנַיַּף לִי אָדָם עוֹד מֵעוֹלָם
וּמִהָרָ לְרִשְׁתַּת הַחֲנֻפָה נְפִלְתִּי.
הֶלְקִי מִחֲמָאוֹת שְׁפִתוֹת סְלָדִין
כְּמַדוּחֵי פִיחֵי וְלִבּוֹ נִזְקְשֶׁתִּי.

נתן.

סלדין הַחֲגִיף? וּבַמָּה הַדִּיחָה?

נזיר.

רק תדל ידע נֶפֶשׁ תּוֹדִים
 וְלַחֲלֹק לְעַגְיִים פִּמְשֶׁפֶט רק עֲנִי —
 בֶּן דְּבַר סֵלְדִין בְּפִי מְדוּחִים
 פֶּאֶשֶׁר בְּחֲרָגִי לְסוֹכֵן פְּזוֹנוֹ —
 לֹא הָיָה לֵב חוֹמֵל וְנֶפֶשׁ רַבָּה
 לְאִישׁ הַסִּירוֹתָיו עֵתָה מִכֶּנֶן
 לֹא בָעֶרְהָ בְּקֶרְבּוֹ לְבַת הַגְּדִיבוֹת
 וְגַם לֹא חָם לְבּוֹ וְרוּחוֹ בְּעַת תַּתּוֹ.
 לְכָל-דּוֹרֵשׁ בַּפֶּתַח שָׁאֵל בְּעַד מְמַחֵר
 וּבְשׁוֹפֵט עֲרִיזֵן מִי הוּא וְאִי זֶה הוּא
 אִם גַּם בְּקוֹל שְׁוֹעָה הַתְּחַנֵּן הָעֲנִי
 וַיִּדְּיוּ פֶרֶשׁ מִמַּעַמְקֵי עֲנִיו.
 לֹא שֵׁת לְזֹאת לְבּוֹ וְרָצָה לְדַעַת
 מַה זֶה אֲשֶׁר הִסֵּב מִחֲסוּרוֹ וְעֲנִיו
 מָתִי וְאִיכָכָה גָּפֶל בְּרַעַתוֹ
 לְמַעַן שְׁקוֹל בַּפֶּלֶם עֲרָךְ מִתְּגוֹתָיו.
 יְדַעְתִּי אֶלְחָפִי לֹא תִהְיֶה כְּמוֹהוֹ
 לֹא תַעֲכֹר בְּיָדְךָ מַעֲזֵן גְּדֻבוֹתִי
 קָרִים וְנוֹזְלִים תִּשְׁלַח פְּלָגָיו סְבִיב
 וְלֹא כְּצִנּוֹר אֲטוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחִית מִיָּמָיו
 לְמַעַן גִּרְפֵּשׁ תַּהְפּוּד טַהַר הַבְּרָכָה
 לֵב חוֹמֵל בְּלִבִּי בְּקֶרְבֶּךָ אֶלְחָפִי —
 בֶּן דְּבַר סֵלְדִין בְּמְדוּחֵי שְׁפָתָיו
 וְכֵן הַנְּעִים קוֹל חֲלִילוֹ בְּיוֹקֵשׁ מִפֶּתַח

עד אשר מחר הצפור אל רשתו.
הה פתה בלי ללב פתהו פתי!

נתן.

אל תחטא הנזיר לקלל המלך.

נזיר.

דברי לא אשנה. הלא זאת פתיות
לדפא כעריץ תחת רגלהו
יושבי הארץ פגללי החוצות
לדרוך על ערפם בנאנה ורוב גאון
לנער מחוצן אלפי הרבבות
השקל האחרון הנרה האחרונה
לגזול מעליהם עזרם ולבושם
ואחר התהדר בנפש הזמלת
ולחלק שלל בצעו עם האביונים
לחטוף מרבבות ולתת לאחדים
לגזול בכרים ולפזר קשיטות.
והלא זאת פתיות לאדם רפה כח
לחשוב בלבבו: אדמה לעליון
אפזר מתנודתי סביב בלי בחינה
על טובים ורעים רשעים וצדיקים
בזרוח השמש גם על גאות מדבר
כרדת הנשם גם על צחיחי סלע.
האין זאת פתיות? אדם רפה כח
אשר ידו רקה ידמה לאל עליון?

נתן.

חדל נא מדבר! באמנה זאת פתיות.

נזיר.

אזְבִּירָה נָא עוֹד פְּתִיּוֹתַי גַּם אֲנִי!
 בְּסִיל גַּם אֲנֹכִי בִּי אֲחַרְיוּ נִמְשַׁכְתִּי
 וּבְצֹל פְּזוֹנוֹ אֹיִתִי לִי מוֹשֵׁב.
 בְּחַרְתִּי הַסְּתוּפָה בְּהִיכַל הַפְּתִיּוֹת
 בְּעֵבוֹר מְעַט הַטּוֹב אֲשֶׁר יֵלִין בְּקִרְבּוֹ
 וְטוֹבוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד הִרְבָּה אֲבָדְתִּי.
 חֲרָפָה שְׁבָרָה לְבִי הוּא עַל פְּתִיּוֹתַי!

נתן.

שָׁבָה שְׁבִיבָה יְדִידִי וְשׂוֹבָה מִדְּבָרָה
 נוֹסָה וְהַמְלִטָה מִמּוֹשְׁבוֹת בְּנֵי אָדָם
 אֵיךְא פֶּן בִּינֵיהֶם תַּחְדוּל מֵהַיּוֹת אָדָם.

נזיר.

זאת גם פחד לבי היה בטוב אלקה.

נתן.

לָמָּה בְּחַפְזוֹן תִּמְהַר אֲלֹחָפִי?
 לֹא יָנוּם הַמְּדַבֵּר מִמָּקֶה וּלְהִלָּאָה
 תִּמְדִּד תִּמְצָאֵנִי דוֹמָה הוֹחִילָה.
 לוֹ גַּם יִשְׁמַעֲנִי! אוֹלֵי גַּם יָדַע
 לְהַגִּיד לִי דָבָר עַל לִוְחֵם הַצֶּלֶב.
 יְרוּיָן וְלֹא יִשְׁמַע! לָאֵל תִּקְוֹתִי!

מחזה רביעי.

נתן, דיה (תבוא במרוצה).

דיה.

מהרה נא בואה בוא מהר נתן?

נתן.

מה לך פי תזעקי מה זאת מה היתה?

דיה.

נראה הוא נראה ישוב להראות.

נתן.

נראה הוא נראה. מי נראה דיה?

דיה.

הלא הוא אשר אמרתי פי ישוב להראות.

נתן.

מה תאמרי ישוב ומתי לא נראה?

במשבתך אין אחר ורק הוא תכניחו

תאות נפשך תמיד לשמו ולזכרו

בו תדבקנה תמיד וכן לא יעשה;

ולו גם מלאך מרומים היתה מצילך.

דיה.

ישוב להראות ישוב להתהלך

שם בין התמרים ויקטוף את פרים.

נתן.

יקטפם וגם יאכלם? ולוחם הצלב הוא?

דיה.

מה תענה נפשי בשאלות פאלה.
 מבין הענפים אשר פסו תמונתו
 לב חיה בתאונתה מהר הפירו
 בעד אשנב החלון תציין עינה אליו
 וסביב במענלה תשמור את צעדיו.
 לכן שלחתני עמה אחריה
 והשבע תשביע אותה באהבתה
 למחר פעמיה ולקראו הגה
 טרם ילך הלאה ועוד לא נראהו.

נתן.

אך עמה מפר הנמל ירדתי
 עוד לא החלפתי געלי ושמלותי
 עוד לא רחצתי רגלי מעפר
 ואיככה אוכל לדבר בן עמו
 פאחד הנבזים? הישא את-פני?
 לכי נא את דיה רוצי אחרהו
 הגידי לאיש כי באתי הביתה
 ידעתי כי האיש הזה כאיש חיל
 לא רצה לבוא אל ביתי פנימה
 בעת עוד לא שבתתי אל בתי הביתה.
 איש חיל האיש וגם ימהר לבוא
 פאשר ישמע פי כבר שבתתי מדרכי.
 לכי מהרי אחריו חלי את-פניו
 אמרי כי מקירות לבי אשחרבו.

דיה.

ידעתי פי חנם אשחת אמרי
 לא יבוא — פה דבר — לבית איש יהודי.

נתן.

אם בן לבי אחריו אחרי את־פְּעָמַי
או אף בְּעִינַיָּךְ הַבִּיטִי אֵלָי
עד אָבוֹא אַחֲרֶיךָ לְכִי מְהֵרָה אָבוֹא.
(נתן ילך הביתה ודיה תרוץ החוצה).

מחזה חמישי.

מקום המחזה רחוב בירושלים ותמרים נטועים מסביב. בצל סבך
ענפיהם יתהלך לוחם הצלב אנה ואנה. אחי הכמרים ישמור ארחותיו
וילך תמיד אחריו הרחק מעט ממנו למצוא תואנה לדבר עמו.

לוחם הצלב (בפני עצמו).

איש זה לְעַקְבֵי יִתְחַלֵּף תְּמִיד
וַיִּבִיט אֶל כַּפֵּי הַיְבִקֶּשׁ מִתְּנָה? (כקול רם)
אָחִי הַטּוֹב או אָכִי אִם תִּרְצֶה.

אחי הכמרים.

אָח אָנִי לְכַמְרִים וְגַם סָר לְמִשְׁמַעְתָּךְ.

לוחם הצלב.

אָחִי הַטּוֹב מַה מְאֹד תִּאָּהֵב נַפְשִׁי
לְתֵת לְךָ דָּבָר לוֹ יֵשׁ מְאוֹם בְּכַפֵּי.
בְּאַלְהִים גִּשְׁבַּעְתִּי בְּהַצְנִי אֵינִי מְאוּמָה.

אחי הכמרים.

גַּם בְּעֵבוֹר זֶה לְךָ אוֹדָה בְּכָל־לְבִי
יִמֵּן אֵל צְדָקָה לְךָ אֵלֶּךָ מוֹנִים
מֵאֲשֶׁר זְמוּת בְּלִבְךָ לְתֵת לִי;
יְהִל חַפּוֹתַי לְפִי גְדִבַת לְבוֹ
כְּפִרְזוֹן רְצוֹן נִפְשׁוֹ וְלֹא כְּמִסַּת מִתְּנָה.

גם לא שְׁלַחְתִּי אֲדוֹנֵי אֶחְרִיךָ
לְשֹׂאֵל מִמֶּךָ מָנָה גְדוּלָּה אוֹ מְטָנָה.

לוחם הצלב.

אֶחְרֵי שְׁלַחְתָּ? וּמִי שׁוֹלְחֶךָ.

אחי הכמרים.

שְׁלַחְתִּי מִבֵּית הַכְּמָרִים הַבְּדֻדִים.

לוחם הצלב.

הַמִּבֵּית הַכְּמָרִים אֲשֶׁר שָׁם דְּפַקְתִּי
עִמָּה עַל פְּתָחוֹ לָתֵת לִי אֲרוּחָה
כְּאֶחָד חַנּוּסֵעִים אֵךְ שָׁנָא קִוִּיתִיהָ?

אחי הכמרים.

כָּל-הַשְּׁלַחְנוֹת אוֹ מְלֹאוֹ מְאוֹכְלִים
מִבְּלֵי מְקוֹם לָךְ אֵךְ שׁוֹב עִמָּה עִמִּי.

לוחם הצלב.

לָמָּה זֶה אֲשׁוֹב אֲרָכּוֹ הַיָּמִים
כִּם לֹא אֶכְלָתִי בְּשֶׁר לְשִׁבּוֹעַ
אוּלָּם הַתְּמָרִים פֹּה בְּשָׁלוֹ פְרִים
וְלָמָּה זֶה אֵלֶיךָ עִמָּךְ? שָׁבְעִתִּי.

אחי הכמרים.

הַשְּׁמֵר נָא אֲדוֹנֵי מְאֹכֹל תְּרָבָה
מִפְרֵי הַתְּמָרִים מְרִים הֵם כְּאֶחְרוּנָה
דְּמָךְ יִשְׁחִיתוּ כְּבִדְךָ יֵאֱמִימוּ
וְגַם מְרָה שְׁחֹרָה יִרְבּוּ לְאוֹכְלֵיהֶם.

לוחם הצלב.

וְאִם אֲהַב לְעֲמֹת רַעִיוֹנֵי נַפְשִׁי
עָמָה בְּעַרְפְּלֵי מְרָה הַשְּׁחֹרָה
וְלַהֲדַבֵּיק בִּי יְגוֹן פְּאִזּוֹר אֲדַרְתִּי?
הֲזֵן אָחִי הַטּוֹב לֹא שְׁלַחַת אֲחֵרֵי
לְהִזְהִיר נַפְשִׁי מִלְּאֲכֹל הַתְּמָרִים.

אחי הכמרים.

אֲדַבְּרָה הָאֵמֶת כְּמִרְגַּל חֶרֶשׁ
שְׁלַחְתִּי אֲחֵרֶיךָ לְשִׁמּוֹר אֶת־עַקְבְּךָ
לְחַפֵּשׂ מִצְפּוֹנֵיךָ וְעַמְּקֵי מְזֻמָּתְךָ.

לוחם הצלב.

וְזֹאת תוֹדִיעֵנִי בְּלִי עֲרָמָה וְעַקְבָּה?

אחי הכמרים

מִדּוֹעַ לֹא אֲנִיד אֶת־אֲשֶׁר צְנִיתִי?

לוחם הצלב. (בפני עצמו)

רֹאשׁ לְאֲנָשֵׁי תְּכָבִים זֶה אָחִי הַכְּמָרִים
עַל שְׁפָתָיו תּוֹם וַיִּשָּׂר וּבְלָבוֹ עֲרָמָה.

(בקול)

הַיֵּשׁ בְּבֵית הַבּוֹדְדִים הַרְבֵּה פְּמוֹדָה?

אחי הכמרים.

לֹא אֲדַע אֲדוֹנֵי עָלִי רַק לְשִׁמּוֹעַ.

לוחם הצלב.

הַתְּסוֹר לְמִשְׁמַעְתֶּם בְּלִי דַעַת לְמָה?

אחי הכמרים.

האם אז אקרא סר אל משמעת
אם יחפש רוחי לשאול מדוע?

לוחם הצלב.

(אמנם צדקו תמיד דברי הפתיחות
ובריבו עמה לא יעזו ההקבם!)
אך היגד לי אחי מאת מי שלחתי
לחפש מזמותי ומצפוני מעשי?
אדע אל נכון כי לא מלבד
תשזור צעדותי במרגל הרש!

אחי הכמרים.

צדק דברת כי לא מלבי —
ומה זה יועיל לי הקור מעשיך.

לוחם הצלב.

ומי זה האיש אשר יתאווה תאוה
לדעת את-מעשי בעבור מה ולמה?

אחי הכמרים.

אין זה חי בפשי רק ראש המאמינים
למשמעתו אסור הוא שלחני אחריך.

לוחם הצלב.

ראש המאמינים? הכי הוא לא יכיר
הציון האדום על לבן אדתי?

אחי הכמרים.

שתי וערב האדום אכיר גם אנכי.

לוחם הצלב.

למה זה תשאול לשמי ועל מעשי?

מגדודי לוחמי הצלב אנכי

ועם עשרים מחברי שם גשפיתי

בְּלַחֲמֵנוּ מוֹל תִּכְנִין אֲשֶׁר אֶצֶל צִידוֹן.

רק אותי שלח סלדין חפשי

הם על תיתי. אלה קורותי

היכל לספרן אל ראש המאמינים

רב לו כי ידעם אז גם די ויותר.

אחי הכמרים.

לא ירבה גם דעת מאשר בְּכָר ידע.

אולם זאת יאהב לדעת למה

רק על תיתה חמל סלדין

ולך לבדה נתן חסד וחגיגה?

לוחם הצלב.

למה הם רק עלי נפלאות גם בעיני.

כמט להרג ארצה פרעתי

מחמי אדתי צוארי ערום

שלופה חקרב ופתאום סלדין

יתן בי עיניו יורה באצבעותיו

רויץ היש נגדי מאסרי ינתקון

שפתי אפתח להודות על חסדו

והנה גם עיניו מרדנה דמעות

שִׁפְתָיו תִּאֲלַמְנָה בְּלִשְׁוֹנֵי אֵין מֶלֶךְ
הִלְאָה יִחְלוֹף — וּלְבָדֵי גִשְׁאֲרֵתִי.
מִפְּלֹאוֹת הַמַּעֲשֶׂה וְסִתְרֵי מְסֻבּוֹתָיו
יִפְתּוֹר בְּחֻכְמָתוֹ רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים.

אחי הכמרים.

רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים יִשְׁפּוֹט מִשְׁפָּטוֹ
כִּי נִצְרָף הָאֵל לְבִצְעַ גְּדוּלוֹת.

לוחם הצלב.

גְּדוּלוֹת וּנְצוּרוֹת יְדֵי כְּבֹד עֲשׂוּ!
נַעֲרָה יְהוּדִיָּה מֵאֵשׁ הַצִּלְתִּי
אֲרָחוֹת מַאֲמִינִים לְרֹאשׁ סִינֵי לְיִתִּי
וְעוֹד דְּבָרִים הַרְבֵּה גְּדוּלוֹת כְּאֵלֶּה.

אחי הכמרים.

רֹאשִׁיתָךְ מִצָּעַר וְאַחֲרִיתָךְ מֵאֵד יִשְׁנֶה
לְמוֹעֵד גִּשְׁמֵרֶת קְנִיָּה לְיוֹם בּוֹאֵי!
וְאוּלַי כְּבֹד חֶשֶׁב רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים
עֲצוֹת וּמְזֻמּוֹת לְגְּדוּלוֹת אֲשֶׁר תִּפְעַל.

לוחם הצלב.

הַמְּלַכָּה תּוֹצִיא דְּבָרִים כְּאֵלֶּה
אָחִי הַטּוֹב אוֹ צְוִיָּת עַל זֹאת?

אחי הכמרים.

כְּדִבְרֶךָ כֵּן הוּא מְשֻׁם שְׁלִחְתִּי
לְכַחוֹן וְגַם לְחַקוֹר אִם אֲדוּנֵי הָאִישׁ —

לוחם הצלב.

הֲבֵּה הוּאֵל לְכַחוּז וְלְחַקוֹר אוֹתִי.
(חֶפְצִי לְדַעַת אֵיכָכָה יַחְקֶר)

אחי הכמרים.

אֶחָשׁוּב כִּי הַטּוֹב לְגִלּוֹת לְאֹדוּנִי
בְּדָבָרִים קְצָרִים מֵאֲנִי שׁוֹלְחִי.

לוחם הצלב.

מֵאֲנִי שׁוֹלְחֶךָ? בְּמָה לוֹ אֶתְרַצֶּה?

אחי הכמרים.

בְּאֵיִתּוֹ לְשָׁלוֹחַ בְּיַד אֹדוּנִי אֲנֶרֶת
אֵל מְקוֹם אֶלְמוּנִי רַק מִכְּתָב קְטוֹן.

לוחם הצלב.

לֹא שְׁלִיחַ אֲנִכִּי לְהוֹלִיךְ מִכְּתָבִים.
הֲלֹאֵת בְּחֶרְגִי רֹאשׁ הַמְּאֻמִּינִים?
הַבְּמַעֲשֵׂה כְּזָה תְרוּם תְּפֹאֲרֵתִי
מִבְּהַצִּיל מֵאֵשׁ נְעֻרוֹת יְהוּדִיּוֹת?

אחי הכמרים.

אֵל יִקְטְנוּ בְּעֵינֶיךָ מֵאֲנִי שׁוֹלְחִי.
צְרוּרִים וְחַתוּמִּים בְּזֹאת הָאֲנֶרֶת
תִּקְנֶת מֵאֻמִּינֵי דְתַנּוּ וַיִּשְׁעִם —
כִּן דְּבַר בְּאֹזְנֵי רֹאשׁ הַמְּאֻמִּינִים —
לְנוֹשֵׂא הַמְּכָתָב בְּטַח אֵל מְקוֹמוֹ
גְּעִימוֹת עוֹלָמִים יִגְחִיל אֵל עוֹלָם

עֲטֹרַת הַפָּאָרֶת תִּמְנְנֶנּוּ נֹצֵחַ —
 כֵּן דִּבֶּר בְּאָזְנֵי רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים —
 וְלִשְׂאֵת עַל רֹאשׁוֹ זֹאת הָעֲטֹרַת
 אֵין פֶּה אֶתְנֶנּוּ אִישׁ גִּבְבֹּד מְאֹדוֹנִי.

לוחם הצלב.

אֵין פֶּה אֶתְכֶם אִישׁ גִּבְבֹּד מְמֹנִי?

אחי הכמרים.

אֵין פֶּה אֶתְנֶנּוּ אִישׁ יִשְׁכִּיל בְּיָדֵי
 לַעֲשׂוֹת הַיְשׁוּדָה לְבַצֵּעַ מַעֲשָׂהוּ
 וְלִשְׂאֵת הַנֶּזֶר כְּשֹׁכֵר מְפֹעֵלוֹ —
 כֵּן דִּבֶּר בְּאָזְנֵי רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים —
 בְּלִעְדֵּיהָ אֹדוֹנִי וְלִכֵּן שָׁלַחְנִי.

לוחם הצלב.

לָמָּה רַק אָנֹכִי? בְּמָה אֵיפֹאֵל כֹּחִי?

אחי הכמרים.

אֵין פֶּה אֶתְנֶנּוּ אִישׁ יוֹכֵל הַתְּהַלֵּךְ
 סְבִיב בְּאֶרֶץ חֶפְשִׁי כְמוֹךְ
 לְסִפּוֹר הַמַּגְדָּלִים בְּמִבְצָרִים וּמְצֻדוֹת —
 כֵּן דִּבֶּר בְּאָזְנֵי רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים —
 רַק אֶתָּה תוֹכֵל לָרַגֵּל וְלַחֲפֹשׂ
 הַחוּמָה הַפְּגִימִית הַחֻזְקָה הַיָּא הַרְפָּה
 אֲשֶׁר בָּנָה סְלָדִין עֲתָה מְקָרוֹב
 וְאַחֲרֵי הַקִּרְיָה וְחַפְשָׁה כָּל-אֵלֶּה —
 כֵּן דִּבֶּר בְּאָזְנֵי רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים —
 תוֹכֵל לְהוֹדִיעֵם אֶת-לוֹחְמֵי דָתְנוּ

לוחם הצלב.

אחי הטוב טרם אשא הספר
הודיעני נא גם תכן שורותיו!

אחי הכמרים.

תכן המכתב נעלם גם ממני.
זאת אדע כי כתוב על עבר פניו:
אגרת שלוחה למלך פילפוס.
וגם אמנם אדוני מאז כבר גפלאתי
איך קדוש כמזהו אשר יחיה תמיד
ברום השמים ישפיל מזמותיו
להבין ולהשפיל בכל אשר נעשה
סביב בארץ. לקדוש כמזהו
מאד יקשה הדבר מאד גפלאתי.

לוחם הצלב.

ימה הן מזמות ראש המאמינים?

אחי הכמרים.

כבר ידע אל נכון אנה ואיה
מתי וגם איפוא ישלח סלדין
גדודי צבאותיו לשדה המלחמה.

לוחם הצלב.

אם ידע כל-זאת במה עוד אועילו?

אחי הכמרים.

באותו להודיע למלך פילפוס

חֹזֵק אוֹיְבֵינוּ לְמַעַן יִתְבּוֹנֵן
 בְּדַעַת וּמוֹעֲצוֹת אִם יֵשׁ אוֹן בְּכַפּוֹ
 לְשִׁלוֹף מִנְדָּגָה חֶרֶב הַקְּרִבוֹת
 וְלִצְאֹת בַּצָּבָא נֶגֶד סְלָדִין
 כַּאֲשֶׁר הִחְלוּ כָּבֵד מַעֲרֻבוֹת הַבְּרִיָּה —
 אוּ לְשׁוּב וְלִקְשׁוֹר מוֹשְׁכוֹת הַשָּׁלוֹם
 וְלִהְיָרִיף אֶת בְּדִיו עַד בּוֹא יוֹם מוֹעֵד.

לוחם הצלב.

מָאוֹם לֹא יִפְּלֵא מְרֹאֵשׁ הַמְּאֻמִּינִים
 אֲשׁוּב לְהִתְפַּלֵּא עַל קְדוֹשׁ כְּמוֹהוּ.
 כְּמִרְגַּל חֶרֶשׁ כְּמִחֲפֵשׁ בְּקִירוֹת
 יִרְצֶה לְשַׁלְּחֵנִי סָבִיב בְּאַרְיָן.
 אַחֵי הַטּוֹב אֲמֹר לְאִישׁ הַקְּדוֹשׁ
 כִּי לֹא כְּמִחְשְׁבוֹתָיו אֲכַוֵּן אֶת דְּרָכָי.
 עוֹדְנֵי שְׁבוּי עוֹד יִצְרוּ צַעֲדוֹתַי
 כְּלֹחֶם הַצָּלֵב אֲשֶׁלּוֹף מִתְעַרְהָ
 חֶרֶב הַלּוֹחֲמִים — אֵינְנִי מִרְגַּל.

אחי הנמרים.

כֵּן דַּבֵּר אֲדוֹנֵי וּכְאֲשֶׁר חִשְׁבֹתִי.
 אִךְ שָׁמַע נָא עוֹד עֲמָה אֶת־אֲשֶׁר אֶחְנֶה;
 לְרֹאשׁ הַמְּאֻמִּינִים נוֹדַע אֵל נְכוֹן
 מְקוֹם הַמְּצוּדָה בֵּין דְּרֵי לְבָנוֹן
 בְּהָ אֲצַר וְקַפִּין אָבִי סְלָדִין
 מִמְּמוֹנִים חֲרָבָה וְרוֹב כְּסָף וְזָהָב
 לְהַרְיֵק לְחִיל לּוֹחְמָיו שְׁכָרָם וְרוֹב צָרְפָם.
 כְּפַעַם בְּפַעַם יִלְךְ סְלָדִין

למצודה שהיא על ארצות עקלקלות.
 בהסתר יתהלך אין איש אז עמו
 ועמה הלא שמעה אזנה ותבן — — —

לוחם הצלב.

חידות מליה לא אדע לפתור.

אחי הכמרים.

האח על נקלה חי תפש יתפש
 השולטן סלדין שם במשעול התרים
 או דמו ישפך ביד אורביו פתאום.
 התאחזה רעה? אל תחת אדוני!
 נמצאו והתנדבו בכר אנשים פני חיל
 משומרי האמונה היושבים בלבנון
 אשר יחרפו נפשם לעשות הדבר
 לו רק לפניהם יצא איש חיל.

לוחם הצלב.

המאמין אתה כי ראש המאמינים
 בחרני להיות זה איש החיל?

אחי הכמרים.

וגם יחשב כי יתן לך יד עזרת
 ממקצר עפו המלך פילפוי.

לוחם הצלב.

לי יד עזרת? לי לארוב לסלדין?

הגם לא שְׁמַעְתָּ אֵיךְ בְּקִשְׁרֵי תוֹדָה
גִצְמִדְתִּי וּגְקִשְׁרֵתִי לְשׁוֹלְטָן סְלֵדִין?

אחי הכמרים.

שְׁמַעְתִּי שְׁמַעְתִּי גוֹדַע לִי הַדְּבָר

לוחם הצלב.

וּבְכָל-זֹאת הִיעֵזַן לִי בְּמוֹצָא שְׁפָתַי — —

אחי הכמרים.

אָכֵן — פֹּה יִחְשַׁב רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים —
מִצְוֹת אֱלֹהֵינוּ וְדַתִּי חִבְרָתַי —

לוחם הצלב.

לֹא יִשְׁנֵי הַדְּבָר וְגַם אֵין בָּם יְכַלֵּת
לְצִוּוֹת לִי לַעֲשׂוֹת דְּבָר בְּלִיעַל.

אחי הכמרים.

כֵּן הוּא-אֵיךְ רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים יִחְשַׁב
כִּי יֵשׁ דְּבָר בְּלִיעַל בְּעֵינֵי הָאֲנָשִׁים
אֲשֶׁר יֵיטֵב בְּכָל-זֹאת בְּעֵינֵי אֵל עֲלִיוֹן.

לוחם הצלב.

הָאוֹכֵל לְקַחַת גֶּפֶשׁ סְלֵדִין
אֲשֶׁר גָּתַן לִי אֶת-גִּפְשִׁי לְשָׁלֵל?

אחי הכמרים.

לֹא תוֹכֵל — אֵיךְ רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים יִחְשַׁב

כי השולטן סלדין אויב פל-הנפוצרים
לא יוכל היות אוהבך וגמולו לך באין.

לוחם הצלב.

לא יוכל היות אוהבי אולם איבכה
אויב לאני לשחת רחמי התודה?
התחת גמלו לי טוב אהיה לו כבן-בליעל?

אחי הכמרים.

פן-הוא — אף ראש המאמינים יחשב
כי קשרי התודה יחד יתקון
בעיני אלהים ובעיני האנשים
אם עושה הצדק לא בעבורנו
גמל חסד לנו רק בעבור גפשו
וכאשר — פן יחשב ראש המאמינים
כפי השמועה השולטן סלדין
לא חס על תיבתך רק בעבור דמותך
בהפרת פניך לתאר פני אחיו —

לוחם הצלב.

האם לראש המאמינים גם זאת נודעת
ובכל-זאת ירצה — חס לבי בקרבני.
אח מי יתנך באח לי סלדין!
לו היתה זאת לו בתואר פני
רק דמות אחת קטנה בדמות אחיה
ובגפשי לא ימצא דבר פגגדה?
האויב לעשוק דמות כזאת בגפשי
למען מצוא חן בעיני ראש המאמינים?

לא אוכל להכזיב מעשה היוצר
 להחליף דמות אשר שית בי הבורא.
 לך מנגדי אחי פן תתהפך בקרבי
 המרה השחורה לך הרף ממני.

אחי הכמרים.

אלך ואפרד ממך בגיל לבב
 אך יסלח נא אדוני בי הלאיתיך.
 עלינו האחים בבתי הבודדים
 לעשות רק תמיד פדברי ראשינו.

מחזה ששי.

לוחם הצלב ודיה אשר עד הנה ממרחק השניחה על כל תנועותיו
 ועתה תקרב אליו.

דיה (בפני עצמה).

לבי אומר לי כי אחי הכמרים
 טבל עשתנותיו במאפל התונק
 והעביר רעיוניו בהשפת העצב.
 האדבר אם לא? שפתי לא אקלא.

לוחם הצלב. (בפני עצמו)

הלא זה משל אמת לא יקזב לעולם
 כי שלוחי השאול הם כמרים ונשים.
 כמעט האחד ירפה ממנו
 בשערות ראשו תאחזנו השנית.

דיה.

מה זאת? מה אראה? האמת זה אדוני?

תודה לאל נזרא תודות אלפים!
 איפוא היית אדוני הנדיב
 מאז ועד עתה? הכי לא נפלת
 על ערש דני מעת לא ראיתיה?

לוחם הצלב.

בתקפי הייתי שלום בעצמי.

דיה.

אמנם בעבורך רבתה דאגתנו
 האם לדורך רחוקה היית נוסע?

לוחם הצלב.

דורך רחוקה הייתי בדורך.

דיה.

ורק היום אדוני שבת ממסעך?

לוחם הצלב.

לא שבת היום פי אתמול באתי.

דיה.

גם אבי חנה שב היום מהרפו.
 ועתה הלא תהיה לאל תקנתה?

לוחם הצלב..

מה זאת תיחל ומה תקנתה?

דיה.

תִּמְנֶנָּה עֲשׂוֹתֶךָ לֵה אֲשֶׁר פָּעַמִּים וְשָׁלַשׁ
 דָּרָשָׁה מֵאַתָּה לָּבוֹא אֶל בֵּיתֵהּ;
 יִקְרָאָה עִתָּה לָּבוֹא גַם גִּתֵּן אָבִיהָ.
 תִּמְוֹל שָׁב מִכָּבֵל עִם עֲשָׂרִים גַּמְלִים
 יִרְבְּצוּ וַיִּשְׁחוּ תַּחַת מִשְׁאָם.
 נִכְאֹת וְאַרְגָּמָן עִם גְּלוּמֵי רִקְמָה
 רֹזֵב אֲבָנִים יִקְרוֹת מִכָּל־הָאֲרָצוֹת
 מִפָּרַס וְהוֹדוּ אָרֶם וְאַרְיָן סִינִיִּם.
 חֲבִיא עֲמוֹ הוֹן עֲתָק וְיִקָּר.

לוחם הצלב.

תִּשְׁחַתִּי אֲמַרְיָךְ לֹא אֶקְנֶה מְאוּמָה.

דיה.

בְּנֵי עֲמוֹ יִכְבְּדוּ אֶת־גִּתֵּן כְּנִשְׂיָא
 וְתַמִּיד הִתְפַּלְּאֵתִי לָמָּה יִכְנַוְהוּ
 גִּתֵּן הַחֶקֶם וְלֹא גִתֵּן הָעֲשִׂיר.

לוחם הצלב.

אוֹלֵי לִבֵּי עֲמוֹ שְׁגִיחֵם יִשְׁוִיוּ
 עֲשִׂיר וְגַם חֶקֶם כְּאֶחָד יִחְשְׁבוּן.

דיה.

אֲבָל אֲנֹכִי רַק גִּתֵּן הַטּוֹב אֶכְנַוְהוּ
 לֹא יוּכַל אֲדוּגִי לְדַמּוֹת טוֹב לָבוֹ.
 בְּשִׁמְעוֹ שְׁמוּעַת הַצֵּלַת חַיָּה
 וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה אֲדוּגִי כַּעֲבוּרָה

למאומה חשב הוֹן ביתו יחד
 ובגנפש הפצה לך בקש מת הכל.

לוחם הצלב.

ברנע אשר שמע השמועה — אאמין.

דיה.

נסהו אדוני בוא וראה בעיניך!

לוחם הצלב.

האלף לראות איך ישוב להתחפף
 בחלוף הרגע לכילי בביתחלה?

דיה.

התאמין אדוני כי לילא טוב נפשו
 הואלתי לשבת עמו עד הנה?
 לא באחת הנבלות פלה שבחתי
 יקר הוד אמונתתי וכי נוצרית אנכי.
 בימי גערותי בארץ מולדתי
 לא גבא לי איש כי רק בעבור זאת
 אלף עם בעלי לארץ הקדושה
 למען היות אומנת לנגרה יהודיה.
 לוחם גבור ועריץ בחיל קיסר פרידרף
 היה בעלי בשלום ינוח בקברו.

לוחם הצלב.

ארץ שויץ מולדתו וכבוד מנוחתו
 כי עם הקיסר יחד טבע ביאור —

פעמים וְשַׁלַּשׁ סִפְרָתָ לִי כָל-זֹאת
 אֵשֶׁת הַפְתִּיזוֹת! וְלָמָּה תִּלְאַיְנִי
 לְשִׁמוּעַ עוֹד דְּבַרְךָ? הֲרַפִּי לְרַדְפֵנִי.

דיה.

אֲחֲרֶיךָ אֲרוֹיֵץ וְתֹאמַר אֲרַדְפֶּךָ?
 שְׂהַדִּי בַּמְרוֹמִים חָנָם תִּבְזְגִי.

לוחם הצלב.

אֲמֹרָה מְלָתִי לֹא אוֹכַל פְּחָדָה
 כָּבֵד נִקְמָה נִפְשִׁי לֹא אוֹסִיף רְאוּתְךָ
 לֹא אוֹכַל שְׁמֹעַךְ אֲזַנִּי תִּצְלִינָה.
 תִּשְׁגִּי וְתִשְׁלְשִׁי תְּמִיד הַמַּעֲשֶׂה
 אֲשֶׁר בְּלִי דַעַת עַל נִקְלָה עֲשִׂיתִי
 וְאֲשֶׁר בְּהַגְוֹתִי בָּהּ לְחִידָה לִי תִהְיֶה.
 לֹא אֹמַר בִּי נִחַמְתִּי עַל אֲשֶׁר עֲשִׂיתִיהוּ
 אֵךְ לָמָּה תִּבּוֹאֵי תְּמִיד לְהַזְכִּירוֹ?
 גַּם בְּךָ הָעֶזְרָן בִּי תִצָּא אִישׁ
 וְלֹא אוֹצִיא יָדִי מִחִיקִי לְהַצִּיל
 טָרָם יִדְעַתִּי מִי וְמִי בְּבֵית
 וְאֲשֶׁר לְשָׂרְפָה בְּאֵשׁ יִשְׂרָף.

דיה.

חֲלִילָה מֵאֵל חֲלִילָה הֲרָף!

לוחם הצלב.

מִהַיּוֹם וְלִהְלָאָה זֹאת בְּקִשְׁתִּי

תִּחְשְׁבֵנִי תָמִיד כְּנִכְרִי לֹא יִדְעֵתִי
 גַּם אֲבִי הַנְּעֶרָה הִרְחִיקִי מִנִּי.
 מַה לִּי וּלְנִתָּן? יְהוּדֵי רַק יְהוּדֵי
 אֲשֶׁר־נָזִי אֲנִכִּי לֹא אִדַּע כִּנְחָה.
 זְכָרוֹן הַנְּעֶרָה לִי הִשְׁקָה כָּה נִפְשִׁי
 נְמוּג וְיִלְךְ מֵאִז מִלְּפִי.

דיה.

אוּלָּם דְּמִיּוֹנָךְ לֹא מֵשׁ מְלַכָּה.

לוחם הצלב.

מַה לָּהּ וּלְדְמִיּוֹנִי? הֶקֶל לֹא יוֹעִיל.

דיה.

מִי יוֹדֵעַ אִם הֶקֶל הוּא הַלֵּא יֵשׁ כְּנִי-אָדָם
 אֲשֶׁר נִסְתָּרָם אֵינְנִי כְּגֵלִיָּים.

לוחם הצלב.

אֵךְ מַעַט הוּא הַנִּסְתָּר אֲשֶׁר טוֹב מִהֶקֶל־וּי.

דיה.

אֵל תִּלְךְ הוֹחִילָה! שְׁמַע נָא אֶסְפָּרָה!

לוחם הצלב (בלכתו).

אִשֶּׁת הַפְּתִיּוֹת הֵלֵא רַק בְּעִבְרִיךְ
 אֲנִים מִצְּלָלִי הַתְּמָרִים אֲשֶׁר אַחֲב.

דיה.

לך לסבך יערך ד'וב אשפגזי!
 ובכל-זאת לא ארפך עלי להתהלך
 בעקבי השורף ולמצא מרפצו.

(תלך אחריו מרחוק).

תמה המערכה הראשונה.

מערכה שנית.

מחזה ראשון.

מקום המחזה היכל השולטן. סלדין ואחותו צדה ישחקו במשחק השך.

צדה.

עֲשֵׂתְנֵנִי אָחִי מִמָּה וְלֵהֲלֹאֵה
לֹא אֶצֶל אֲבִי הַמְשַׁחֵק — אֵיךְ?

סלדין.

עֲמֵה הַטְּבֵתִי לְמִשׁוֹךְ אֶת־יָדֶי.

צדה.

בְּעֵבֹרֵי הַטְּבֵת אֵךְ לֹא בְּעֵבֹרֵךְ
מִהַר הַפּוֹךְ יָדְךָ לֵךְ מֵאַחֲרֶיךָ.

סלדין.

לְמָה מִדּוּעַ? מַה זֹאת שִׁנְגַתִּי?

צדה.

פְּרִשֶׁךְ יִהְיֶה מִהַר לִי לְשָׁלֵל.

סלדין.

טָרֵם תִּהְיֶה זֹאת אֶחָפוֹךְ מְרַבֵּי

צדה.

אז אשוב לחזיקך במזלג אופני.

סלדין.

טרם תתנאי למלכך אקרא שך!

צדה.

ממך לא יירא — האפר מחסהו.

סלדין.

אולם המרקד במשעול צר גלחין
מזה ומזה אין מפלט קחהו.

צדה.

לא אשפה שביי אשטה מעליו.

סלדין.

אך לא מנדבת לבך תשלחיהו
תבחרו את-מקומו ושבו ישאר.

צדה.

לעמקי מזמותי אמנם ירדת.

סלדין.

זב עמקך מהר וכל הדרך עמו
בדי הרה עין אשמה במפלאתך.

צדה.

השב נא ידך טרם תתהלל
מהר מלכתך מלכת שבי תהיה.

סלדין.
מה לך ולמלכה! בתקפה עומדת.

צדה.

כבר ראה לבי כי אלה הפסוק
תתן לי אחי ולא יותר אף גרה.

סלדין.

מה זה תתהללי מה זה תתהדדי
אלה הפסוק עוד ממך ולהלאה.

צדה.

בלבי ראיתי כי משוב נפשך
ברצונך הטוב תתעה במהלךך
אנה וגם אנה על מסלות השן
למען הקרות בגדי הפארת התשועה
ולמען תשקול אלה הפסוק אל ידי.
אך לא זאת הפארת וגם לא שמחתי.
כפלי כפלים תמיד השיבות
פסוק ערבתי מלא לאמתחתי
אם כמנצח משדה המשחק
שבת הביתה למען אנחם.

סלדין.

אם בן אחותי רק בעבור בצעך
ערף פגית על שדה הפערקה?

צדה.

צדק דברת מנדבת בפך
רפו מזמותי לאו עשתנותי
ולא בתחבולות עשיתי מלחמה.

סלדין.

קין יש לְכַל־דָּבָר וְגַם קין לַמִּשְׁחָק
עָשִׂי אִיפּוּא עֵתָה פְּלִי מַעֲשִׂיךָ.

צדה.

חֵישׁ אַחֵי אֲשִׁים קין אֲשַׁבֵּה אֶת־שָׁבִי
שֶׁחַ גָּאוֹן מִלְּפָנֶיךָ שֶׁךְ לוֹ כַּפְּלִים.

סלדין.

אָמְנָם בְּלֹא רְאוּת הַפְּלִתָּ רוֹכְבֵי אַחֲזוֹר
עֲמֹז לַגּוֹלָה תִּלְךָ גַם הַמְּלֻכָּה.

צדה.

אֲשׁוּבָה וְאַרְאֶה הָאֵם כָּל־תּוֹשִׁיָהּ
גְּדִיחָה מִמֶּךָ הָאֵם אֵינְ עֲזַרְתָּהּ.

סלדין.

קָחִי לְךָ אַחֲזוּתִי זְרִי הֲלֹאָה הַמְּלֻכָּה ?
אָבֶן זֹאת לְעוֹלָם לֹא לִישׁוּעָתִי.

צדה.

הָאֵם רַק הָאָבֶן אוֹ גַם הַמְּלֻכָּה ?

סלדין.

מַה לִּי וְלַמְּלֻכָּה ? זְרִי אוֹתָהּ הֲלֹאָה
רְאִי גַם בְּלֻעְדָּה מִצָּאתִי עֶזְרִי.

צדה.

הֲלֹא לַמְּדַמְּגֵי כְּבָר מֵאֲזֵי אַחֵי

משפטי המוסר הראויים למלכות.
ולכן המלכה בל תעזוב מקומה.

סלדין.

קחנה או לא — מוגרשת היא מני.

צדה.

באלמנות חיות צרורה הענייה
אסיר הרפתה שך גם למלך!

סלדין.

תשמחי במפלתי טרם בוא עתה.

צדה.

שך למלך! הוי עתה מט גרו.

סלדין.

בראש שיה טבוח בעפר ותנולל.

צדה.

עוד חנת ידו אמצא פדם עורקיו
מגן הפרש פצנה תסוככהו
בל קרוב אליו עוד יוכל להפצל.

סלדין.

אחת היא בעיני אפוף את ראשי.
כבר נצחתיני ואלחפי ישקול
אלף הפספס מחר אל ידך.

צווי ויקראוהו. גם אָמַת דְּבַרְתָּ
 כִּי כָל-עֲשֵׂתְנוֹתַי וּמִזְמוֹת לִבִּי
 הִלְאָה הִתְנוֹרְרוּ בְּמִרְחָקִים תַּעֲוֶה
 וְלֹא עַל פְּנֵי לִוַח הַמִּשְׁחָק שָׁטוּ.
 וְאוּלָם מִדּוּעַ נִשְׁתַּעֲשַׁע תָּמִיד
 בְּאַבְנֵי הַמִּשְׁחָק הַחֲלָקוֹת הָאֵלֶּה
 אֲשֶׁר אֵין בָּם תְּבוּנָה וְאֵין זְכָר מְאוּמָה.
 וְאִם אָמְנָם תַּעֲיִתִי הַתַּעֲיִתִי בְּאִמוּנָתִי?
 אוּלָם לֹא אוֹסִיף לְדַבֵּר הַכֹּל
 וְלִבְקֶשׁ תּוֹאנָה לְכַסּוֹת חֲרָפְתִּי
 אוֹדָה עָלַי אָמַת — תַּחֲבוּלוֹתֶיךָ
 וּמִזְמוֹת שְׂכָלְךָ הִנֵּה נִצְחוּנֵי.

צדה.

אֹר בָּעַד אֹר! בָּעַד אָמַת רַק אָמַת
 גַּם עֲשֵׂתְנוֹת לִבִּי שׁוֹמְטוּ כַתְעִים.

סלדין.

וּמָה זֶה יִבְהִילְךָ מָה יִתְעֶה הַגִּיּוֹנֶךָ?

צדה.

אֶת-לִבִּי יִקְדִירוּ עֲבֵי הַגִּיּוֹן
 בְּקִרְבִּי קוֹל דּוֹבֵר: קִרְבָּה עַת רָעָה
 שְׁלוֹיִם וּשְׂמֵחִים בַּל עוֹד גַּתְעִלָּם.

סלדין.

הִלְבַּעְבוּר כִּי נִשְׁלָפָה הָרֵב הַקְּרִבּוֹת?
 יְהִי שְׂאֵנָן לִבְךָ בּוֹטָח אֲצִיא לְקִרְבֵּךָ

כי לא אנכי תפירת הפרתי.
 להאריך הבדים על ארון השלום
 ביני ולנוצרים מה מאד אהבתי!
 גם מאד אהבתי לתת לך צדקה
 אישך בלבבך מטרת האונתך;
 רק לאחי ריכרד תהיי מארשת
 גדיב ואיש חיל פאחיהו ריכרד.

צדה.

מה תשמח להלל אחיה ריכרד.

סלדין.

לו גם אחות ריכרד לאשה גתנה
 לאחינו אלמלך באשר יעצתי
 אז בית גאמן אין משלו בארץ
 בכל-הממלכות חבר שם יחדו
 בית לא ימוט יסדנו הכן
 צור לא יעתק ולא יזח לעולם.
 השמעת אחותי מפי תהלתי
 וכי לא אתעצל להלל את-נפשי
 להשוות ערפי לערף אהובי?
 דה מזמות לבי ומועצותי יחד
 פחלום מהקיץ גהיו לאפס.

דיה.

מראש דברתי על מזמותיך
 כי הקל הנה שוא ומדויחים
 בנדיבת לבך לא תוכל להפיר
 תעמיעי גאות גפש הנוצרים.

בְּאוֹנֵם וְרוּם לָבֵם הִקְרָא גּוֹצְרִים
 וְרַחֲמֵי הָאָדָם שִׁחַת יִשְׁחַתוּ.
 גַּם חֲקֵי הָאֲהָבָה וְתוֹרוֹת הַחֶסֶד
 אֲשֶׁר נִשְׁאָרוּ מִמִּיּוֹד דָּתָם
 וְהֵם יִשְׁמְרוּ אוֹתָם בְּתוֹךְ הַבְּלִיָּהִם
 לֹא בְּעִבּוֹר עֲשׂוֹת אֲהָבָה וְחֶסֶד יִשְׁמֹרוּם
 כִּי אִם בְּעִבּוֹר אֲשֶׁר הֵם תוֹרוֹת מְשִׁיחִם
 וּבְעִבּוֹר אֲשֶׁר מְשִׁיחִם עָשָׂה כֵּן בְּחַיּוֹ.
 אֲשֶׁרִיָּהֶם כִּי גִמְשֵׁף מִיּוֹד דָּתָם
 בְּחִבְלֵי הָאָדָם בְּעִבּוֹתוֹת הָאֲהָבָה
 אֲשֶׁרִיָּהֶם כִּי בְּלָקְתָם אַחֲרָיו בְּאִמוּנָה
 בְּטַח יֵלְכוּ כִּי מַעֲשָׂהוּ הָיָה צְדָקָה.
 אֲךָ הֵם לֹא יִרְדְּפוּ לְהַדְמוֹת לוֹ בְּצְדָקָה
 רַק בְּעִבּוֹר שֵׁם הַגּוֹצְרֵי יַעֲשׂוּ מִלְחָמָה
 בְּאוֹרָם לְהַפְיִיץ עַל פְּנֵי הָאָרֶץ
 אִמוּנַת מְשִׁיחִם אֲךָ לֹא צְדָקָתוֹ.
 בְּאוֹתָם כִּי בִשְׁמוֹ יִכְנָה כָּל-אָדָם
 הָעוֹשֶׂה טוֹב בְּאָרֶץ וְכִי בְּלִתֵּי שְׁמוֹ
 לְחַרְפָּה יִהְיֶה שֵׁם אִישׁ טוֹב עַל הָאָדָמָה.
 רַק בִּשְׁמוֹ יִתְנַמְרוּ רַק שְׁמוֹ יִפְאָרוּ
 מַעֲשֵׂה צְדָקָתוֹ לְאִיִּן יִחְשׁוּבוּ.

סלדין.

לְבַד יִתְעוֹרֵר בְּעִבּוֹר בְּקִשְׁתָּם
 כִּי אֵת וְאֶלְמֶלֶךְ בְּשֵׁם גּוֹצְרִים הִקְרָאוּ
 טָרָם בְּכַרִּית אֲהָבָה לְגוֹצְרִים הַתְּאֲרָשׁוּ.

צדה.

הַכִּי הַבְּדִיל וְהַפְרִיד יוֹצֵר הָאָדָם

בְּתַתּוֹ הָאֲהָבָה בְּלֵב אִישׁ וְאִשָּׁה
בֵּין דַּת הַנוֹצְרִים לְדַתוֹת אֲחֵרוֹת?

סלדין.

עוֹד הַכְּלִים אֲחֵרִים גְּדוֹלִים מְזֵה
יֵאֱמִינוּ הַנוֹצְרִים בְּלִי שׁוֹם עַל לֵבָם.
אוּלָם דְּעֵי אֲחֹתִי לֹא בְּנוֹצְרִים הָעוֹן.
רַק לִדְחִמִי הַצֶּלֶב לֹא כַּאֲשֶׁר הֵם נוֹצְרִים
הִסְבּוּ כָּל-זֹאת וּבָהֶם הָעוֹן.
רַק הַמָּה לְבָדִם הִפְרוּ עֲצָתִי
לֹא יִרְצוּ לְהִסְגִּיר עִיר מְבַצֵּר עִפּוֹ
לְמַהֵר אֲחֹת רִיכַרְדְּ בֵּינֵי אֲחֵינוּ אֶלְמֶלֶךְ
בְּמַרְמָה יִתְנַכְּרוּ פְתִייוֹת עַל שְׂפָתָם
וּבְלִבָּם עֲקָבָה פְּחָתָף יֵאָרֹבוּ.
אֲדַע כִּי יִסְפְּרוּ יָמִים וּרְגָעִים
עַד יוֹם הַקִּיץ תְּקוּפַת עֵת הַשְּׁלוֹם
עֲמָה בָּא הַקִּיץ וְהֵם יֵאָרְבוּ יִצְפּוּנוּ.
אוּלָם בְּזֹאת אֲבַטֵּחַ בְּמוֹקְשָׁם יִלְכְּדוּ
עַל שִׂדְהָ הַקְּרִבּוֹת מַהֵר גִּתְרָאָה.
פַּחַד לֹא אֲדַע רַק תְּמוּשׁ הַדְּאָגָה
אֲשֶׁר בְּרַגַע זֶה תִּשְׁחַת לְבָבִי.

צדה.

מַה זֹאת הַדְּאָגָה מָה עוֹד יִבְהִילְךָ?

סלדין.

הִיא הַדְּאָגָה אֲשֶׁר מֵאֵז הַבְּהִילִתְּנִי
הֵיטִי בְּלִבְנוֹן בְּמַצוֹדַת אָבִינוּ
גַּם בְּלִבּוֹ מִצְאָה הַדְּאָגָה קֵץ לָהּ.

צדה.

האם בעבור בן פגיה זועפים?

סלדין.

מוזה ומזה גלחין אבינו
 נמוג וילך ולא ידע אנה.

צדה.

גלחין — מדוע? נמוג — איכבה?

סלדין!

לוחצו ודוחקו הדבר הנבזה
 אשר תמיד במעניני אהשוב פאין
 אם ישנו די צרכי אל תחת ידי
 ואשר בלעדו יחסר לי הכל.
 אף איה אלחפי תהלך איש לקראו?
 הוי פספס נמאס הוי זרב נמבזה!
 תבך אלחפי אשמה לבואך.

מחזה שני.

אלחפי הנזיר סלדין וצדה.

אלחפי.

צוררי הפספס מארץ מצרים
 אשר לבואם נקנה מאז ועד עתה
 אולי פבר נשלחו ואולי גם יהיה
 מספרם הרבה די רוב צרכנו.

סלדין.

האם בשורת בואם כבר באה לאזנך?

אלחפי.

אנכי מאומה עוד לא שמעתי
במחשבותי ערוכים כבר פה הנטילים.

סלדין.

שקול אלה כסף לאחותי צדה.

אלחפי.

באתי לקחת ותחת זה אמן?
למעט קניתי והנה מעט מאין.
אמתחתי רקה ואיככה אמן?
כסף אשקול לצדה? תמיד לצדה!
המכסת הכסף אשר אשקול לידה
ערבון השף אשר פה על הלוח?

צדה.

המקנה אמה בהצלחת ידי?

אלחפי (יתבונן על לוח המשחק).

בהצלחה כזאת לא אקנא הלא תדעי —

צדה (תרטון בעיניה).

החפש אלחפי דומה אל תדבר.

אלחפי (עמקי מומותיו על הלוח).

תצליחי ורק תאספי רווח בקפניך —

צדה.

אָנה פֿון רֶסֶן דױמֶיזע על שְׁפֶתֶיךָ.

אלחפי (עיניו על השך).

האַם על הַלְבָּנוֹת דִּגְלֵךְ הַתְּנוּסִים?

צדה (על עצמה).

יְבַטַח בִּי לְבִי לֹא שָׁמַע עוֹד מְאוּמָה.

אלחפי.

הַעֲלִיו לְמִשׁוֹךְ בְּקִשְׁתֵּי רֵאשׁוֹנָה?

צדה (בלחש).

אָמור לֹא אֲשֶׁר תּוֹכַל לָתֵת לִי בְּסִפִּי.

אלחפי (עיניו עוד פקוחות על הלוח).

אֵלֶּךָ הַבְּסֶסֶף אֶתֶּן לָךְ צֶדֶה

בְּאֲשֶׁר נָתַתִּי לָךְ תְּמִיד בְּסִפֵּיךָ.

צדה.

עַד מָה בְּשִׁגְעוֹן תִּגְהַג מִדְּבָרֶיךָ?

אלחפי (לסלדין).

לָמָּה מְלוּיַח הַמִּשְׁחָק אֲדוּגִי

עָרַף פְּגִיטָּה עוֹד לֹא נִצְחָתָה!

סלדין (כאיש לא שומע).

שְׁקוּל רַק הַבְּסֶסֶף בְּאֲמֹרֵי אֲבֹתַי.

אלחפי.

איכָּכָה אֶשְׁקוּל! הֲלֹא עוֹד הַמְּלָכָה
בְּתַקְפָּהּ עוֹמֶדֶת וְלֹא עֲזָבָה מְקוֹמָהּ?

סלדין.

כָּאֵינְךָ נֹחֵשֶׁבֶת אֵינְךָ מְקוֹמָהּ בְּמִשְׁחָק.

צדה.

אֵל תַּעֲנֵה רוּחֵי אֲמֹר בְּנִפְשׁ חֲפִצָּה
כִּי עָרוּךְ בְּסִפִּי וְאֲנִי אֶשְׁלַח לְקַחְתּוֹ.

אלחפי (עודנו מתבונן על לוח המשחק).

עָרוּךְ כְּבָר כְּסִפֶּךָ בְּאוֹצְרֵי כְּמוֹ תְּמִיד.
וְאִם גַּם הַמְּלָכָה כָּאֵינְךָ תִּחְשַׁב
עוֹד לֹא נִחְלַשְׁתָּ עוֹד לֹא נִצְחָתָּ.

סלדין (ילך אל הלוח ויפזר אבני המשחק).

מְלַתִּי אֲמַנְרָה וְכַדְבְּרֵי יְהוָה.

אלחפי.

צֶדֶק יִשְׁפֹּט גַּם בְּמִשְׁחָק רוּזָנִים
כְּפִי תִפְצְחוּן יְהִי מִשְׁקַל הַכֶּסֶף.

סלדין (לצדה).

לֹא אָבִין דְּבָרֶיךָ! הֲתִדְעֵי מָה יֹאמַר?

צדה (תרמוז בעיניה לאלחפי).

סְלַח לּוֹ הֲלֹא תִדַּע אוֹפֵן מְנַהֲגוֹ.

מֵאֵן יִמְאֵן וְאַחֲרֵי כֵן יִתְרַצֶּה
וְאוּלַי מְעַט מְזַעַר קָבֵא יִקְבֵּא בִּי.

סלדין.

הַבֶּדֶד הוּא מְקַבֵּא ? בְּאַחֲזוֹתַי יִקְבֵּא !
מָה זֹאת אֶלְחָפִי הַבֶּדֶד נְנַעֵה הַקְּנֵאָה ?

אלחפי.

מִדּוּעַ לֹא אֶקְבֵּא בְּנִקְיוֹן שִׁבְלֶהָ
מִדּוּעַ לֹא אֶחְמוֹד הַיּוֹת טוֹב נֶפֶשׁ כְּמוֹהָ ?

צדה.

הַנַּח לֹו אָחִי תְּמִיד שְׁלֵם לִי
וְגַם הַיּוֹם יַעֲלֶה הַגֵּרָה מִפִּיסוֹ.
לֶךְ אֶלְחָפִי אֲשַׁלַּח לְקַחַת הַבֶּסֶף.

אלחפי.

לֹא אֶרְצֶה לֹא אוּכַל עוֹד לְהִתְחַפֵּשׂ
וּלְדַבֵּר בְּמַרְמָה כְּאִישׁ תְּכָכִים בְּלִיעַל
יְבוֹא יוֹם מְחַר וְאִזּוּ יֵדַע הַכֹּל.

סלדין.

מִי זֶה אֲשֶׁר יֵדַע וְגַם מָה יִיָּדַע ?

צדה.

הַכֶּכֶה תִּשְׁמֹר אֶלְחָפִי מוֹצֵא פִידָה ?

אלחפי.

הַיּוֹכֵלָתִי הָאֵמִין בִּי עַד כֹּה תִּהְיֶה לִּי בִּי.

סלדין.

שים קיץ לתעלמה בל סוד אמריה!

צדה.

בַּעֲנֹת רוּחָהּ אֲשֶׁפִּיעָה אֶלְחָפִי
 שְׂמֹון בְּחֶבֶד סוּדֵי וְאֵל תִּכְלִימֵנִי!

סלדין.

הֲלֹא בִנְכַרְיָה נִחַשְׁבָתָ לִי אַחֹתִי!
 מַה זֶה הַסּוּד אֲשֶׁר תִּגְלִי לְאִישׁ נְכָרִי
 וְהַסְמַר תִּסְתִּירוּ בְּסוּד חֲתוּם מֵאַחֶיךָ?
 אֲצַוְךָ אֶלְחָפִי פָתַח פִּיךָ וַדְּבַר!

צדה.

נִקַּל הַדְּבַר מְלֻסְפְּרוּ לָךְ אָחִי!
 מִכֶּסֶת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר בְּמִשְׁחַק הַשֶּׁף
 בְּפַעַם בְּפַעַם נִפְלָה לִי לְשִׁלָּל
 לֹא צוּיְתִי אֶלְחָפִי לְשִׁלְמָה בְּיָדִי
 יַעַן יָדַעְתִּי כִּי צְרוּרֵי רַקִּים
 וְגַם עֵינֵי אֵיגֹן לַכֶּסֶף תְּלוּיֹת.
 אוּלָם אֵל תִּדְאָגוּ לֹא גִתֵּן הַכֶּסֶף
 מֵאַתִּי לָךְ אָחִי וְגַם לֹא לְאֶלְחָפִי
 וְלֹא לְאוֹצַר הַמְּלוּכָה — תִּבּוֹא עִמִּי לְדָרְשׁוֹ.

אלחפי.

לֹו הִיָּתָה רַק זֹאת הַחֲרָשׁ הַחֲרָשְׁתִּי.

צדה.

זֹאת וְעוֹד בְּאֵלָה גַם מִכֶּסֶת הַכֶּסֶף

אֲשֶׁר בְּטוֹב לִבָּהּ יַעֲדֶתָ לִי אָחִי
מֵאוֹצֵר הַמְּלוּכָה מְדֵי חֹדֶשׁ בְּחֻדְשׁוֹ
כְּמִשְׁלֵש־חֻדָּשִׁים לֹא נִתְּנָה אֶל יָדִי.

אלחפי.

אך גם לא ספירה לך עוד החצי.

סלדין.

וְלָמָּה תִּתְּלַחֲשׁוּ וְתִסְתִּירוּ הַדְּבָרִי?

אלחפי.

מַעַת גִּיחַל לְצַרוּרֵי הַכֶּסֶף
אֲשֶׁר מִמְּצָרִים מוֹבְאִים לָנוּ —

צדה (לסלדין).

לָמָּה זֶה תִּשְׁמַע לְקוֹל דְּבָרֵי הַקְּבִלֹּי?

אלחפי.

לֹא נִתַּן מְאוּמָּה לְאַחֻזְתְּךָ אֵךְ גַּם הִיא —

סלדין.

הָאֵח מוֹבֵת נֶפֶשׁ! גַּם הִיא נִתְּנָה מִפִּי־סָה.

אלחפי.

כִּן־הוּא מִפִּי־סָה לְמַפְלַת בֵּיתְךָ
וְגַם דֵּי מַחֲנֵת פֶּלֶל־בֵּית הַמֶּלֶךְ.

סלדין.

אִמְנָה אַחֻזְתִּי הִיא גְדִיכָה בַת גְּדִיב! (יחבקנה)

צדה.

הַמַּגִּידת כְּבוֹד עֲשָׂרֵי מִמֵּי לְקַחְתִּי ?
הֲלֹא רַק מִיָּדָה גִּתָּן לִי הַפֶּל.

אלחפי.

וְגַם מִהָרָה הֲלֹא יִגְעַר כָּל-צָרוֹרֵי כֶסֶף
יָשׁוּבוּ לְהִיּוֹת רַקִּים כְּבִתְחִלָּה
הַדְּמִי לֹו וְתִשְׁוִי לְהִיּוֹת דֵּל כְּמוֹהוּ.

סלדין.

הַאֲוֹתִי אֶחִיָּה תִכְנֶה דֵּל אֶלְחָפִי.
בְּעִבּוֹר הַכֶּסֶף אֲזַל מֵאֲמַתְחָתִי ?
עֲשִׂיר אֲנִכִּי בְּכָל-עֵת אֲשֶׁר עִמִּי
כָּסוּת סוּם וְחָרֵב וְאֵל אֶחָד לְמַגֵּן
לֹא חִסְרָתִי כֹל אִם אֵלֶּה בְּיָדִי.
וְלָמָּה לִּי יוֹתֵר ? וְאוּלָם אֶלְחָפִי
כְּמַעֲט אֲגַעַר בָּךְ כִּי הִסְמַרְתָּ הַדְּבָר.

צדה.

אֵל הַגָּעַר בּוֹ אֶחָי! וּמִי יִתֵּן וְאוּכַל
לְהַקֵּל גַּם מַעוֹל דְּאֲגוֹת אֲבִינּוּ.

סלדין.

שְׂמַחַת לְבָבִי כִּתְאוּם תַּעֲכָרִי
בְּהַזְכִּירְךָ לְפָנַי מִצַּר אֲבִינּוּ.
לִי לֹא יִחְסַר מְאוּם אוּלָם מָה אֶעֱשֶׂה
מִחֲסוֹר אֲבִינּוּ הוּא מִחֲסוֹר כְּלָנּוּ.
יֵאָרִיכוּ הַיָּמִים טָרָם לְיָדִי

יובא הפים מארץ מצרים.
 געלם ממני למה לא ישלחוהו
 כי העם שוקט עוד שם במנוחה.
 מפלת ביתי אמעיש אם תרצו
 אחסרה מנפשי גם כל צרכיה
 לו רק יהיו המסתופפים בצלי.
 אך גם מנפשי מזה אמעיש ואחסר?
 פסות סוים וחרב בלחם לא אחיה
 ומאלחי לא אוכל מנוע חלקו
 כי מזה אלחי מבקש? לב תמים בקרבני¹
 אמנם אלחפי בעת רקה אמתחתי
 ליתר העודף בכיסך קנייתי.

אלחפי.

יתר העודף? מאיפה יבוא?
 לו בקובץ על יד אוצר הרביתי
 ומחור הארנו השקל האחרון
 לפרזון צדקתך לא הוצאתי
 הלא אז באחד המורדים והפושעים
 צנוף צנפתני ראשי שספת
 או על נג ביתי מלאך רע חנקני.
 או הטוב בעיניך אם ערבני לבי
 למעול מעל לקחת מפנים המלכות?

סלדין.

ומה לעשות עמה גועצה יחד
 חגד אלחפי למה מאחותי
 כסף לזית תחת לזית מאחרים?

צדה.

התרצה פי יפדך מצדה איש נכרי
 ואנכי אחותך אתניצב מרחוק?
 את משפט אחות לאחד לא אתן
 גם עמה אחפין היות בעזרתך
 פי עוד לא יבשו כל-מעניי אוצרותי.

סלדין.

לא יבשו עוד פלה אולם בקר חרבו.
 חושה אלחפי רויץ ללות הכסף
 תן נשך בפלים תן כל-אשר ישאלון.
 לוח באשר תמצא אף לא מאנשים
 אשר מאוצרי יחד העשרתים.
 פי אם מאלה תלוח יחשבון
 פי אבקש מהם להשיב מתנותי.
 לך אל בעלי כסף המשמרים הונם
 הם בנפש הפצה יתנו לך כספם
 לדעתם פי מרבית יוליד להם בדי.

אלחפי.

בעלי כסף פאלה לי לא נודעו.
 בין קציני העיר אין גם אחד.

צדה.

הספת אלחפי היום שמעתי
 פי שב מדרך ידיך הפלוגי.

אלחפי.

ידידי הפלוגי? מי הוא זה ואי זה הוא?

צדה.

הלא זה היהודי המפואר בתהלתך.

אלחפי.

יהודי המפואר ואני הללתיו?

צדה.

שמו גדול בפיה ונם פעמים רבות
אם לא נתעני זכרוני אמרת
כי הנחילו אל בעולם הזה
הקטון והגדול בכל-קניניו.

אלחפי.

הקטון והגדול? התזכרי מה הם?

צדה.

הקטון עשר והגדול חכמה.

אלחפי.

האם באמנה אמרתי על איש יהודי
גמאס ונם גבזה דברים פאלה?

צדה.

מדוע תכחש הלא בפה מלא
גדלת ורוממת רעד נתן?

אלחפי.

העל זה אמורה מלתך על נתן?

לא עלה על לבי כמעט שכחתי?
 השוב שב לביתו? אף אמנם כן הוא
 כבר פניחו העם החכם והעשיר!

צדה.

ועתה עוד יותר כבוד עשרו ופארו
 תהום כל העיר וספרו בכל-חוצות
 המון חפצי היקר אשר הביא עמו.

אלחפי.

אם רעי נתן הוסיף להיות עשיר
 אקנה כי גם חכם יהיה כבת-חלה.

צדה.

ולו אל האיש הזה תלך אלחפי?

אלחפי.

ולמה תללוזת ממנו? לא ידעתי!
 הלא זאת חקמתו כי לאיש לא ילוח.

צדה.

מלפנים ספרת לי דברים אחרים
 על האיש האיננו דמה למהלך.

אלחפי.

ועשה גם זאת וימן לך בלי כסף
 מסחריו נחד ויזחיל למחירים.
 אף תללוזת כסף הפי מלהזכיר!

אָמַת כּי לֹא יְהוּדִים הִרְבֵּה יִמְצְאוּ
 כְּמוֹהוּ גְבוּז וְיִדְעַ מִשְׁפָּטֵי הַחַיִּים
 גַּם בְּמִשְׁחַק הַשֵּׁף יִשְׁפִּיל אֶת יָדָיו
 אֵךְ גַּם גְּבַדֵּל הוּא מֵאַחֲרֵי הַיְהוּדִים
 בְּמַעֲשָׂיו הִרְעִים כְּמוֹ גַם בְּטוֹבִים.
 מְצוּדַת תְּמִתָּךְ עַל שְׂוֹא יִסְדָּתָּ
 אִם יִחַל תִּיחַלִּי לְכַסֵּף אִמְתַּחַתוֹ.
 אֲמַנְגָם לַדְּלִים יִתֵּן מָלֵא חֶפְנָיו
 כְּסִלְדִין וְאִם לֹא יִפְזֵר כְּמוֹהוּ
 כְּמוֹהוּ יִתֵּן בְּכַל-לֵב בְּלִי מִשְׂוֹא פְּנִים.
 יְהוּדִים וְגַם נוֹצְרִים פְּרָסִים וַיִּשְׁמְעוּ אֵלִים
 יַחַד יִשְׁרִיזוּ לְכָלֵם הוּא נוֹתֵן.

צדה.

וּבְכַל-זֹאת אָמַרְתָּ כִּי יִמָּאן אִישׁ זֶה.

סלדין.

אִם אִישׁ כָּזֶה יִמְצָא בְּמַלְכוּתִי
 לָמָּה לֹא בָא עוֹד שִׁמְעוּ לְאַזְנִי!

צדה.

וְאִישׁ כָּזֶה יִמָּאן לְהַלְוֹת לְסִלְדִין?
 הֲלֹא גַם סִלְדִין רַק בְּעַד הָאַחֲרִים
 לֹא בְּעַד גִּפְשָׁהוּ יִלְוֶה הַכֶּסֶף?

אלחפּי.

זֶה דְרָךְ הַיְהוּדִים וְכֵן כָּל-מַעֲשֵׂיהֶם
 וְגַם הוּא לֹא יִבְדֵּל מִחֲמוּזֵן בְּגִי עֲמוֹ

קנאת מת מתנות בקרבן בוערת
 קנא יקנא הוא בצדקת אחרים
 יחפזן פי בלעדיו לא יחונן איש דלים
 ורק לאזניו תבוא רגנת תודתם
 רק למען יוכל מת תמיד לאיש לא ילנה.
 בתורתו צנה לתת לעניים
 אף להלוות לא צנה אף יחדל מהלוות
 ואם בן החסד אשר הוא עושה כמצנה
 הקשה את-לבו מהלוות לעשיר.
 אף אם ימים רבים נבדלתי ממנו
 ולבבי ורגלי לא הזבילוני אליו
 אל תדמו פי הטיתי משפטי עליו
 איש טוב הוא בכל-דבר זלתי דבר זה.
 אלכה לי מחר אל דלתות אחרים
 גם הנני מכיר סוחר אחד פוישי
 עשיר וגם פילי אלף לבקשהו.

צדה.

ולמה במרוצה? דומה אלחפני

סלרין.

הרפי ממנו פרצונו ועשה.

מחזה שלישי.

צדה וסלרין.

צדה.

אחשוב פי לכן תחוש רגלו הלאה

בַּעֲבוּר אֲשֶׁר יִרְצֶה לְהַמְלִיט מִמֶּנִּי.
הֲאֵם בְּאַמְנָה רַמְהוּ מִבְּטָחוֹ בְּגִתָּן?
אוּ הִירְצֶה גַם הוּא לְרַמּוֹת אוֹתָנוּ?

סלדין.

מַה זֶה תִּשְׁאַלֵּנִי? הִידְעַתִּי הָאִישׁ?
אֶת-שֵׁם הַיְהוּדִי הַמְהַלֵּל בְּפִיכֶם
שֶׁם גִּתָּן בְּלִמֵּי הַיּוֹם לֹא שָׁמַעְתִּי.

צדה.

אָשׁוּב לְהִתְפַּלֵּא אִיךְ שֵׁם אִישׁ כָּזֶה
נִעְלַם מִמֶּךָ! הֲלֹא אָמַרְוּ עָלָיו
אֲשֶׁר קִבְּרֵי הַמְּלָכִים דָּוִד וּשְׁלֹמֹה
חִפְּשׁוּ בְּדַעְתּוֹ לְהַסִּיר חוֹתְמוֹתָם
בְּכַח-מַלְּאָה צְפוּנָה אֲשֶׁר לָחַשׁ עֲלֵיהֶם.
בְּכַל-עֵת אֲשֶׁר יִרְצֶה מִהַקְּבָרִים הָאֵלֶּה
הוֹן עֵתְךָ יַעֲלֶה מִטְּמוֹן אֵין חֵקֶר
מִמְּקוֹם צְלָמוֹת לְאַרְצוֹת הַחַיִּים.

סלדין.

אִם אִישׁ זֶה מִלֵּא אִמְתָּחוֹת אוֹצְרָיו
מִעַמְקֵי קִבְּרִים אָמְנָם אֵלֶּה הַקְּבָרִים
לֹא קִבְּרֵי מְלָכִים דָּוִד וּשְׁלֹמֹה הֵיוּ
רַק קִבְּרֵי פְתִיִּים אֲשֶׁר יִרַשׁ הוֹנָם.

צדה.

אוּ קִבְּרֵי רְשָׁעִים! וְאַף אָמְנָם עֲשְׂרוּ
נוֹבַע מִפְּעִינָן לֹא יִבַּשׁ מְקוֹרוֹ
וּמִרְבֵּה לְהַכִּיל מִקְבַּר מִלֵּא זָהָב!

סלדין.

הלא באשר שמעתי מעין עשרו המסחר.

צדה.

על כל-דרכים נמליו הפעונים
 במדבר כל-ציה פעמי ארחותיו
 ואגיותיו נמצאו בחוף כל-הימים.
 בן הניד אלקפי ובגילת לבבו
 גם הוסיף לפאר יקר נפש רעו
 אשר ישפיל ידיו לעשות טוב ברכושו
 ידע עת לפזר וגם לקבוצ על יד
 ולא ימאס בעיניו כל-דבר לקנותו.
 כי לכל-דבר תבוא עת התועלת
 גם הוסיף לפאר יקר מזמות רעו
 אשר לבו פתוח כהיכל לכל-צדק
 ורוחו כאולם לכל-טוב אשר יפה.
 בין אדם לאדם בין דת ודת לא יפיר
 ורק לחקי החקמה יטה לבבו.

סלדין.

ולמה דבר עתה עליו אלקפי
 לא באיש מהלל אף במשים תהלה.

צדה.

לא נתן בו דופי אף חשד שפתיו
 מהללו לפניה פן תרע לו תהלתו
 או אולי פן הוא פי גם הנדיב בעמו
 לא יבדל פלה מדרכי בני עמו.

הבעבור בן השף שפתיו אלהפי
 למען לא יהי לו בדבר זה להרפה?
 יהי כאשר יהי! לנו היהודי
 אם ישפל מאתיו אם ירום עליהם
 רק בהוננו יועיל ודי לנו עשרו.

סלדין.

ועל דעתך אחותי התרצי לקחת
 בקמס ויד חזקה רכוש נתן לשלל?

צדה.

אל תאמר בקמס! תבאש וחרב נבכהלו?
 חלילה! הלא לבעת החלשים
 רפיון כחם די בלי חמם להזקום!
 נרש הדאגות הלאה מלבך
 בא לבית הנשים נשמעה שם יחד
 שיר שפחה משוררת אתמול קגיתיה.
 אולי תעלה עצה נכונה במחשבתך
 להוציא הכסף מאמתחות נתן.

מחזה רביעי.

מקום המחזה פנת בית נתן הנשקפה מול פני התמרים.

חיה ונתן יבואו החוצה ואחריהם דיה.

חיה.

מאד התמהמהת על דרךך אבי
 ואחרך לבוא לא עוד נמצאהו.

נתן.

אם לא נמצאָהוּ פּה בּינ הַתּוֹמְרִים
בְּקֶשׁ נִבְקָשׁהוּ בְּמִקְוֹמוֹת אֲחֵרִים
הַרְגְעִי וְדַמִּי שֵׁם תְּבוֹא דִּיהַ.

חיה.

יְדַעְתִּי גַם לָהּ לֹא נוֹדְעוּ עַקְבוֹתָיו.

נתן.

וְאָנִי בְּטוֹחוֹנִי כִּי לֹא נַעֲלַם מִמֶּנָּה.

חיה.

לוּ מְצַאֲתָהּ הֲלֹא מִתְהַרֵּה צְעָדֶיהָ.

נתן.

עוֹד לֹא רֵאֲתָנּוּ וְלִכֵּן לֹא תִמְהַר.

חיה.

הִנֵּה עִמָּה פְּנֵתָה לְהַבִּיט אֵלַינּוּ.

נתן.

וְגַם תִּצְעַד בְּפָלֹס הַרְגְעִי וְדַמִּי.

חיה.

אֵיךְ אָדוּם וְאַרְגָּנֵעַ! הִנֵּשׂ אֶת־נִפְשֶׁךָ אָבִי

כִּי תִהְיֶה בְּתֶךָ בְּאַחַת הַנְּבָלוֹת

לְהַשְׁלִיךְ אַחֲרַי גְּוֵה גּוֹאֲלָהּ מִשַּׁחַת

וְלֹא תִדְאָג לְאִישׁ הַמְּצִיל חַיִּיהָ?

וְהִיא תִפְצֵחַ בְּחַיִּים כִּי מִמֶּךָ לָהּ הָיָה.

נתן.

לְכִי אִיפּוּא בְּתִי רַק בְּדַרְכֵי לִבֶּךָ
 רַק חֲטִי אֶזְגֶּךָ לְקוֹל הַמִּית גִּפְשֶׁךָ
 וְאִם אִם יתְעוֹרֵר בְּךָ רִגְשׁ חֲדָשׁ
 וּמִיתְרֵי קַרְבֶּךָ שִׁיר חֲדָשׁ יִצְלָלוּ.

חיה.

מִה תֵּאמֵר לֹא אֲבִין מִצְפוֹן דְּבַרְיָךְ.

נתן.

לְמָה תִּשְׁאַלִינִי? אֵל יְהִי בְּךָ פֶּחַד
 אִם הִמּוּ מַעֲיָךְ וּלְבַבְךָ יִחַרד
 כִּי נָקִי הִגִּידְךָ כְּתַמַּת יִצְרָךְ.
 לְכִי בְּדַרְכֵי לִבֶּךָ אֲבַטַח לֹא תִתְעִי
 רַק אַחַת שְׁאַלְתִּי מֵאַתָּה בְּתִי
 אִם יָבוֹא יוֹם בּוֹ הִרְגַשׁ הַחֲדָשׁ
 בְּחִזְקָה בְּךָ יִדְפוֹק וְרוֹחֶךָ תִּתְפַּעֵם
 אֵל תִּצְפְּנִי בְּחִבֶּךָ מֵאַנְיִי גִפְשֶׁךָ
 אֵל תִּתְעַלֵּם בְּתִי הִגִּידִי לִי כָּלֵם.

חיה.

הַאִוְכַל לְצְפוֹן מֵאַנְיִי מֵאַבִּי?
 לְכִי כִי יִחַרד אִם זֹאת אֶזְכּוֹרָה.

נתן.

נִכּוֹן בִּי לְכִי נִכּוֹן בְּמִוּחַ
 בְּמַעֲגָלֵי הַפְּעַם תִּתְהַלְכִי תְּמִיד.
 אֵךְ הִנֵּה דָּיָה! — הַיֵּשׁ בְּפִיךָ בְּשׂוֹרָה?

דיה.

עוד שם יתהלך פחת התמרים
 וברגע יבוא מאחרי הקיר
 מהר יראה הלא בא הנהו!

חיה.

יעבט ארחותיו עצות ישית בנפשו
 היעלה אם ירד היימין אם ישמאל.

דיה.

לא כן הדבר רק אנה ואנה
 סביב בית הפדדים פדרפו יתהלך
 ואחרי כן ינחה צעדוֹתיו הנה.

חיה.

לו יהי כדברך! אולם הגידי
 הדברת פבר עמו ומה היום מחשבתו?

דיה.

היום כתמול שלשום לא שנה דבריו.

נתן.

מהרנה להתחבא פן יראה אתכן
 ויחדול מלבוא לכנה הביתה!

חיה.

רק אחת אביטה במראה הוד פניו
 אך הנה המשוכה תסתירו מעיני.

דיה.

באי באי עמי בן דבר אביך
פן ישוב פתאום פראותו אותך.

חיה.

ארורה הנדרה מסתירו מני.

נתן.

בצאתו פתאום מיפין המשוקה
הלא יראה אתכן מהרנה הפיתח.

דיה.

באי באי חיה אדע לי חלון
אשר בעדו נוכל להשקיף עליהם.

חיה.

אבואה אחרוך ואשקיפה עמך.

מחזה חמישי.

נתן ומר אחריו לוחם הצלב.

נתן.

הלא כמעט אפחד מאיש הנפרד
בכל-מנהגיו מדרכי בני אדם
סר בטהון לבי מול רוחו העזה.
אך למה זה יפחד אדם מאדם
וישית אנוש מורא לאנוש כמורו
הנה הוא בא עזדנו גער בשנים

אף אמנם מראהו כמראה גבר.
 אנשים פאלה אהבתי מעודי
 יהל אישונם בעז גצה ורב פח
 לגבהם ילכו מפני כל לא ישובו
 ובכל-זאת לבם רך כבדל און
 מצחם נחוישה ונפשם קנה ואגמוון
 רק היצונם ימר ותזכם מתזק.
 אף אייה ומתי ראיתי כמודהו?
 אדוני הנדיב סלח-נא לעבדה.

לוחם הצלב.

מה תבקש מפני דבר אשמעה.

נתן.

הואלתי לדבר סלח-נא אדוני.

לוחם הצלב.

מה זאת יהודי? דבר מה אסלח?

נתן.

פי ערבני לפי לדבר אליה.

לוחם הצלב.

היש לאל ידי לקלא דבריה
 הוצא מליה אף אל תאריך לדבר

נתן.

אחלי אדוני! אל תטבע פבוו רגליך

להלוף היש הלאה בְּמַצְעָדֵי הַנְּאֻנָּה
מֵאִישׁ רְצוּעַ בְּמַרְצֵעַ הַתּוֹדָה
תְּמִיד אֶל גַּפְשָׁךְ לְעִבְדָּךְ לְעוֹלָם.

לוחם הצלב.

מה־זאת? בְּמַעַט הַכִּינּוּתֵי הַאֲמָה —

נתן.

שָׁמִי נָתַן וְאַנְכִי אָכִי הַנְּעֵרָה
אֲשֶׁר בְּרוּחַ גְּדִיבָה מֵאֵשׁ הַצִּלְתָּהּ
וְגַם עָמָה אָבּוּא אֲדוֹנֵי הַגְּדִיב . . .

לוחם הצלב.

הִלַּתְתָּ לִּי תוֹדָה? הַשֵּׁב דְּבָרֶיךָ
כְּבֵר שְׂבָעָה נַפְשֵׁי מַעֲשֵׂן הַקְּטוֹרֶה
אֲשֶׁר הוֹשֵׁם בְּאִפֵּי בַעֲבוּר דְּכָר נִכְזָה.
וְאָמָה אֵינְ לִי עֲלִיךָ תוֹדָה.

הָאֵם אִזּוּ יִדְעֵתִי כִּי בַתְּךָ הַנְּעֵרָה?
חֹזֵק הוּא וְלֹא יוֹפֵר לְכָל לִוְחָמֵי הַצִּלְב
לְעִזּוֹר מִי שִׁיחִיָּה בְּכָל־מִצַּר וְאִסּוֹן.

וְגַם חַיִּי אִזּוּ עָלִי כְּמִשָּׂא כְּבֵד
וּמְאֹד שִׁמְחָתִי כִּי אָנֹה לְיָדֵי
לְהַשְׁלִיךְ נַפְשֵׁי הַלְּאָה בְּעַד נַפֵּשׁ אַחֲרֵת
לוֹ גַם בְּעַד נַפֵּשׁ אִשָּׁה יְהוּדִיָּה.

נתן.

מֵה גְדוֹלִים דְּבָרֶיךָ אִךְ גַּם מֵה נִתְעַבְרוּ!
וּכְרַחֵב לִבְךָ כִּן גְּדֻלָּה עֲגוּתָךְ

תחת מלה נמאסה תבקש להחבא
 תטבול בטיט רפוש לנזם מפבוד.
 אך אם תמאן קחת פבוד דברי תודה
 מה זה אשר תקח ערכם תחתמו?
 לולי היות גברי ואיש שבו
 לא הוצאתי לשאלך שאלה כזאת.
 במה אנמלך טוב? צוה ראיתנה.

לוחם הצלב.

מידך יהודי לא אקח מאומה!

נתן.

לא אקפוץ ידי עשיר אנכי.

לוחם הצלב.

היהודי העשיר לא הנה מעולם
 במחשבתו טוב משאר בני עמו.

נתן.

ואם תבזה אותו מה תמאס עשרו?
 טוב הוא מאתו אם בעשרו לה יועיל.

לוחם הצלב.

בזה אאות לה רק בעבור אדתי.
 בטרם תעשה לבלואי סחבות
 וכל-חכמה תתבלע לאחד את-קרעיו
 אבוא אליך לקנות לי חדשה
 או לשאל לי כסף אם יש את נפשך.

לָמָּה תְּבִיט בִּי וְעַל מִצְחֶךָ עֲלֹטָה?
 בְּטָחָה אֵל תִּחַרְד! עוֹד יִרְחַק הַיּוֹם
 אֲדַרְתִּי הַיּוֹם עוֹד יִשְׁנֶה בְּתִקְפָּה
 עוֹד תִּיטִיב לְכַסּוֹת גּוֹי בְּאֲשֶׁר תִּרְאֶה
 רַק כְּנָף אֶחָד נִשְׁחַת מִרְאֵהוּ
 נִכְוָה מֵאֵשׁ בְּעַת בְּתֶךָ הַצִּלְתִּי.

נתן (יאהז בכנף האדרת ויביט בו).

לְשׂוּא תִתְנַקֵּשׁ! מִכְנֶה כְּנָף בְּגִדְךָ
 הַלֵּל יְהַלְלֶה אִם יַעֲנֶה בְּךָ פִּיךָ
 מִכְנֶה אֲדַרְתֶּךָ הֲכֵּה אֲשַׁקְהוּ!
 אֵךְ סֵלַח נָא אֲדוֹנִי! לֹא בְּרִצּוֹן עֲשִׂיתִי.

לוחם הצלב.

אֶת־מָה עֲשִׂיתָ אֲשֶׁר לֹא בְּרִצּוֹנְךָ?

נתן.

דְּמַעַת עֵינַי נִפְלָה עַל כְּנָף הָאֲדָרֶת.

לוחם הצלב.

מִה־זֹּאת עֲשָׂה? הֵן נְטָפִים שׁוֹנִים
 כְּכֹר רוּחַ אֲדַרְתִּי. (אוֹלָם חַי נִפְשֵׁי
 הַיְהוּדִי הַזֶּה יִחַל לְפַעֲמָנִי).

נתן.

אֲחֵלִי אֲדוֹנִי לוֹ יִיטֵב בְּעֵינֶיךָ
 לְשַׁלּוֹחַ גַּם לְבִתִּי זֹאת הָאֲדָרֶת.

לוחם הצלב.

מִה תַּעֲשֶׂה בְּתֶךָ בְּאֲדַרְתִּי? הַגִּידָה!

נתן.

ישק גם פיה מוכוה הפנף
פי לשוא התאזתה לנשק ברפיה.

לוחם הצלב.

הנח לי יהודי הכי שמך נתן?
הלא תיטיב לערוך דבריה אמי
וגם במדקרות הרב ירדו אל לבי.
אמנם פי כן הוא הזפרתני עוני . . .

נתן.

למה זה אדוני למה תתנפר?
הגם תתחפש טוב לבך נגלה.
חסת על בתי בהמית רגשתה
בעת עוד אביה בדרך רחוקה
ואומנתה נכונה להשלים חפצה.
על שמה הטוב חסת מאנת לנסותה
ולמען לא תגבר עליה ברחת
גם בעבור זה אדוני לך יודה לבני.

לוחם הצלב.

אמנם לא נעלם מעיני בינתך
דרך הגיוני לב לוחמי הצלב.

נתן.

הרק לוחמי הצלב יהגו כן בלבכם
ורק בעבור פי ציוו כן בחקיהם
ידע ידעתי מחשבות אנשי חיל
ואנשי חיל יש בכל-ארץ וארץ.

לוחם הצלב.

אך גם לגוייהם נבדלו נפרדו?

נתן.

רק בצבע עורם במלבושם ובתאָרם.

לוחם הצלב.

וגם כפי המקומות ירבו וימעטו.

נתן.

גם ברב אנשי חיל לא נבדלו הארצות.

אנשים גדולים געלים מגני עמם

רק זער שם זער שם גפזרו באדמה

רק במרחב ישגו כמבחר הפרושים;

שתולים במקום צר איש את-אחיו ידקקו

וענפיהם יחד זה בזה יפתו.

אנשים פמונו אנשים בינונים

בכל-מקום ירבו כמו שית השדה;

אך אל יתגדל האחד על שכנו

אל יאמר חטר לחטר: גש-הלאה!

ואל תאמר צמרת בגאות רוחה:

מחיק האדמה רק אני יצאתי!

לוחם הצלב.

הצדק בדבריה אולם הידעת?

שם העם אשר החל פראשונה להבדיל

בין אדם לאדם בין גוי לרעהו? —

הידעת העם אשר החל פראשונה

לְהַקְרִיא בְּשֵׁם: הַגּוֹי הַנִּבְכָּר?
 מַה תֹּאמַר אִם הָעַם הַזֶּה לֹא אֲשַׁנָּא
 אוֹלָם אֲמַאֲסֶהוּ בְּעִבּוּר גְּבוּה רִחוּ
 בְּעִבּוּר גְּאוּתוֹ אֲשֶׁר הוֹרִישׁ לְיִוְרָשׁוֹ
 נוֹצְרִים וְיִשְׁמְעֵאלִים כְּמוֹהוּ יִתְאָמְרוּ
 כִּי רַק אֱלֹהֵיהֶם הוּא אֱלֹהֵי הָאָמֶת.
 אֲרֹאֶךְ מִשְׁתַּאֲהֵה אִיךְ מִפִּי נוֹצְרֵי
 וְלוֹחֵם צָלַב יֵצְאוּ דְבָרִים בְּאֵלֶּה.
 הֲלֹא מְתֵי וְאֵיִה אִם לֹא פֶה וְהַיּוֹם
 גְּנֹלָה לְבַהֲלָה שְׁנֵעוֹן הָאֲמוּנָה
 בֵּין עַמֵּי הָאָרֶץ לְכַנּוֹת אֱלֹהֵיהֶם
 הָאֵל הָעֲלִיּוֹן וְהַטּוֹב מִכָּל־
 וְלִהְכַרִּיעַ תַּחְתּוֹ עוֹבְדֵי הָאֲחֵרִים.
 הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִרְאֶה חֲשׁוֹנֵי הַזֶּה
 בְּאָרֶץ הַזֹּאת וּבְיָמֵינוּ אֵלֶּה
 אִישׁ כְּזֶה אֲמָנָם הָפַח בְּסַגְּוֵרִים.
 אוֹלָם יְהִי עַגּוּר אֲשֶׁר לֹא יַחְפִּץ לְרְאוֹת!
 חֲפַח לִי גִתָּן חֲפַח לִי אֶלְכָה
 וּמְלוֹחַ לְבָבְךָ מַחַח זְכָר דְּבָרֵי.

גתן.

דְּבָרֶיךָ אֵלֶּה אֲדוֹנֵי לֹא אֲשַׁבַּח
 כִּי בְקֶשֶׁר אֲמִיץ יִדְבַקוּנִי אֵל גִּבְשָׁךְ.
 בּוֹא בּוֹאֵה אֲתִי הִיחַ גְּהִיחַ לְאֲחֵבִים
 לְלִבְךָ נִצְמַדְתִּי אִין מִפְרִיד בִּינֵינוּ.
 אִם תַּחְפִּץ הוֹסֵף לְבֹזוֹת אֶת־עַמִּי
 לֹא כִחְרַנּוּ עַמְּנוּ לֹא אָנִי וְלֹא אִמָּה
 מַה לָּנוּ וְלְעַמְּנוּ חֲרַק כְּנִי עַמְּנוּ אֲנַחְנוּ?

אָדָם הָיִיתִי טָרָם הָיִיתִי יְהוּדִי
 וְגַם אַתָּה אָדָם טָרָם הָיִיתָּךְ נוֹצְרִי.
 מִי יִתְנַגֵּי מִצּוֹא כָךְ נִכְרַךְ כְּעַרְפִּי
 אֲשֶׁר יִשְׁמַח בְּחֻלְקוֹ אִם בְּשֵׁם אָדָם יִכְנֶה.

לוחם הצלב.

חֵי נַפְשִׁי נָתַן מִצְּאֵתִי מִצְּאֵתִי.
 תִּקְעָה אֶל כַּפֵּי נִכְרְתָה בְּרִית שְׁגִינִי
 בּוֹשֶׁתִי וְנִכְלַמְתִּי כִּי רַק בְּדֵי רַגְעַי
 מִאֲסִתִּי אוֹתָךְ וְלֹא תִפְרָתִי עֲרַכְךָ.

נתן.

וְאֲנִי בְּזֹאת אֶתְנַאֵה רַק דְּבַר בְּלִי עֲרַךְ
 לֹא יוּכַל לְהִתְנַכֵּר וְלֹא יִתְעַלֵּם מֵעֵינַי.

לוחם הצלב.

אֵךְ דְּבַר יִמְרָעָךְ קָשָׁה לְשִׁכּוֹחַ
 כֵּן הוּא נָתַן הָיָה גְהִיָּה לְאוֹהֲבִים.

נתן.

כָּכֵר הָיִינוּ לְאוֹהֲבִים וְגַם לְעוֹלָם גְּהִיָּה;
 אֵיךְ תִּשְׁמַח עַל זֹאת גַּם בְּתִי חָיָה.
 מְרַחְבֵי נְאוֹת שְׁשׁוֹן תִּחְזִינָה עֵינַי!
 בְּתִי שְׁעִשׂוּעֵי לֹא תִכְיָרָה גַם אֶתָּה!

לוחם הצלב.

כְּמֵה לָהּ נַפְשִׁי אוֹלָם מִי זֹאת רָצָה
 שָׁם לְקִרְאָתֵנוּ מִפְּתַח בֵּיתָךְ
 הָאֵינְנוּ זֹאת דְּיָה אוֹמְנֵת בְּתָךְ?

נתן.

היא היא אבל למה תרוין בהפזון?

לוחם הצלב.

אקנה כי שלום לחיה מהמד נפשנו!

מחזה ששי.

(הראשונים ודיה.)

דיה.

מהרה נא נתן מהרה נא בואה!

נזיר.

מה זאת מה היה? מה תצעקי דברי.

דיה. (בראותה את לוחם הצלב).

אדוני הנדיב סלח נא כי באתי
בעת דברכם יחד לא כי הפשע.

נתן.

מה זאת מה היה?

לוחם הצלב.

מה בהיה הנדי!

דיה.

השולמן שלח אליך נתן

השולֵטן יחפֵץ לדַבֵּר אֵלֶיךָ
 ישְׁמְרֵנו הָאֵל! הַשּׁוֹלֵטן מִבְּקֶשְׁךָ!

נתן.

אֵלֵי יַחְפֵּץ לְדַבֵּר הַשּׁוֹלֵטן בְּכַבּוּדוֹ?
 אוֹלֵי חֶפֶץ לְרֹאוֹת יִקַּר חֶפְצִים הַדָּשִׁים
 אֲשֶׁר הִבֵּאתִי אֵתִי מֵאֶרֶץ רְחוֹקָה.
 אֲמַרִי גַּא דְיָה לְפָרִים אֲשֶׁר נִשְׁלַח
 כִּי עוֹד הַחֶפְצִים חֲבוּשִׁים פְּגַנְזִיָּהם
 וְהַשְׂקִים וְאַרְגָּזִים עוֹד לֹא נִפְתְּחוּ.

דיה.

לֹא יִרְצֶה לְרֹאוֹת וְלֹא לְקַנּוֹת מְאוּמָה
 בַּקֹּל לְדַבֵּר אֵתְךָ. הוֹשֵׁה אֵל תֵּאָחֵר.

נתן.

לְכִי דְיָה אֲמַרִי כִּי לֹא אֲאָחֵר לְבוֹא.

דיה (אל לוחם הצלב).

אֲדוּנִי הַנְּדִיב אֵל יִחַר בִּי אִפְּךָ
 מִחֲתָה בְּאַתְנִי עַל מַצְנוֹת הַשּׁוֹלֵטן!

נתן.

הֲלֹא יוֹדַע הַדָּבָר לְכִי דְיָה לְכִי.

מחזה שביעי.

נתן ולוחם הצלב.

לוחם הצלב.

העוד לא תכיר השולטן פנים אף פנים?

נתן.

אינני מכירו עד היום הזה
לא ברחמי ממנו וגם לא בקשתי
לראות את-פניו. הלא נודע לתהלה
בפי כל-העם הוא כמושל צדיק
ולבי חפץ להאמין אשר שמעה אזני
ולא בקש לראות עין בעין טובו.
אולם עתה הנה נודעה לי צדקתו
הוא חם על חייך כמלך עושה חסד.

לוחם הצלב.

אמת הוא חיי נתן לי למתנה!

נתן.

ובמתנה זאת גם לי נתן חיים
פעמים ושלש ואנכי מעתה
במושבות התודה אליו בקשרתי
נכון לעבדהו ולעשות מצנתו.
לבי ובשרי ירגנו לקראתו
ולמלא רצונו בנפשי מתאנה.
נכון אנכי לעבדו כרצונו.
ולחגיד לו פי בעבורך אעבדהו.

לוחם הצלב.

וְאָנִי לֹא יְכוּלְתִי עוֹד לְהוֹדוֹת לֹא
עַל חֶסְדוֹ וּפְעֻמִּים רַבּוֹת פְּנִשְׁתָּיו.
קַל מְהֵרָה חָקַק זְכָרוֹנִי עַל לְבוֹ
וְאוּלַי קַל מְהֵרָה מְחַהוּ מִשָּׁם
מִי יוֹדֵעַ אִם עוֹד תִּפְרִינִי עֵינֹו
וְאוּלָם פְּעַם אַחַת פִּקּוּד יִפְקְדֵנִי
כִּי נִפְשִׁי בְיָדוֹ הִיא וְהוּא יִגְזֹר אִמְרֵי
מִה יַעֲשֶׂה בִי הוּא יַצִּיחַ חֶק לִי
הוּא יַצִּיחַ עָלַי חַיִּים כְּרִצּוֹנֹו עוֹדֵי חַי
עֲתָה אֲצַפֶּה חֶקוֹ אֲשֶׁר יִגְזֹר עָלַי
לְמַעַן אֲדַע מִי הוּא זֶה אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה כְּרִצּוֹנֹו.

נתן.

כִּן־הוּא וְגַם לְזֹאת לֹא אוֹסִיף לְאַחַר
אוּלַי אֲמַצֵּא עִמּוֹ פְתִיחַ תּוֹאנָה
לְדַבֵּר דְּבַר בְּאִזְנוֹי עַל אוֹדוֹתַי
עַל־כֵּן סָלַח לִי בְלִבִּי לֹא אֶתְמַחֲמַח.
וּמַתִּי אֶהוּבִי תְבוּאָה אֶל בֵּיתִי?

לוחם הצלב.

אָבוּא אֶל בֵּיתְךָ בְּעֵת תִּפְתַּח לִי דְלִתּוֹ.

נתן.

דְלִתִּי תָמִיד פְּתוּחָה בֹא כְאֲשֶׁר תִּרְצֶה.

לוחם הצלב.

עוֹר הַיּוֹם אֲשִׁים בְּפִי עַל מְנַעְלָה.

נתן.

עוד אחת אשאלך תגיד לי שמך!

לוחם הצלב.

שמך הנה קורד ממשפחת שטופן.

נתן.

הבית אביך ממשפחת שטופן?

לוחם הצלב.

מה תתפלל על זאת? זה שם משפחתי.

נתן.

הגם משפחות אחרות בשם זה נקראו?

לוחם הצלב.

כבר אנשים הרבה בני זאת המשפחה
באו הנח ומצאו בארץ הזאת קברם
ובתוכם גם דודי אשר הנה כאב לי.
אך למה זה פתאום תלטוש לי עין
והבט תביט בי בלי פנות ממני?

נתן.

הניחה לי איכה אשבע לראותך?

לוחם הצלב.

אלכה מאתך פי בעין חוקרת
תמצא בי דבר אשר לא תאונה למצוא.

מעין כזאת איך הנח לי נתן!
העת תחזק בלאט קשר בריתנו
אל תצנח לעזרה עין מרגלת! (ילך)

נתן.

כי בעין חוקרת תמצא כי דבר
אשר לא תאנה למצא — בן דברה שפתו
כאלו מחשבותי לו כספר פתוח
ומבאר מזמותי דלה את אמריו.
אמנם בן הוא עיני חקרה למצא דבר.
תארו תאר ולף ולכת ולף לכתו
גם בקול אמרתו קול ולף שמעתי
בן הרים ראשו וכן נשא חרפו
וכן נתן ידיו על גבות עיניו
כאיש רוצה להסתיר להב עפעפיו.
דמיונות כאלה חקוקים בנפשנו
נממנו ונצפנו כמעט כבר נמחו.
עד עת אשר פתאום מעמקי הנפש
קול מלה אחת יעיר הישנים.
שם משפחתו שטפן בן הוא זכר אזכרנו
פילגק ושטפן זה שמה השלם
במחרה אדע הדבר על נכון!
עמה אל-סלדין אלף בראשונה.
אף מה עיני רוצה? דיה מתחבאת
להקשיב קול דברי. קרבי הנה דיה!

מחזה שמיני.

דיה ונתן.

נתן.

האין זאת פי לבך וְלֵב סִיָּה יִחַרד
 לְדַעַת מָה אָמַר וּמָתִי יָבֹא —
 וְלֹא לְדַעַת מָה יִבְקֹשׁ סִלְדִין מִמֶּנִּי?

דיה.

העל זאת תתפלא? פִּמְעַט הַחֲלוּתָם
 לְהַמְתִּיק סוּד יִחַד בְּשִׁיחַ עֲצַת נֶפֶשׁ
 וְהִנֵּה מִלֵּאדָּה שְׁוִלְטָן בָּא לְהַחְרִידֵנוּ
 וְלִנְרֵשׁ אֹתֵנוּ מִחֶרֶב הַחֲלוּן.

נתן.

אם בן רוצי להגיד לך פי תפון לקראתו
 בְּכָל רֵנַע וְרֵנַע תִּצְפֶּה לְעַת בּוֹאֵו.

דיה.

האין זאת מהתלות האם באמנה יבוא?

נתן.

בְּטַחְתִּי בְּךָ דִּיָּה כִּי תִהְיֶי בְּעֵזְרִי
 וְתִנְצְרֵי דֵל שְׁפִתָּךְ בְּדַעַת וּמִזְמָה.
 לֹא תִנְחָמִי עַל-זֹאת וְגַם נִפְשֶׁךָ תִּמְצָא
 מִרְגּוּעַ אִם לֹא יִבְהַל פִּיךָ לְדַבֵּר
 פֶּן בְּהִמְנִית דְּבָרֶיךָ תִּשְׁחַתִּי עֲצַתִּי
 וּבְמַרְוִין לְשׁוֹנֵךְ מִזְמוֹתַי תִּפְרִי.

דיה.

פִּדְעֵתָּךְ נָתַן יוֹדְעֵתִי גַם אֲנִי
 מַה לָּךְ לְהַזְהִירָנִי בְּדַבְרִים פְּאֻלָּה?
 אֲלֶכָה וְאֶחִישָׁה לָּכֶה נָא גַם אִתָּה
 כִּי הִנֵּה שָׁם יָבוֹא גַם מִלְאָךְ שְׂנֵי
 מִהַשּׁוּלְטָן — יְדִידָךְ אֲלֶחֱפִי הַנְּזִיר.

מחזה תשיעי.

אלחפּי ונתן.

אלחפּי.

בְּמַעַט יֵצְאֵתִי לְקִרְאָתְךָ וְהַפְּדָה!

נתן.

הֲאֵם דְּבָרוֹ נְחוּמִן? מַה יִּבְקֶשׁ מִפְּנֵי?

אלחפּי.

נְחוּמִן דְּבַר מִי? מִי יִבְקֶשׁ מִמֶּךָ?

נתן.

הֲלֹא דְבַר סְלֵדִין יִקְרָאנִי וְגַם אָבוֹא.

אלחפּי.

סְלֵדִין יִקְרָאךָ? וְאֵלָיו תָּבוֹא?

נתן.

הֲלֹא שְׁלַחְתָּ גַם אִתָּה לְקִרְאָנִי.

אלחפי.

אותי לא שלח. האם שלח אליך?

נתן.

בן הוא השלטן שלח לקראני.

אלחפי.

אם לקרוא לך שלח אזי אמת הדבר.

נתן.

איזה הדבר? ומה היא אמתו?

אלחפי.

אל אלהים יודע לא כי האשם.
פמה דברתי בך וכמה שקרתי
להשיבו מעליך ולהצילך!

נתן.

להשיב מעלי מה? ומה זה אמת הוא?

אלחפי.

אמת פי היות לסוכן השולטן.
צר לי עליך מאד צר לי נתן
לא אוכל הביט באון ואלכה.
הלא כבר ידעתי אנה אלך לי
וגם מדע הדרך לה אשים פני.
היש לך שם דבר? צוני ואעשנו.
אך אל תשט עלי משא אשר יכבד

מאדם החולף ערום לדרבו
מהרה לצוותני פי הנני חולף.

נתן.

מה זה פרצת במועצות נפשך
תכביר אמרים בלי סדרים לא אביגם
תצעד בלי תבונות על שור התחבולות
תפשוך שפתיך ולא תגיד מאומה.

אלחפי.

ואמתחות הכסף התשאם עמך?

נתן.

מה לי ולכסף בהיכל השולטן?

אלחפי.

הלא הכסף אשר ירצה ללות מיך.

נתן.

ומה מני יהלוך אם ילוח מידי?

אלחפי.

החבט אביט איך נפשיט יום יום
וניצינה ערום מקנדקד עד רגל?
האביט איך ישפוך בפנים עלי חוצות
חסן צדיק נדיב ומלא אסמיו
האביט איך ילוח וילוח יום יומו
עד אשר תשאר כף חסדך רקה

וּבְגֵרְנִי בִיתְךָ גַם עֶכְבֵּר קָמֵן
 לֹא יִמָּצֵא מְאוּמָה וְיָמוּת בְּרַעְבוֹנוֹ?
 אֵל תְּדַמָּה בְּנַפְשֶׁךָ כִּי בִקְהָתוֹ בְּסִפְךָ
 גַּם יִשְׁכִּיל בְּדַעְתּוֹ לַעֲשׂוֹת כַּעֲצָתְךָ
 תִּקְנֶתְךָ מֵעַל כִּי מָתִי וְאִפְּסֹא
 הֲלֶךְ סְלֵדִין בַּעֲצַת הָאֲחֵרִים?
 תּוֹה גַא וְרָאָה מָה עֲשֵׂה לִי עֲמָה!
 נִתְּן!
 דִּבֵּר וְאֲשַׁמְעָה מָה זֹאת מָה עֲשֵׂה?

אלחפי.

בָּאתִי לְהִיכֵל וְהוּא יוֹשֵׁב עִם אָחֻזְתּוֹ
 לְהַשְׁמַעֲשֵׂע אִתָּהּ בְּמִשְׁחַק הַשֵּׁף.
 אָחֻזְתּוֹ צָדָה בְּהַשְׁכִּיל תִּמְשׁוּף יָדָה וְהָאֵל
 וְסֵלֵדִין יִקְרָא אֲבֹדְתִי אֲבֹדְתִי וְהַשְׁמַעֲשֵׂע
 אֵף בְּנִשְׂאֵי עֵינַי לְלוֹחַ הַמִּשְׁחָק
 הָאֲבָגִים עָלָיו בְּאִיתָנָם עָמְדוּ
 בְּדֵי רַגַע רְאִיתִי כִּי עוֹד יֵשׁ תּוֹחֶלֶת
 לְהַצִּיל הַעֲשׂוּקִים מִיַּד עוֹשְׂקֵיהֶם.

נתן.

אִז הִיִּית בְּעֵינֶיךָ כְּמוֹצֵא שְׁלָל!

אלחפי.

לוֹ צָעַד הַמְּלָךְ אֵל צַד הָאֲפֵר
 כְּהַפּוֹף יַד מַהֲר גְּמֹלֵט מְרֻשְׁמָה
 מִי יִמָּן לִי פֶת לִיחַ הַמִּשְׁחָק וְהָאֵל
 וְאֲרָאָךְ הַכֵּל מַהֲר עַל גְּקֻלְתִּי.

נתן.

באמון ידיך בטוח אבטח.

אלחפי.

בצעדה זאת נמלט גם המגדל
ממצר מצוקותיו וצדה אבדה.
להראות כל-זאת לו כמעט הואלתי
ונדי הרימותי בעוזר ומושיע
הוי לי מה עשה שמה ושערוה!

נתן.

לא אבה לשמוע ולעשות בעצתך.

אלחפי.

לא הטה לי און ובשאט גפשו
חרם המשחק ניהי לגל אבנים.

נתן.

לא אאמין לדבריה מי שמע בזאת?

אלחפי.

הפצתי להיות מט לפגי אויבי —
כן אמר. הזאת תורת המשחק?

נתן.

לא זאת תורתו כי כן לשחוק יהיה

אלחפי.

וגם לא בעד חליפות אגוזים רקים
ידו האבנים בעד אלפי שקל.

נתן.

מה לך ולכסף לא בעבורו תקצף
 אבל בזה דברך לא שמע עצתך
 לא שמח בך באשר באת להושיעו
 ועיגף כעין נָשָׁר נָלְתָה סוּד הַמִּשְׁחָק.
 זה עוֹן פְּלִילִי עוֹן לֹא יִכָּפֵר
 וקול דְּמִי חֲרַפְתָּה צוֹעְקִים לַנְּקָמָה.

אלחפּי.

אל תחַתֵּל בִּי לֹא חָרָה אַפִּי.
 לא סִפַּרְתִּי לְךָ זֹאת רַק לְמַעַן תִּרְאֶה
 בִּי אוֹבֵד עֲצוֹת הוּא בְּנִבְיָה רִיחֹו
 וְלוֹ אוֹכֵל שָׂאת עוֹד דִּרְבּוֹ וּמְנַהֵגוֹ.
 דֵּי חָמָס אֲשַׁמָּה אֶקְצֶה בְּךָ רִגְלִי
 בְּרוֹצֵי סְבִיב לְחֵיל סוֹחֲרִים חַפְזִים
 לְשֹׂאֵל מִי יִרְצֶה לְלוֹוֹת לוֹ כֶּסֶף.
 מַעוּדֵי בְּעִבּוּרֵי מָאוּם לֹא דִרְשָׁתִי
 וְעַתָּה בְּעַד אַחֲרִים אֲבַקֵּשׁ לְלוֹוֹת.
 בְּדוֹרֶשׁ בְּפִתַח בְּעֵינֵי הַלֹּוֹה
 וְהַמְלֹוֹה בְּנִשְׁפֹּךְ בְּנִגְבַּל לִי נֶחֱשֵׁב.
 בְּאַרְצָן מוֹלְדָתִי עַל גְּדוֹת גֹּהֵר פִּישוֹן
 בְּחִבְרַת חֲבָרֵי אֵינן לֹוֹה וְאֵינן מְלוֹוֹה
 לֹא אֶהְיֶה כְּלִי נִמְאָס שָׁם בֵּין שְׂגִיחֵם.
 רַק עַל גֹּהֵר פִּישוֹן יֵשׁ בְּנֵי אָדָם לְאַמְתָּם
 בְּאַרְצָן הַזֹּאת רַק אוֹתָךְ רְאִיתִי
 טוֹב לְשִׁבֵּת אֶתְנֶנּוּ עַל גְּדוֹת גֹּהֵר פִּישוֹן.
 לְכֵן בּוֹא עִמִּי הִנֵּחַ לוֹ הַפֶּל
 הַמִּשָּׂא הַנִּמְכָּזֵה הַשְּׁלֵף מִגְּרֹף

עזב בְּיָדוֹ כִּי אֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת-נַפְשׁוֹ
וּמַעַט מַעַט יִכְלֶה לְקַחְתּוֹ מִפֶּה.
יִקַּח הַכֹּל בְּיוֹם אֶחָד וְקִץ יֵשׁ לְעַמּוֹ!
שָׁמַע לְקוֹלִי נָתַן בּוֹאָה לְכֹה עָמִי.

נתן.

הֲזֵן מִפְּלֹט זֶה לְגוֹי תָּמִיד יִשְׂאָר
חֶפְזָה לִּי אֶלְחָפִי וְאֶוְעֵץ בְּנַפְשִׁי.

אלחפי.

עַל עֲצָה כְּזֹאת מַה יֵּשׁ לְהוֹעֵץ?

נתן.

חֶפְזָה לִּי עַד אֲשׁוּב מִהִיבֵל הַשְׂוֹלְטָן
וְאֶבְרָךְ בְּנֵי בֵיתִי לְפָנָי לְכַתִּי מִדָּם.

אלחפי.

אִישׁ נוֹעֵץ בְּלִבּוֹ יִבְקֹשׁ תַּחְבּוּלוֹת
לְמַעַן לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת עֲצָתוֹ.
אִם אֵין לְאֵל יָדָה לְנַתֵּק מִעֲלִיָּה
בְּפֶתַע פֶּתְאוֹם כָּל-מוֹסֵר לַחַיּוֹת חַיִּי נִפְשׁוֹ
לְעוֹלָם תִּשְׂאָר עֶבֶד לְאַחֲרִים.
כַּשׁוּב בְּעֵינֶיהָ עֲשֵׂה שְׁלוֹם לְךָ נָתַן
אֲנִי הוֹלֵךְ לְדֹרְכֵי וְאַתָּה לֵךְ לְדֹרְכֶךָ.

נתן.

וְעַל מִי נִטְשֶׁת מִשְׁמֵרְתֶךָ אֶלְחָפִי?
הַיִּשְׂרָאֵל הַשְּׂבוּנָה מִרָם תֵּלֵךְ?

אלחפי.

צ'חוק לי משמ'רתי! הלא תם הפסוק
 גם לא יספר וגם לא ישקל.
 וישר השבונני אמה תערכנו
 או תערכנו צדה חיה בשלום לעולם (ילך).

נתן (בהבישו אחריו).

אמנם אערכנו! איכה אכנהו?

פרא אדם הוא וגם טוב וגם נדיב

עליו אני אומר העני לאמתו

לבדו יחשב כמלך לאמתו!

(יתרחק לצד אחר).

והוא יחשב כמלך לאמתו!
 ויהיה זהו המלך האמת.

הח.

והוא יחשב כמלך לאמתו!
 ויהיה זהו המלך האמת.

הח.

והוא יחשב כמלך לאמתו!
 ויהיה זהו המלך האמת.

מערכה שלישית.

מחזה ראשון.

(מקום המחזה בית נתן).

חיה וריה.

חיה.

מה אמר לך אבי מה היו דבריו?
כי בכל-רגע ורגע אצפה לעת בואו?
הלא השא השאת מאנני לבי
רגעים הרבה חלפני ועודנני לא יבוא.
אך למה אזכר הרגעים אשר עברו?
רק ברגע הקרוב לבוא חיי רוחי
בוא יבוא הרגע אשר גם אותו יביא!

ריה.

ארור האיש הקא במלאכות השולטן
לילא הוא פקר עמו בא הפה נתן.

חיה.

ואם יבוא הרגע אשר יתן לנפשי
הצמאה והקמחה כל-אשר התאנתה
מה יהיה לי עוד מה ימצא אותי?

ריה.

אם יבוא הרגע אז אמנה לבטח
כי גם מאות נפשי תעשה במהרה.

חיה.

פחת מאנתי אחרי העשותה
 איזו תאנה תמשול בקרב נפשי
 הריקה ועיפה בלי תאנה מושלת?
 התשאר ריקה? הוה אחזתני רעה!

דיה.

פחת מאנת נפשך הנקה
 תבוא מאנתי ותמלא מקומה
 מאנתי להיוסף בארצות המערב
 בידי בני אדם אשר הם בערפך.

חיה.

תעית בדברך. מאנתך לעולם
 לא תהיה מאנתי אין נפשי כנפשך
 אם נפשך עוד תכסוף לארץ מולדתך
 אם זכר משפחתך לא מש מלבך
 איך לא תקשר נפשי לארצי
 איך אעזב אהובי אשר הם תמיד לנגדי
 אשר תראם עיני ואזני תשמעם?

דיה.

אם גם בעז נפשך תמאני ותתרוצצי
 תלפתי ותתחמקי במסלות לבך
 דרכי אל עליון שגבני געלמו
 ונם בלתי רצונך יעשה רצונו.
 מה תאמרי חיה אם יד מצילך
 תנלחם לאלהיך תאחז בימינך

וַתּוֹצִיאֵם מִן הַבַּיִת וְלָחֲמוּ בַּחֹמַיִם
 לְהַשִּׁיבֵם לְאָרֶץ אֲשֶׁר לָהּ בְּוֹלְדֵתָם וְלֹא
 יָאֵל הָאֵמָה אֲשֶׁר בְּעִבְרָה בְּוֹצְרֵתָם וְזִינָה
 וְהַלְוִיִּם מִזֵּמַר לֹא יִשְׁמְעוּ חֲפִיצָה
 וְהַלְוִיִּם יִשְׁמְעוּ חֲפִיצָה וְהַלְוִיִּם יִשְׁמְעוּ

גַּם בְּזֹאת אֲהוּבָתִי תְּשׁוּבֵי תְּדַבְּרִי
 אֲמָרִים בְּלִי הַבֵּין לֹא אוֹכַל שְׂאֵתָם.
 אֲלֹהֵי אֲלֹהֵי אֲשֶׁר לוֹ הוּא גִלְחָם!
 מִי זֶה אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֹאמֵר הָאָדָם:
 זֶה הוּא אֱלֹהֵי לִי הוּא וְלֹא לְאַחֵר?
 וּמִי זֶה הָאֵל אֲשֶׁר בְּנֵי-אָדָם לוֹ גִלְחָם?
 וְאִיזָה גּוֹשׁ עֶפְרָא אֲשֶׁר יֹאמֵר הָאָדָם:

לוֹ אֲנִי נוֹצֵר בְּעִבְרֹו בְּוֹלְדֹתִי
 אִם לֹא הָאָדָמָה אֲשֶׁר עָלֶיהָ נוֹלָד?
 לוֹ יִשְׁמְעֵךְ אָבִי מִדְּבַרְתָּ פֶּכֶה
 אִיכָה וְיִתְקַצֵּף אִיכָכָה יֶאֱנַף!
 מָה עָשָׂה לָךְ אָבִי כִּי מִחֲזָה יִשְׁעֵי
 תִּרְאִינִי תָמִיד הִרְחַק מִפְּנֵי?
 מָה עָשָׂה לָךְ אָבִי כִּי תִבְקָשִׁי תָמִיד
 לְזָרוֹת בֵּין תַּלְמֵי רִיחֵי וְנִפְשֵׁי

בָּם שֶׁתְּלֶה יָדוֹ צְמַחֵי הַתְּבוּנָה
 זָרַע שָׂדֶה אַחֵר שְׂרָשֵׁי הַלְעָנָה
 צִיּוּסִים וּפְרֻחִים מֵאָרֶץ נִכְרִיָּה?
 לֹא יֵאבֵד כִּי תִשְׁעֵי בְּגִנַּת לְבָבִי
 רַקֻּמַת פְּרֻחֶיךָ לֹא יֵאבֵד זֹאת נִיחָה.
 גַּם בְּלִבִּי אֲדַע דְּוִיָּה אֲהוּבָתִי
 כִּי מִפְּרֻחֶיךָ תִּסַּח פֶּחַ אֲדָמָתִי
 אִם בְּתַפְאֲרָתָהּ הִם לֹא לְמַעֲטָהּ

ומריחם אשר נפשי קצה בטובו
 חלש לבי מאד וכחי יעזובני
 לא אוכיחך דיה על שאמתך אותם
 כי מן ראשך הספין להריחם
 וגם הזקים הם עורקיך מעורקי
 אולם אנכי צר פחי וחלש
 ולמה את נפשי תעני במדחפות?
 במדוחי שוא הלא כבר פתיתיגי
 להאמין כי מלאך היה מצילי
 פחלי שנעזן כמעט נאחזתי
 חרפה שכרה לבי בזכרי תעמועי
 בגלל דבר החבל מפני אבי בשתי
 דיה.

דבר הכל בעיניך ובעיני אביך
 כאלו רק ללפכם הנחל השקל
 כאלו רק בפיתכם אנה מושבו.
 מי יתן ואוכל לפצות פי אמתך
 להראותך לדעת כי לא כל-דבר
 אשר תאמרי הכל להכל יחשב.

חיה.

לא תוכלי דבר? מתי נסגרו
 דלתות שפתך מדבר בלבך?
 הלא אני תמיד לדברך הפייתי
 לספורי גפלאות קדושי אמונתך?
 הלא הללתי תמיד גדל מעשיהם?
 ועיני נגרה לשמע צערם ומכאובם?

כְּאֲשֶׁר רָאִיתִי לֹא אֲמוּנָתְם כַּחַם
 נְבוֹרָתְם לֹא יִצְאָה מִנֶּנֶע דָתְם
 אֵךְ מוֹסֵר לְקַחְתִּי מִדְּבָרֵי חַיִּיְהִם
 וְהִלְקַח הָיָה לִי לְנַחְמָה:
 הַדְמוּת אֲשֶׁר יַעֲרֹךְ אָדָם לְאֱלֹהִים
 הַמְחַשְׁבוֹת אֲשֶׁר עַל הָאֵל הוּא חוֹשֵׁב
 לֹא תִרְדִּיגָה בְּלִבּוֹ הַבּוֹטֵחַ בְּיוֹצְרוֹ
 וּבְנַפְשׁוֹ הַדְּבַקָה בְּצוּר לְכַבּוֹ וְחֵלְקוֹ.
 בְּנַעַם לְשׁוֹנוֹ הֵלֵא פְעָמִים הַרְפָּה
 אָבִי הַיִּקָּר לְקַח זֶה הַכִּיעַ
 וּמַתּוֹרֵת פִּי שֶׁמְעַנְהוּ שְׂגִינּוּ
 וְגַם אִתִּי אֲהוּבָתִי נַעֲנִית לְדְבָרָיו
 וְלָמָּה זֶה עֲתָה בְּיָדַי מְשַׁחֲתוֹת
 תִּהְרָסִי וּתִשְׁרָשֵׁי יְסוּדֵי הַבְּגִין
 אֲשֶׁר בְּעֵמֶל גִּפְשׁ בְּגִית אִתִּי עֲמוּ?
 בָּעֵת אֲשֶׁר נִצְפָה אֵל בּוֹא יְדִידְנוּ
 אֲמָרִים כְּאֵלֶּה לֹא יִתְּכֵנוּ בְּפִינּוּ.
 הַאִיִן זֹאת דְּיָה? אֵךְ אֲמַנְם אֲחַפֵּין
 לְדַעַת בְּזֶה גַם מְחַשְׁבוֹת לְבוֹ.
 הַקְּשִׁיבִי הֲיָה קוֹל צְעָדוֹת אֲשַׁמַּע
 קוֹל קָרֵב לְדַלְתֵנוּ. הַיָּבּוֹא הוּא? הַקְּשִׁיבִי!

מחזה שני.

דיה חיה ולוחם הצלב

(הדרלת נפתחה מחיץ וקול אומר ללוחם הצלב:)

יֵלֶךְ נָא אֲדוֹנֵי פְּנִימָה הַחֲדָרָה.

חיה. (תחרד ותרצה להתנפל לרנלו בכוא)

הִנֵּה הַנְּהוּ! מוֹשִׁיעֵי מִפְּלִטָּי!

לוחם הצלב. רבך הן הנחמה

למען אֶחָשֵׁף מִרְאָה זֶה מְעִינִי
אֶחְרָתִי אֶת־בּוֹאֵי לְשׂוֹא אֶחְרָתִי.

חיה.

אֶרְצֶה אֶתְנַפְּלָה לְרַגְלֵי אִישׁ גֹּאֵה
רַק לְהוֹדוֹת שְׂגִית לְאֵל גּוֹאֵל חַיִּי.
לֹא אוֹדָה לְאִישׁ כִּי לֹא יִחַפֵּץ תּוֹדָה
כְּאֲשֶׁר לֹא יִחַפֵּץ דְּלִי הַמּוֹס תּוֹדָה
עַל הַיּוֹתוֹ גַּם הוּא בְּכַבּוֹת אִשׁ לְעִזָּרָה.

הַדְּלִי יִתְמַלֵּא הַדְּלִי יִתְעַרֶּה
בְּלִי דַעַת לְמָה וּלְמִי הוֹשִׁיעַ.

כֵּן גַּם בְּעֵינָיו הָאִישׁ יִחַשֵׁב
כְּגִדְחָף לְתַכְעֶרֶה וְעַל זֶרְעוֹ נִפְלְמִי
פַתְאוּם כְּכִידוּד עַל פְּנֵי אֶדְרָתוֹ
שֵׁם גּוֹתְרָתִי עַד בְּלִי דַעַת בְּמָה
מִתּוֹךְ הַמְדוּרָה הַשְּׁלֵכְנוּ שְׂגִינּוּ.

לְמָה זֶה יִקַּח בְּעֵבֹר זֹאת תּוֹדָה?
בְּאַרְצוֹת הַמַּעֲרָב מַעֲשִׂים כְּאַלֶּה
כְּכִלְיוֹם יַעֲשׂוּ בְּכַח חַיִּין.

וְלוֹחְמֵי הַצֶּלֶב חֵלָא זֶה דִּרְפָם לְמוֹ
וְכַקְלָבִים לְמוֹדֵי מַעֲשֵׂה פִלַט
לְחֲצִיל מַמּוֹס וּמַאֲשׁ לְמַדוּ.

לוחם הצלב (אשר עד עתה השתאה לחיה בשמעו דבריה).

אם בְּרַגְעֵי יְגוֹנֵי עַל כְּבֹד עַמְלִי

חֲשֶׁרֶת כְּעֵסִי עֲלֶיךָ שְׂפִכְתִּי

לְמָה זֶה דִּיּוּה לְמָה חִישׁ מַהֲרָ

הבאת לה דבת פתיות לשוני?
 נפלאות נקמתך גדולה מעוני
 רק בזאת תתרצי אם מהיום והלאה
 אצלה בחרן שפתך תהיי לי למליץ.

דיה.

לא אאמין אדוני כי קוצי דברי
 אשר הנעתי אל לבך היום לרעתך.

חיה.

מה שמעתי? יגזן כבוד על לבך!
 למה זה אדוני למה בפילי
 חסף מלתת גם לי בו חלק
 אשר לא חסף על נפשך לתמה בעבורי!

לוחם הצלב.

ילדה יפה-פיה נערת הנועם
 בין אזני ועיני עמה נפלגה נפשי
 לשמוע ולראות תתאנה יחד.
 לא את הנערה אשר מאש הוצאתי
 כי מי ממפיריך באשר הפרתיך עמה
 התמהמה להצילך והוחיל עד בואי?
 אמת כי הדרדה תשנה הפנים.
 (ישתוק מדבר ולא יוכל לשבוע מראותה).

חיה.

פניך אדוני לא אראה משנים.
 (תשתוק והוא מביט בה תמיד עד אשר תוסיף לדבר).
 עמה אשאֵלך אדוני הנדיב

איזה היית מאז ועד היום? האם היית
 כמעט אשאלך איפה עמך. האם היית
 לוחם הצלב.
 אנכי במקום שמתני נפשי
 אשר לבוא בנבילו נחשך ממני. האם
 היה.

הלא זאת שאלתי איזה היית
 הנם היית במקום נחשך מפה? לא
 לא טוב הדבר! ענני אדוני.

לוחם הצלב.
 על הר פלוגי הייתי על הר סיני.
 היה.
 על הר סיני? לזאת שמח אשמח
 כי עמך תגיד לי אם אמת הדבר.

לוחם הצלב.
 איזה הדבר? התהפך לדעת
 האם באמת עוד נראה המקום
 אשר עמד שם משה לפני האלהים.
 היה.
 זאת לא אשאל כי הלא בכל המקום
 אשר עמד בו משה לפני האלהים עמד.
 דברים פאלה מאז לי גודעו.

רק זאת הפצתי לדעת מאתך
האמת הדבר אשר ספר באזני
כי נקל לעלות להר זה מרדת?
נפלאות זאת בעיני כי בכל־ההרים
אשר עליתי עליהם ראיתי ההפך.
אך מה זאת אדוני למה זה פתאום
תסב עיניך לבלתי הפיט בי?

לוחם הצלב.

לשובע נחת מחז מדברך.

חיה.

ידעתי מדוע תסב עיניך
למען לא אראה איך ישחק פיה
על פתיות לבי ובערות שפתי.
תצחק בקרבה על חסר לב נערה
לא תדע לשאול על הר ההרים
רק דברי הכל? האין זאת אדוני?

לוחם הצלב.

הנה שבתתי להפיט בך עין בעין
אך למה עמה בעפעפיך
עצמת עיניך? למה תסתירי
שחוק שפתותיך ואני החלזתי
לקרוא משניך כמעל גליון
הדברים אשר מפיך השמעתיני
וגם אשר עצרת בין קירות לבך.
האח חיה מה באמנו הדברים
אשר אמר אלי: לו רק תפירה!

חיה.

מי אמר לך זאת? דברי מי אלה?

לוחם הצלב.

דברי אביך הם: לו רק תפירה!

דיה.

ואנכי אדוני הלא דברתי באזניך
פעמים ושלש דברים באלה?

לוחם הצלב.

ואיהו איפא? למה בושש לבוא?
האם עוד אביך בבית השולמן?

חיה.

עדנה לא שב עודנו בהיכל

לוחם הצלב.

למה זה נאריך בן שבתו שמה?
בבר הלך משם ידעתי ידעתי!
יניחל עד בואי תחת התמרים
לשמאל בית הפודדים באשר נדברנו.
שכחתי הדבר. סלחנה אלקה
למען אמצאהו וגם אשוב עמו.

דיה.

מקומך אל תפח שבה פה אדוני!
אלכה אנכי וחיש מהרה נבוא.

לוחם הצלב.

אל תלכי בני הוא לבואי יצפה
 וּגַם מִי יוֹדֵעַ — בְּאַרְמוֹן הַשּׁוּלְטָן —
 אֵתֵן לֹא יִדְעֶתָן הַשּׁוּלְטָן וַיְדַרְכּוּ —
 אוֹלֵי קְרָהוּ שָׁם פָּגַע אִו אֶסוֹן
 כֵּן הוּא כַּדְּבָרֵי הַלֹּא תֵאֱמַנָה
 בְּאַמַּת אֶסוֹן הוּא אִם לֹא אֵלֶּךְ מְהֵרָה.

חיה.

איזה אסון ואת מי קרה האסון?

לוחם הצלב.

אסון יקרה אותי ואותך ואותו
 אם לא חיש מהרה אלך לי מזה.

מחזה שלישי.

חיה ודיה.

חיה.

מה זאת ניה? מה זאת באתה?
 למה חיש פתאום נמוג וילך?

דיה.

הניחי לו הרפי אהשוב בלבבי
 עדות נאמנה זאת וּגַם אֹת לְשׁוֹבָה.

חיה.

עדות וּגַם אֹת? עַל מָה נְאִיכְכָה?

דיה.

עדות וְגַם אוֹת פִּי רוּחוֹ נִפְעָמָה
עֲמָקֵי נִפְשׁוֹ פִּמְצוּלָה הִרְתָּחוּ
לְבוֹ נִפְיָח מְלֵא עַד שְׁפָתוֹ
הִנִּיחֵי לוֹ — בָּאָה עִתָּךְ לַעֲשׂוֹת.

חיה.

מַה לִּי לַעֲשׂוֹת? כְּמוֹהוּ הַיְדוּת תִּדְבְּרִי.

דיה.

בְּמַהֲרָה תִּגְמְלֵי לוֹ פֶּאֶשֶׁר עֲשֵׂה לָךְ
תִּרְגִּיזֵי לְכַבּוֹ פֶּאֶשֶׁר הִרְגִּיז לְבָךְ
אֵךְ אֵל גָּא תִקְשִׁי מְאֹד לְכַבֵּךְ אֵלֶי
אֵל תִּרְבִּי לְנִקְוֹם נִקְמָתְךָ מִפְּנֵי!

חיה.

אֶת־סוֹד דְּבַרְיֶךָ אֶתְּ תִכְבִּי לֹא אֲנִי.

דיה.

הֵאֵם לְבָךְ מְצָא מְרַגֵּעַ כְּבַתְחֻלָּה?

חיה.

לְבִי שָׁב לְמַנוּחָתוֹ דּוּמְמָתֵי בִי נִפְשִׁי!

דיה.

אָבֵל אֵל תִּכְחָדֵי בִי לְהִמִּית נִפְשֶׁךָ
שְׂמַחָה אֶתְּ בְּקַרְבֶּךָ וְגַם אִם שִׁבְתָּ לְמַנוּחָה
בְּהִמִּית נִפְשֶׁךָ מְקוֹרָה אֲשֶׁר הִיְתָה בְּקַרְבֶּךָ.

חיה.

זאת לא ידעתי אך אודה לדברך
 כי נפלאות בעיני איך שב חיש מהר
 שקט ללבבי אחרי הסער.
 חן מראה פניו מדברו וקולו
 הקימו הסער פתאום לדממה.

דיה.

השבעה כבר נפשוך מראות ומשמוע?

חיה.

אמנם עוד רחוקה נפשי משבוע.

דיה.

ורק זלעפות הרעב סרו מנפשוך?

חיה.

כן דברתי יהי כן אם בזאת את הפצה.

דיה.

לא הפצתי בזאת ולא תיטב בעיני.

חיה.

יקר האיש בעיני יקר מחני
 וכן יהיה לעולם אם גם דמי עזרקי
 בהזכיר שמוז לפני לא ידלגו במרוצה
 ולא כהולם פעם לקיר לבי ידפקו
 פאשר עד עתה הספן הספנתי.
 אך דיה אהובתי למה ארבה מלים
 בואי נשקיפה שם בעד החלון
 הפונה קדמה מול פני התמרים.

דיה.

אם כן לא סרו עוד זלעפות הרעב!

חיה.

עמה אשוב לראות נעם התמרים
ולא רק המתהלך פחת העצים.

דיה.

הקור אשר יראה מבין דבריך
אות הוא על התחדש חם המית לבך.

חיה.

אין קור בלבבי אמנם חמותי
קורת רוחי לא תמעיט הפצי לראותו.

מחזה רביעי.

ס ל ד ין ו צ ד ה.

(מקום המחזה היכל השולטן).

סלדין (בבואו ידבר מיל הפתח).

בבוא הנהודי הביאוהו הנה!
יאחר ולא יחיש את פגעמיו לבוא.

צדה.

אולי מלאכה לא מצאו מהר.

סלדין.

אחותי אחותי הזמה כי לפי!

צדה.

אמה עושה כאלו למלחמה תבון.

סלדין.

הלא לקרב אני נגש ובבלי מלקמה
אשר לא למדתי להלחם במו.
עלי להתעטף במסנה הרמיה
להטות מדרך להתעות ולהכשיל
להפיל אחרים במוקשים טמנתי!
זאת לא למדתי ולא אלמד לעולם.
וכל-זאת התלאה למה ומדוע?
רק בעבור הבל בעד פסוק נבזה
אתנפל להפחיד לב יהודי עני.
עד היום באתי ובערמה נמאסת
אדרוש לי הדבר הנמאס מכל-דבר.

צדה.

אחי בן לדבר אליו יחבל
והדבר הנמאס ינקם ממואסיו.

סלדין.

אודה במר נפשי צדקה אמרתך.
אך אם היהודי באמנה החכם
נבון וישר ללב בדברי הנזיר?

צדה.

אז אשרנו וטוב לו קץ יש לכל-עמל.
רשתנו רק לנבל וכילי פרושה
ליהודי הדואג ומפחד תמיד
אך הטוב והחכם גלפד בלי מוקש.
ואם מאן ומאן להשלים הפצה

תשַׁמְעֵשֶׁע לְרֵאוֹת אֵיךְ אִישׁ כְּמוֹהוּ
 יִיבֶע לְהַנְצִיל יְדָכָה וְנִשְׁוֹחַ
 יִתְרַפֵּס לְגַמֵּק יִתְרִי הָרֶשֶׁת
 אוּ כְעֶרְמָה וְתַחֲבֹלוֹת יִשְׁמָה וְיַעֲבוֹר
 הַלְאָה מִהַפְחִים הַטְּמוּנִים לְרַגְלָיו.
 הַפְּצֵךְ גַּעֲשֵׂה וְגַם יִהְיֶה לְךָ לְשַׁעֲשׂוּעִים.

סלדין.

בֶּן הוּא לְשַׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלֶּה אֲשַׁמַּח.

צדה.

לְכֵן הִסְיְרָה נָא פַעַם מִלְּפָךְ.
 אִם יִהְיֶה הָאִישׁ כְּכֹל-הַמוֹן אֲחִיו
 אִם רַק יְהוּדֵי הוּא כְּיִתְרֵי הַיְהוּדִים
 לָמָּה זֶה תִּבּוֹשׁ לְהִרְאוֹת בְּעֵינָיו
 כְּכֹל-בְּנֵי הָאָדָם לְפִי מַחֲשַׁבְתּוֹ?
 הֲלֹא אִם תִּרְאֶה אֵלָיו בְּטוֹבָךְ
 לְכִסִּיל תִּחְשַׁב וּלְפָתִי בְּעֵינָיו!

סלדין.

הַמִּירְאָת הַנְּבָלִים לְנִבֵּל אֲהִיָּה!
 וְרַע אַעֲשֶׂה לְמַעַן אֵיטֵב בְּעֵינֵי הָרַע?

צדה.

לֹא תַעֲשֶׂה רַע בְּהַתְּפִלָּה עִם עַקֵּשׁ.

סלדין.

כָּל-רַע בְּאָרֶץ אֲשֶׁר נָשִׁים יִזְמוּ
 תִּדְעָנָה לְיִפּוֹת בְּעֶרְמַת אִמְרִיהֶן.

צדה.

בן הוא כדבריך ידענו ליפות.

סלדין.

רק אחת פחדתי כי בידי הפגדה
 פלי חכמתך הדק לשבבים יהיה
 רק ערמה תבצע מחשבת הערמה.
 אך יהי פאשר יהי ביכלתי אעשה
 אחול במחול אשר בקשתי ממני
 אוילם מי יתן ולא אדע לחול.

צדה.

אל תמעט במחונך בערמת לבך
 אנכי אערבך כל תוכל אם תחפץ.
 גם אתם האנשים תצעדו במעקשים
 אם נתיב הנכונה לא יוליך למטרה
 ואחרי כן פיקם תרחיבו נגדנו
 ובעתק וגאונה ברום מצח תתהדרו:
 כי רק חרפכם היתה לכם לישועה.
 במסתרים יארוז לצודך את טרפו
 הארי עם השועל ואם לכד שָללו
 יבוש לתראות בחברת השועל
 מאם ומאם אותו אך לא ערמתו.

סלדין.

מה גדולה תאות הנשים בבקשם
 להשפיל רום אנשים ויהיו כנשים!
 לכי עתה! תורתך תקועה בלבי.

צדה.

מה תאמר אלי? אני אלך מאתך?

סלדין.

הנכון שבמך פה בקברת אנשים?

צדה.

לא בפניכם אהיה אך אעמודה נא
שם אחרי הדלת בקדר האחר!

סלדין.

להקשיב לדברנו? לא אחותי לכי!
לא אוכל דבר אם אתה תקשיבי.
מחרי ולכי! קול מסך הפתח
יתגולל — יבוא. אך אל תתמהמהי
אל מערימי להתחבא פן אחפש ואמצאך.

צדה תתרחק בעד הפתח האחד
ובעד פתח האחר יבוא נתן. סלדין ישב על כסאו.

מחזה חמישי.

סלדין ונתן.

סלדין.

קרוב הגה יהודי! קרבה בלי מגור!

נתן.

מגור ופחד מנת אויביך יהוי.

סלדין.

הכי שמך נתן ?

נתן.

כן שמי מנעורי.

סלדין.

נתן החכם ?

נתן.

אין זה שמי אדוני.

סלדין.

אולם פי העם בשם זה יכבדך.

נתן.

מפעלות העם לשום שמות בארץ.

סלדין.

אך אני קול העם לעולם לא אבזה

בקול שדי משחק יקר לי הגיגו.

ולכן מאז התאונתי תאנה

לדבר עם האיש פנים אל פנים

אשר על שפתי העם חכם יבנה.

נתן.

ואולי רק בלעג חכם יקראוני

ובעיני העם פערום פחכם

וחכמת איש דעתו למצוא תועלתו.

סלדין.

איש ימצא תועלתו האמתית אשריו.

נתן.

לו יהי כדברך אזי החכם מפל
דורש טוב לנפשו ומרדף בצעו
וערום וגם חכם באחד ישויו.

סלדין.

כגלגל ריחים תתהפף בדבריך
ונגד אמונתך שפתיה תבזבזה.
תועלת האדם תועלתו האמתית
לא ידע העם נסתרה מעיניהם.
אך אמה ידעתה ינעתה לדעתה
ולתגות בה תמיד הספינה נפשך
איש עושה זאת באמנה חכם יקרא.

נתן.

היות חכם פזה כל-אדם ידמה.

סלדין.

גרש העגנה נקטה בה נפשי
בעת אשראף לשמוע אמרי התבונה. (יקום מכסאו)
הבה נישירה לדבר דברינו
בתם לב בלי כחוד עגני יהודי!

נתן.

אדוני השולטן בכל-אשר תצוני
נכון אנכי לשרתך בשוב ביתי.

סלדין.

שָׁרַת תִּשְׁרַתְנִי ? בַּמָּה וְאֵיכָכָה ?

נתן.

מֵיטֵב מְרַקְלֵתִי לָךְ אֶתֵּן אִם תִּרְצֶה —
מִיָּדִי תִקְנְנִי לֹא אֲרַבָּה בְּמַחִירוֹ.

סלדין.

הַתְּחִשׁוּב יְהוּדֵי כִּי בְּדַבֵּר מְרַקְלֵתִי
לְקַרְאָךְ שְׁלַחְתִּי ? אֵנָה הַלֵּךְ לִבְךָ ?
עַל מִשָּׂא וּמִמֵּן תִּדְבֹר עִמָּךְ אֲחֹתִי
(זֹאת לְמִקְשֶׁבֶת אַחֲרֵי הַדֹּלֶת)
מַה לִּי וְלַסּוֹחֵר ? לֹא לַסּוֹחֵר דְּבָרֵי.

נתן.

אִז תִּחְפֹּץ לְדַעַת מַה זֶה רָאִיתִי
עַל דְּרָךְ מִפְּעֵי מַמְעָשֵׁי הָאוֹיֵב
אֲשֶׁר הִחַל לְהַתְנַרְוֹת בְּגִבּוּלְךָ מִלְחָמָה
לֹא אֶסְתִּיר מֵאוֹמָה אֲסַפֵּר לָךְ הַכֹּל.

סלדין.

לֹא בְּגַלְל זֶה חִפְצִי לְשִׁמוּעַ דְּבָרֶיךָ
מִחֲשָׁבוֹת הָאוֹיֵב לֹא גַעְלָמוּ מִמֵּנִי.

נתן.

מַה חִפְצֶךָ אֲדוּגִי אֲיַחַל לְמַצּוֹתֶיךָ.

סלדין.

חִפְצִי לְלָמוּד מִמָּךְ דְּבָרִים אַחֲרִים.

אם באמונה חכמת הגד בלי כח
מאמונות התכל מדתות הנזים
איזו אמונה ודת ישרה בעיניך.

נתן.

אדוני השולמן יהודי אנכי.

סלדין.

ואנכי באמונת מחמד גדלתי
והנוצרי שלישי לדתך ולדתי
משלש-דתות אלה הלא רק אחת
תוכל להיות תדת האמתית.
אף איש במוף לא יעמוד במקום
אשר הצג שמה במקרה לדתו
לוילא יתמכרהו מועצות בינתו
מחשבות לבבו וקול דובר בקרבו :
זה הדרך אבחר בו ולא אמוש מני.
הבה תמים את-דעתך אל תחשך מפני
פרי מחשבותך שים לפני אשמעה
את-מה מצאת פאשר היטב חקרתי
שרשי האמונה עמקי מקורה
פי אנכי הסרתי עמות החקירה.
לכן אבקשך גלה לי מצפונך
וחקקי בינתך יהיו לי לחבל
אדע למה בחרתי את-אשר בחרתי
לא אנלה סודך דבר בלי פחד.
תשתומם תתפלא תשים פי עיניך
לחקור מה לי ולזרות באלה.

אֲחֻשׁוּב בְּלִבִּי כִּי הִשְׁאַלְהָ הַזֹּאת
 לֹא לְהִרְפֶּה תִּחְשַׁב לְמוֹשֵׁל עַל אֲרָצוֹת
 אִם אִם מוֹשֵׁל לְפָנַי עוֹד לֹא שְׁאַלְהָ.
 תִּתְחַרֵּשׁ וְלֹא תִדְבֹר הַתְּרַצָּה בְּרֵאשׁוֹנָה
 לְשִׁית עֲצוֹת בְּנִפְשֶׁךָ טָרָם תַּעֲנֵנִי?
 גַּם בְּזֹאת לָךְ אֲאוֹת אֶעֱזָבָה עַד רִנֵּעַ
 לְמַעַן תַּעֲמִיק סוֹד עִם מַחְשְׁבוֹתֶיךָ.
 (אִם אַחֲרֵי הַדִּלְתָּ הַקְּשִׁיבָה צְדָה
 אֲשָׁאֵל אֶת־פִּיהָ אִם הֵיטִבְתִּי לְהַעֲרִים)
 הַחִישָׁה הַגּוֹתְךָ בְּשִׁאֲלָתִי נָתַן
 מִהֵר אֲשׁוּב הִנֵּה לֹא אֶתְמַהֲמָה.
 (יֵלֶךְ אֶל הַחֹדֵר אֲשֶׁר הִסְתַּתְרָה שֵׁם צִדָּה).

מחזה ששי.

נתן (לבד).

אֲחֻשְׁבָה לְדַעַת רוּחֵי תִשְׁתּוֹמֵם
 פֶּלֶא הַפְּלֵאִים! מַה יִּבְקֹשׁ מִמֶּנִּי?
 דְּמִיתִי כִּי רְצוֹנִי שְׁאוּל כְּסֵף מְנִי
 וְכֹה הוּא שׁוֹאֵל? אֲמַת אוֹדִיעֵנִי
 וְהוּא יִרְצָה הָאֲמַת בְּרוּרָה וּמְנוּיָה
 כְּאֵלוֹ דְּבָרֶיהָ כְּמוֹ שֶׁקְּלִי כְּסֵף.
 וְכִי יִתֵּן וְתִחְשַׁב לְכְּסֵף גּוֹשֵׁן
 אֲשֶׁר בְּפֶלֶם יִשְׁקְלוּ לְדַעַת עֲרֹפוֹ!
 אֵךְ הָאֲמַת בְּעֵינָיו כְּשֶׁקְּלִים הַדְּשִׁים
 אֲשֶׁר מִיַּד אֵל יָד יִמְנֹו בַּמְּסָפָר.
 הַנְּאֻמִּין כִּי יִצְרֹר הָאֲמַת בְּלִבּוֹ
 בְּתַתִּי לוֹ אוֹתָהּ כְּצֹרֵר כְּסֵף בְּשֶׁקֶן
 וְעַמָּה מִי מוֹשְׁגִינֵנו לַיהוּדֵי יַחְשָׁב?

או אולי בְּאִמְנָה לֹא הָאִמְתָּה הוּא רֹצֵחַ
 וְשִׁאֲלָתוֹ רַק מוֹקֵשׁ לְלִבִּי בְּאִמְרֵי פִי?
 אֲךָ לָמָּה יִקְטֵן הַמֶּלֶךְ בְּעֵינַי
 לְחָשׁוֹב עָלַי דְּבַר בְּלִיעַל פִּי?
 אֲשֶׁר יִקְטִין נִפְשׁוֹ לְהִתְנַפֵּל בּוֹ עָלַי.
 אֲךָ מַה זֶה אֲשֶׁר יִקְטֵן לְגִדּוֹל כְּמוֹהוֹ?
 מְנַהֵג אָדָם לְדַפּוֹק עַל הַדֹּלֶת בְּבוֹאוֹ
 וְהוּא נִפְלַ פִּתְאוֹם עִם הַמִּשְׁקוּף בֵּיתָה
 זֶה לִי אוֹת בְּרוּר עַל תְּרַמִּית לְבוֹ
 לְכֵן צַעֲדוֹתַי אֲשַׁמּוֹר מִלְּכָד.
 אֲךָ מַה זֹאת אֶעֱנֶה אֵיכָּה לֹא אֶתְוֹדַע?
 הָאֵם כָּלָה בִּיהוּדֵי מְרֹאֵשׁ עַד עָקֵב
 בִּיהוּדֵי מֵאֲמִין לְכָל-חֲקֵי תוֹרָתוֹ?
 בְּזֹאת לֹא אֲוֹשֵׁעַ לֹא אֲנַצֵּל מִרְשָׁתוֹ.
 הַתְּתַרְאֶה לֹא כְּאִישׁ בִּזְיָה דַת הַיְהוּדִים?
 אִזּוֹ בְּצַדִּיק יִשְׁאֲלֵנִי מִדּוּעַ לֹא אֲבַחֵר
 דַּת הַמַּחְמָדִים אִם אֲמַאֵם אֶת דְּתִי?
 בְּמָה זֶה אֲפִלֵּט? הֲנֵה מְצִאֲתִיהוּ!
 לֹא רַק הַיְלָדִים יִמְצְאוּ גִחַת
 בְּסַפְרֵי מִשָּׁל גַּם לְגִדּוֹלִים יַעֲרְבוּ.
 בְּמִשָּׁל אֶעֱנֶנּוּ — לֹא אֵירָא מְבוֹאוֹ.

מחזה שביעי.

סלדין ונתן.

סלדין.

(הַמְקַשְׁבֵּת אֵינְנָה בְּלִי מַעֲצוֹר אֲדַבֵּר)
 הַמְחַרְמֵי לְשׁוֹב וְעַתָּה עוֹד לֹא בָאת

ליסוד מזמתך וקץ מועצותיך?
דבר בלבך אין איש שומע.

נתן.

אחלי ישמענו כל-יושבי תבל.

סלדין.

התדע על גבון פי נבוחים דברייך
במוצא השחר בלי גפתל ועקש?
באמנה זה חכם אשר אמונת נפשו
לא יסתיר בקבו ובעבור האמת
שלמת אמונתו בזיו הדרתה יפרוש
ידרך נפשו למות יתן דמו והוננו.

נתן.

כן הוא בעבורה ישים נפשו בכפו
אם בלעדי זאת אין לאמת ישועה.

סלדין.

מן היום הנה בצדק יבנוני
בשם התפארה הנמצא בין שמותי
מתקן התבל ומתקן הדת.

נתן.

אכן אדוני זה שם כבוד ותפארה;
אך בטרים לה אנלה לבכי תרשני
לספר לה מעשה ינעם לאזניך.

סלדן.

ספר ואשמעה אהבתי מעודי
לשמוע ספורים בנעם מספרים.

נתן.

בנעם מספרים? אין זאת מלאבתי.

סלדן.

תשוב להתהדר באפוד העננה!
פתח פיה דבר ספר ואשמעה.

נתן.

לפני שגזת קדם בארץ המזרח
היה איש אחד לו גפלה לנהלה
מאחד מאהוביו טבעת יקרה
ערבה אין חקר והאבן בתוכה
במאת צבעים שמחה העין.
ולטבעת זאת נתן פח נעלם
כי חז ושכל טוב מצאו נושאיה
בעיני אלהים ונם בעיני האדם
אם בבטחון נפשם בלח זה האמינו.
האיש האלמוני בארץ המזרח
לבן תמיד על ידו נשא הטבעת
ולפני מותו צוה על ביתו אחריו
כי כמשפט זה ישמרו הטבעת לעד.
וזה דבר המצונה: בהנהילו את-בניו
נתן הטבעת לאהוב מבקלם
ונם זה הבן — בן צוה הזקן —

יגחיל הטבעת לאהוב מבניו
 ובלי שאת פנים להקי הכבורה
 יהיה לראש תמיד האהוב בין אחיו
 בפח הנעלם אשר לטבעת.
 השמת לבך אדוני לאמרי ספורי?

סלדין.

שמעתי ובינותי רק הוסף לספר!

נתן.

כן הגחיל אב לבן זאת הטבעת
 מדור לדור תמיד עד בואה ליד אב
 אשר לו שלשת בנים אהובים באחד
 כי לא יכלה נפשו להבדיל בין שלשתם
 ולא ידע למי יגחיל יקר הטבעת.
 רק בפעם בפעם בשפכו סוד נפשו
 ללב אחד מבניו והאחרים רחוקים
 קול דובר בקרבו: אותו בחרתי!
 וברחמי אהבתו לא יכול להתאפק
 ואמר לכל-אחד: לה תהי הטבעת.
 כן הבטיח בלם במקשד השנים
 עד עת אשר קרבו ימי חלדו למות.
 האב בשוב לבו לא ידע מה לעשות
 לבו ידאב להכאזת שנים מבניו
 אשר בטהו בתם נפשם על אמרת פיהו
 מה עשה? בצערו שלח בפתר
 אל צורף חכם ויצוה אותו
 לעשות לו בידמות הטבעת היקרה

עוד שְׁתֵּי טַבָּעוֹת דּוֹמוֹת לָהּ כְּלָה
 וְלִבְלָתִי חוּם עַל עֵמֶל יָדָיו וְעַל כְּסָפוֹ
 לְמַעַן תִּתְהַיְיָגָה כְּמוֹ הָרֵאשׁוֹנָה.
 הַחֶרֶשׁ הַצְּלִיחַ בְּמַעֲשֵׂה יָדוֹ
 וּבִהְבִּיאֹו שְׁלֹשׁ הַטַּבָּעוֹת יַחַד
 שְׁווֹת בְּמֵרְאִיהֶן גַּם הָאֵב לֹא יָכוֹל
 לְהַבְדִּיל בֵּין הַשְּׁתֵּימִים וּבֵין הָרֵאשׁוֹנָה.
 עֲלוּ וְשִׂמַּח קְרָא לְשִׁלְשֵׁת בְּנָיו
 וְלְכָל-אֶחָד וְאֶחָד נָתַן בְּפִטְרָה
 בְּרַכְתּוֹ וְטַבָּעָתוֹ וְאַחֲרֵי כֵן מָת.
 הַשְּׂמֵעָה אֲדוֹנֵי הַשְּׂמֵעָה דְבָרֵי?

סלדין (אשר בתמהון הפך מהביט אל נתן).

שְׂמֵעָתִי שְׂמֵעָתִי אֲוִלָּם הָאֵין קִין עוֹד
 לְסַפּוֹר הַמַּעֲשֵׂה? כְּלָה אֲמַרְיָה!

נתן.

מַה לִּי עוֹד לְסַפֵּר? עוֹד בְּטָרַם שְׁלָמוֹ
 יָמֵי אֶבֶל הַבָּנִים עַל מוֹת אָבִיהֶם
 יָבוֹא כָּל אֶחָד וְטַבָּעָתוֹ בְּיָדוֹ
 לְהִיזוֹת גְּבִיר לְאַחֲיוֹ וְשִׁלִּישׁ בְּמִשְׁפָּחָה.
 יִשְׁפָּטוּ יָרִיבוּ יַחְקְרוּ יִתְנַפְּחוּ
 אֶדְ לְחֶנֶם יַחְקְרוּ אֵין עוֹד לְהַכִּיר
 הַטַּבָּעַת הָאֲמֵתִית בֵּין הַטַּבָּעוֹת —
 (יוחיל למענה השילטן)
 פֶּאֶשֶׁר עָמָה חֶנֶם נַחֲפֵשׁ לְהַכִּיר
 אֵיזוֹ בֵּין הַדְּתוֹת הַדֵּת הָאֲמֵתִית.

סלדין.

הַזֹּאת אַתָּה חוֹשֵׁב מַעֲנָה עַל שְׂאֵלָתִי?

נתן.

רק מצטדק אני כי לא ערבתני לבי
 לבחור וגם לבחון בין הטבעות
 אשר במצות האב נעשו שוות
 למען לא תבדלנה אחת מרעותה.

סלדין.

מה לי ולטבעות? למה בי תהמל?
 האין דעתך כדעתי כי הדתות שלשתן
 נקל להבדיל ולהכיר אותן
 אף בתאר הלבושים ובמאכל ובמשקיה.

נתן.

אף לא יבדלון ביסוד מקורן
 כי תוצאותן יחד קורות ימי קדם
 פתיבות על ספר או מדור לדור מסורות
 אף דברי ימי קדם כל-המקבל אותם
 רק על פי אמונתו בהמוסרם יקבלם.
 ועמה הנידה למי נאמין יותר
 הלא לאשר עצמם ובשרם אנהנו
 אשר אותות אהבתם הראונו מנער
 אשר מעודנו לא רמו אותנו
 אם לא היתה הרמיה לנו לישיעה.
 למה לא אאמין לאבותי אנכי
 באשר אמה תאמין לאבותיה?
 או גם איככה אבקש ממך
 לבגד באבותיה ולהאמין לאבותי?
 וכדברי שנינו פן דברי הפוצרי
 האין זאת איש איש לאבותיו נאמין.

סלדין.

(חי אלהים חיים! אמת דבר האיש
שפתי נאלמה מה זה אעננו?)

נתן.

אשובה לספר דבר הטפעת:
לפני השופט בא ריב הפנים
כל-אחד נשבע כי זאת טפעתו
נתנה מיד אביו בידו למורשה
— ואמת דברו בזאת הפנים שלשתם —
ונם פבר לפני מותו הכטיחו אביו
כי הטפעת לא תהיה לנחלה
— גם בזאת אמת דברו הפנים שלשתם —
וקל-אחד מהם אמר: לא כזב בי אבי
אב אוהב לא יתעה ורק אחי בוגדים
אנשי חיל הם אך בדבר הטפעת
שקר בידיהם — מהר יגלה
ובגד הבוגד על קרקדו ירד —
כן דבר כל-אחד משלשת הפנים.

סלדין.

מה ענה השופט? תאותי לשמוע
הדברים אשר תשים בפני השופט דבר.

נתן.

פה דבר השופט: למקום המשפט
אם לא תמחרו להביא אביכם אלי
שלה אשלח אתכם מעל פני.

הפותר חידות ותעלומות אנכי
 או ניחל עד אשר תפתח פיה
 הטבעת האמתית לאמר הנני?
 אך דמו הלא אמרתם כי נתן פח
 בטבעת האמתית להמציא כל-נושאה
 חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם.
 בדבר זה נחקרה כי הפח הנעלם
 איננו נמצא בטבעות השקר.
 עמה ענו ואמרו את-מי מכם יאהבו
 השגים האחרים באהבה יתרה?
 הבה דברו! מה זאת? נאלמטם!
 אין פח בטבעות לעורר אהבה לאחרים
 ובין נושאיהן איש רק את-נפשו יאהב.
 אם כן הלא שלשתכם ערומים מרמים
 וטבעותיכם יחד מעשה שקר המה!
 טבעת האמת דעו אפו אכרה
 ואביכם מפחדו לגלות הדבר
 צוה לעשות פחתיה שלש אלה האחרות.

סלדין.

מה טובו מה יקר דברי השופט!

נתן.

ואחרי כן הוסיף השופט לדבר:
 תחת משפט חרוץ קחו מפי עצה
 איעצה אתכם את-הריב נטושו!
 אם איש איש טבעתו מיד אביכם קבל
 ואמן כל-אחד כי טבעתו אמת היא.

מי יודע אם אביכם לא גלגלה עזוב
 בביתו ממשלת טפעת אחת
 ונען אשר אהב שלשתכם פאחד
 לא רצה לחונן ולבכר האחד
 בהקאת והדאיב לב שני האחרים.
 לבן שמעוני איש איש תרדפו
 ללקת בדרכי אהבת החסד
 בקל נפשכם מבלי גטות ימין ושמאל
 ובזאת תתחרו איש את רעהו
 דרשו כל-אחד לגלות פח טפעתו
 בעננה בצדקה באהבת השלום
 ובבטוח נפשו באלהים לבדו!
 ואם בימים הבאים בימי בני בניכם
 בקיץ אלפי השנים יחל להגלות
 הפח הנצפן באבני הטבעות
 שובו והקבצו אל כסא משפט זה
 אז ישב עליו איש חכם ממני
 הוא ישפוט משפטכם ולאור יוציא.
 לכו בשלום! כה דבר השופט הענו.

סלדין.

אלהים אלהים מה טובו הדברים!

נתן.

אדוני המלך אם תדע לה נפשך
 כי אמה האיש החכם אשר דבר השופט.

סלדין (יבהל לרוץ אל נתן ויאחו ידו ולא ירפה מהחזיק בה).

אנכי עפר ואפר הנמשל לאין?

נתן.

מה לך השולטן? למה נבקה לך?

סלדין.

נתן נתן אהובי! עוד לא שלמו
אלפי השנים אשר דבר השופט
ונם פסא משפטו איננו כסאי
לך-לך לך מפה אף היה לי לאוהב!

נתן.

האם אין לסלדין עוד דבר אלי?

סלדין.

אין לי עוד לדבר אליה מאומה.

נתן.

האם באמת הוא אין לך עוד מאומה?

סלדין.

אמורה מלתי אף למה תשאל בן?

נתן.

קויתי בהוסיפה לדבר עוד אלי
לשום לפניה שאלה אחת קמנה.

סלדין.

אל תירא לדבר אשמעה שאלתך!

נתן.

עָתָה שִׁבְתִּי לְבֵיתִי מִדְּרֹךְ רְחוֹקָה
 אַחֲרֵי קִבְצֵי נַשְׂיֵי מֵאַנְשֵׁים שׁוֹנִים.
 הַפֶּסֶף אֲשֶׁר בְּיָדִי כִּמְעַט רַב הוּא מִדִּי
 גַּם עַת מְהוּמָה תִּחַל לְהִרְאוֹת פְּנֵיהָ
 וְלֹא אִדַּע אָנָּה אֶטְמוֹן בְּסִפִּי לְבִטָּח
 לָבֵן חֲשַׁבְתִּי לְשִׂאוֹל מִמֶּךָ
 אִם יֵשׁ אֶת נִפְשֶׁךָ לְלוֹוֹת לְךָ הַפֶּסֶף
 וַיְהִיָּה לְךָ לְעֶזֶר בְּעַת הַמְּלָחָמָה.

סלדין (יביט בפני נתן).

לֹא אֲשַׁאֲלֶךָ נָתָן אִם דָּבָר בְּכֶרַע עִמָּךָ
 אֲלֶחֱפִי תִּנְזִיר. גַּם לֹא אֲחַפֵּיץ לְחַקֹּר
 מַה זֶה יִמְרִיץ לְבַקֵּשׁ דָּבָר כָּזֶה
 לְתֵת לִי פֶסֶף וְאַנְכִי לֹא שֹׂא לְתִירוֹ.
 אוֹלֵי דְאָנָּה מִדְּבַר?

נתן.

מָמָה אֲדַאֵג אִתָּךְ?

סלדין.

לֹא דְאָנֹת שְׂוֹא הִיְתָה סֵלַח לִי לָמָּה אַחֲרֵישׁ
 אוֹדָה וְלֹא אֲבוֹשׁ כִּי הִיָּה בְּנַפְשִׁי . . .

נתן.

מַה זֹאת? הֲאִם לְלוֹוֹת מִמֶּנִּי כְּסִפִּי?

סלדין.

בְּדְבָרְךָ בֵּן הוּא חֲפִצְתִּי לְלוֹוֹת פֶּסֶף!

נתן.

אם כן תאזנת שנינו כאחת נעשיתה.
 נושענו שנינו; אוּלם לא אכחד
 פי אין לאל ידי לשלוח לך הכל —
 ימנעני לוחם הצלב הנער.
 הלא ידעת אותו? עלי לשלם לו
 בַּיָּמִים הַקְּרוֹבִים הַרְבֵּה מִפְּסֵי.

סלדין.

לוחם הצלב? המפספה תתמוך
 ידי אנשים אלה אויבי הרעים?

נתן.

האיש אשר אומר הוא אשר חסם על חינו.

סלדין.

האח הזכרתי כמעט שכחתי
 את הנער הזה הידעתיו איזה?

נתן.

הלא תדע עוד אדוני כי ממקור הסדר
 גם על ביתי הוצק שפע הברכות.
 האיש אשר לקח נפשו מיִדֶּךָ
 חרף אותה להציל מאש את-בתי.

סלדין.

ההוא עשה זאת? לא אתפלא עליו
 כי אמנם מעשה זה גם אחי עשהו

אֲשֶׁר לוֹ הוּא דוֹמָה בְּמַרְאֵה וּבְתוֹאֵר
הַעוֹד לֹא יֵצֵא מִפֶּה? הִבִּיאֵהוּ הַנְּחָה.
לְאַחֲזוֹתֵי צֶדֶה הַרְבִּיתִי לְסִפֵּר
עַל אַחִיָּה זֶה אֲשֶׁר לֹא הִפִּירְתוּ
אַרְאֶה לָּהּ עֵתָה דְמוּתוֹ וְתִבְנִיתוֹ.
לֵךְ הִבִּיאֵהוּ לִי! רְאֵה נָא מַעֲשֵׂה שׁוֹב
גַּם אִם תִּמְאָוּה מְקוֹרוֹ וְלֹא אֶהְבֵּת חֶסֶד
יֹלִיד וְנִצְמִיחַ מַעֲשִׂים טוֹבִים אֲחֵרִים.
לֵךְ נָתַן מִהֵר הִבִּיאֵהוּ הַנְּחָה!

נתן.

אֲשׁוּב בְּדֵי רַגַע לֹא אֶתְמַהֲמֶה
וְדַבֵּר הַפֶּסֶף הַלֵּא נְחָרִין בִּינֵינוּ.

סלדין (ירפה מידו יד נתן).
לָמָּה לֹא נָתַתִּי אַחֲזוֹתֵי לְהַקְשִׁיב
מֵאַחֲרֵי הַדְּלֵת אֵלֶּה הַדְּבָרִים?
אֵלֶכָה נָא אֵלֶיָּה לְסִפֵּר לָּהּ הַכֵּל.
(יֵלֵךְ לְצַד אַחֵר).

מחזה שמיני.

מקום המחזה תחת התמרים אשר אצל בית הבודדים.
לוחם הצלב (מיחל לבוא נתן ויתהלך אנה ואנה שובב בנהמת לבו
אשר תניח פתאים משפתיו).

יָגַע וְנִבְאָב פָּשָׁה לְטַבַּח יוֹבֵל
אַרְבִּין תַּחַת מִשָּׂא עֲצַבַת רוּחֵי בִי.
נִפְשֵׁי הוֹמָה עָלַי לְפִי יִסְעַר
וְאֲנֹכִי לֹא אֲבַקֵּשׁ לְבַחוּן עַל מַה־זֹּאת

וְגַם לֹא לְנַחֵשׁ מַה יִּהְיֶה הַדְּבָר.
 עַל חֲנֹם נִסְתִּי בְּרַחֲמֵי מִפְּנֵיהָ
 יָבוֹא עָלַי מָה לֹא אוֹסִיף לְנוֹם עוֹד.
 חַיֵּשׁ מִחֵר בָּאָה מִפֶּת הַחֶרֶב
 אֲשֶׁר יִגְרַתִּי מִמִּנְהָ זֶה יָמִים רַבִּים
 חַיֵּשׁ בָּאָה וְלֹא יִכְלַתִּי לְנִטּוֹת הַצִּדָּה.
 לֹא אֲצִתִּי אִף לֹא הִתְאַוִּיתִי לְרֹאוֹתָהּ
 וּכְמַעַט רֵאִיתִיהָ הִתְחַזַּק הַפְּצִי
 לְבַלְתִּי כְּלוֹת לְרֹאוֹתָהּ לְעוֹלָם.
 מַה אֹמֵר הַפְּצִי? כְּמַעֲשֶׂה נִגְמָר הוּא בִּי
 אֲעֲשֶׂה הַפְּצִי וְלֹא אִשָּׂא מְכֹאֲבִים עָלָיו.
 כְּמַעַט רֵאִיתִיהָ וְגַם יָדְעָה לֵּה נַפְשִׁי
 כִּי בְּנַפְשָׁהּ נִקְשְׁרָה וְגַם קִשְׁרָה תְּהִי.
 בְּלֻעְדָּהּ לֹא אֵדַע אֵיכָכָה אֶחְיֶה
 לוֹ אֶחְיֶה בְּלֻעְדָּהּ גִּרְעֵ אֲגִוֵּעַ
 וְגַם אֶחְרִי מוֹתִי אִם אֲשׁוּב לְחַיּוֹת
 הַחַיִּים לִי מָוֶת אִם אֶחְיֶה בְּלֻעְדָּהּ.
 הַזֹּאת הִיא הָאֶהָבָה? אִזּוֹ אוֹהֵב אֲנִכִּי
 אִזּוֹ לוֹחֵם צָלֵב אוֹהֵב אִשָּׁה אֲנִכִּי
 אִישׁ נוֹצֵרִי אוֹהֵב אִשָּׁה יְהוּדִיָּה!
 אֵדָּ לָמָּה אֲדַאֲגָ? הֵן בְּאַרְצֵן הַזֹּאת
 אֲשֶׁר יִקְרְאוּ לָהּ הָאַרְצֵן תְּבִרוּכָה —
 וּבִגְלָל דְּבָר זֶה גַם אֲנִי אֶבְרַכְנָה —
 אֲמוֹנוֹת שְׂוֹא הַרְפָּה גִּרְשָׁתִי מִלְּבָבִי
 מַה לִּי וּלְחַקִּי חֶבְרַת לוֹחֲמֵי הַצָּלֵב?
 מַת לוֹחֵם הַצָּלֵב! בָּעֵת נָפַל שְׁבוּי
 בְּיַדִּי הַשּׁוֹלְטָן תָּם שָׁמוּ וְגַם זָכְרוּ.
 רֵאשִׁי אֲשֶׁר סֵלְדִין גָּתַן לִי לְשָׁלֵל

אין זה אשר שכנן לפנים בין בתפי.
 כל ידע החדש הכלי תישן
 ואיננו נאסר באסר גדריו.
 ראשי החדש טוב מהראשון
 ונאנה ממנו לאדמה הזאת
 ארץ מגורי אבי: בו החלזתי
 להגות הגיונות פהגיונות אבי
 אם אמת הדבר אשר ספרו לי עליו.
 אך למה יהיו ספורי קזב
 נאמנו בעיני פי גם אנכי
 החלזתי לכשול באשר פשל אבי.
 אבי כשל למה לא אכשל אני?
 טוב כשול עם אנשים מעמוד עם ילדים.
 אעשה כמעשהו אלכה בעקבותיו
 ידעתי לו חי מעשי ישר בעיניו
 לא אהפין פי יישר גם בעיני אחרים.
 היתה ללהי נתן? אף ואמין פחי
 ובדברי תהלה יאמר טוב למעשי.
 מה נפלא יהודי זה אשר בכל-מעשהו
 לא ירצה להראות רק יהודי כלו!
 פהו בא בהפזון שמחה על פניו
 היש בא בלתי שמח מבית סלדין?
 אנה תרוץ נתן? פנה נא והביטה!

מחזה תשיעי.

(נתן ולוחם הצלב).

נתן.

מי זה אשר יקרא? האמה זה אדוני?

לוחם הצלב.

אחרת לבוא מהיכל השולטן.

נתן.

לא אחרתי לשבת שם כאשר דמית

אך מונעים הרבה עצרוני על דרפי.

חי נפשך קורד באיש בתהלתו

אולם תהלת סלדין לא באה עדין

כצל חולד תהלתו ולא יודיע כל-ערבו.

אך לפני כל-דבר אגידה לך מחר . . .

לוחם הצלב.

מה תגיד לי נתן ספר ואשמעה!

נתן.

השולטן ירצה לדבר פה אל פה אותך

צוני להביאך במקרה אליו.

בוא עמי אל ביתי שם אכלה את-מעשי

למלאכת השולטן אחר גלכה יחדו.

לוחם הצלב.

לא אשוב לבא בפתח ביתך נתן . . .

נתן.

לא תשוב? אם בן כפר שם היית

ראה ראית אותה ועמה דברת!

הגידה המצאה חן בעיניך חיה?

לוחם הצלב.

איין מלך בלשונני להגיד תהלתה
 אולם לא אוסיף ראות עוד פניך
 אם לא תבטיחני ברנע הזה
 פי ראות פניך אוכל תמיד לעולם.

נתן.

הבינני דבריך מה זה הפצת?

לוחם הצלב (יחכה עד רגע ופתאום יפול על צואר נתן)

אבי אבי!

נתן.

מה זאת ידידי?

לוחם הצלב (ירפהו פתאום).

המאן אמה נתן לאמר לי בני?

נתן.

ידידי באהובי בך רצתה נפשי!

לוחם הצלב.

מדוע לא תאבה לאמר לי בני אמה?

שמע תחנתי נתן השבע אשביעך

בחבלי עולם הקושרים אדם לאדם

אל יחזקו בעינך מוסרות ההכל

מוסרות עמך ודתך מחבלי אדם

אדם היה וגם אני אהי אדם בעיניך

אל תדחני ממך!

נתן.

רעי יְדִידִי אֶהְיֶיךָ!

לוחם הצלב.

רע וְלֹא בֵּן לְךָ? וְגַם אִזּוֹ לֹא בְּנֶךָ
 אִם כָּבֵד בְּלֵב בִּתְּךָ הַמִּיִּת הַמְּוֹדָה
 פְּנֵתָה דְרֹךְ לְאַהֲבָה לְאַהֲבָתָה אוֹתִי?
 לֹא אֶהְיֶיךָ בֵּן לְךָ אִם חֶשֶׁק שְׂגִינִי
 רַק לְבִרְכָתְךָ יִצְפָּה וְהִינִי כְּאַחֲד.
 הַגַּם אִזּוֹ תִּמְאַנְךָ? מִדְּוֵעַ תִּחְרָשׁ?

נתן.

פְּתֹאזִם נִפְלוֹ דְבָרֶיךָ עַל לְבִי וְאַשְׁתּוּמִּים.

לוחם הצלב.

לְמָה תִּשְׁתּוּמִּים הֲלֹא מִבֵּין דְּבָרֶי
 אֶת-קוֹל מַחְשְׁבוֹת לְבָבְךָ שְׁמָעָתִי!
 גַּם בְּצִאתָם מִפִּי לֹא יִתְנַכְּרוּ אֵלֶיךָ.

נתן.

אֵף גַּם זֹאת לֹא יִדְעָתִי: אֶבִּיךָ
 לְאִיזָה מִשְׁפַּחַת שְׁמוֹפֶן הַתִּיחֵשׁ?

לוחם הצלב.

מָה שְׁמָעָה אֲזַנִּי מָה תֹּאמֹר נָתָן?
 בְּרַגַע בָּזָה אֵינִי בְּלִבְךָ דָּבָר
 בְּלִמִּי חֶפְזִי לְדַעַת יַחַשׁ מִשְׁפַּחָתִי?

נתן.

האזינה אלי! ידעתי מלפנים
איש מבית שמופן אשר בשם קנרד נקרא.

לוחם הצלב.

ומה אם גם אבי בפעם שם זה נקרא?

נתן.

האמנם בן הוא זה הנה שם אביך?

לוחם הצלב.

על שם אבי נקראתי פי קורד הוא קנרד.

נתן.

אך קנרד זה לא יכול להיות אביך.
ללוחמי הצלב הנה חבר פמוך
ואנשי זאת החברה לא יקחו אשה.

לוחם הצלב.

הבעבור זה לא יכול להיות אבי?

נתן.

מהתאמר? איך הנה לוחם צלב אביך.

לוחם הצלב.

גם שנית אומר: יכול היות אבי.

נתן.

לא אבין את-זאת הפתחל אמה בי?

לוחם הצלב.

לְמָה יִכְבֵּד בְּעֵינֶיךָ דְבַר נְקִל כְּזֶה
הֲלֹא עַל נְקִלָּה נִם לֹחֵם צֶ'לֵב יוֹלִיד
בֶּן מִמְזֵר וְלֹא לְקַח אִם הַבֶּן לְאִשָּׁה.
וְגַם בְּתוֹךְ הַמִּמְזָרִים יֵשׁ אֲנָשֵׁי חַיִּל!
אֵךְ אֵל תִּבְקֶשׁ לְבַחֲוֹן יַחַשׁ אֲבוֹתַי
נִם אֲנִי לֹא אֲבַקֵּשׁ לְבַחֲוֹן יְהוָה.
הֲלֹא אֲדַע מִשְׁפַּחְתְּךָ כִּסְלֵת נְקִיָּה
בְּשִׁלְשֵׁלֵת הַדּוֹרוֹת עַד אֲבָרְהָם תַּעֲלֶה
וּמֵאֲבָרְהָם וְלִמְעֵלָה נִם אֲנִי לְמִדְתִּי
לְהַעֲלוֹת חַיַּחֲשׁ עַד אָדָם הַרְאֵשׁוֹן.

נתן.

בְּמִר נִפְשׁ תִּלְעַג בִּי לְמָה מִדּוּעַ?
חֲכִי כְּבֹר מְנַעַמְתִּי מִמּוֹךְ מְאוּמָה?
רַק לֹא תִפְצְתִּי לְהַחְזִיקְךָ בְּרַגְעַ
בִּשְׂאֵלָה אֲשֶׁר אֲצַתָּ לְשִׂאוֹל מִמֶּנִּי.

לוחם הצלב.

כֵּן דִּבַּרְתָּ סֶלַח לִי אֵךְ בִּי הָעוֹן.

נתן.

סֶלַחְתִּי לְךָ וְעַתָּה בֵּא עִמִּי בָּאֵה.

לוחם הצלב.

לֹא לֹא אֵל בֵּיתְךָ לֹא אֵלֶיךָ אֲמַתְךָ
שָׁם אִשׁ תִּלְחַטְּנִי אֵיחָלָה פֹּה לְבוֹאֶיךָ.
אִם אוֹסִיף רְאוּתָה הֲלֹא אֲרָאָנָה תְּמִיד
וְאִם לֹא אוֹסִיף רַב מִדֵּי רְאִיתִיךָ.

נתן.

שָׁבָה פֶּה. פִּיכָלְתִּי אִמְהָר שׁוֹבִי. (יֵלֵךְ)

מחזה עשירי.

(לוחם הצלב ואחר תבוא דיה).

לוחם הצלב.

בְּאִמְנָה רְאִיתִיהָ בְּכַר הַרְפָּה מִיֶּשֶׁר!
 לֵב הָאָדָם יָכִיל תְּהוֹמֹת אֵינן חֶקֶר
 וּפְעָמִים יִמְלֵא פֶתְאוֹם עַד גְּדוֹתָיו
 אִם בְּגִלְל דְּבַר קָטָן יִסְעַר וַיִּחַמָּה.
 הוֹחִילִי נִפְשֵׁי מְהֵר תִּשְׁקִיטִי
 מִסְעַר הַמְּיֻתָּה תִּשׁוּבִי לְמִנוּחָה
 אֹר וְגִיּוֹת חֲשֻׁבָּה תִּהְיֶה יִהְיֶה לְסֻדְרִים
 הָעוֹד לֹא אֶהְבְּתִי מֵעוֹלָם רַק עֲתָה?
 אוֹ לֹא הִיָּתָה אֶהְבָּה אֲשֶׁר לְאַהֲבָה חֲשַׁבְתִּי
 אוֹ מֵאַהֲבָה לְבִדְדָה הוֹכְמָה בִּי נִפְשֵׁי?

(תבוא בלאט מאחוריו).

אֲדוֹנִי הַנְּדִיב הַנְּגִי אִמְתָּה!

לוחם הצלב.

מִי זֶה יִקְרָא לִי הַאֲתָּה זֹאת דְּיָה?

דיה.

בְּלֹאט וּבִסְתֵר וְאִישׁ לֹא רָאִנִּי
 עֲזַבְתִּי חֲבִית לְדַבֵּר אִתְּךָ.
 אִךְ אִם נִעְמֹד פֶּה אִירָא פֶּן יִרְאֵנוּ
 דְּכֵן קָרֵב הַנָּה אַחַר הָעֵץ הַלֵּז.

לוחם הצלב.

לְמָה בַּסֵּתֶר תִּתְּלַחֲשִׁי מִה זֹאת ?

דיה.

עַל אֹדוֹת דְּכַר סֵתֶר בָּאתִי אֵלֶיךָ
סוֹד כְּמוֹס בְּלִבִּי וְסוֹד אַחַר בְּלִבְךָ
הִבֵּה נְחִלִּיפָה סֵתֶר בְּסֵתֶר
סוֹדְךָ לִי גִלָּה וְאַגְלָה לְךָ סוֹדִי.

לוחם הצלב.

מִה תִּתְּשָׁבִי לְסוֹדֵי הַגִּידִי וְאַגְלָהוּ
אוּ הִחֲלִי אֶת לְגִלוֹת לִי סוֹדְךָ
וּמִמֶּנּוּ אֲדַע מִה עָלִי לְגִלוֹת.

דיה.

הֲלֹלְכֶנִי אַתָּה אוֹמֵר ? לֹא כֵן אֲדוֹנִי
סֵפֶר אַתָּה בְּרֵאשׁוֹנָה וְאַחֲרֶיךָ אֲנִי.
סוֹדִי לֹא יוּכַל הוֹעִיל לְךָ לְמֵאוּמָה
אִם לֹא תִגְלֶה לִי סוֹדְךָ בְּרֵאשׁוֹנָה.
סֵפֶר טָרָם אֲשָׂאֵל כִּי אִם בְּשֵׁאֲלָתִי
אוֹצִיא אֶת־סוֹדִי לֹא אַתָּה גִלִּיתִיו
וְאִז אֶהְיֶה נִקְיָה מִגִּלוֹת לְךָ סוֹדִי.
אֵךְ לְמָה תִּאֶמְרֶנּוּ אַתֶּם הָאֲנָשִׁים
כִּי סוֹדְכֶם יַעֲלֶם מֵעֵינֵי גָשִׁים ?

לוחם הצלב.

יֵשׁ סוֹד גִּסְתֶּר מִמֶּנּוּ וְגִלוֹי לְפָנֶיכֶן !

דיה.

צדקת סוד לבך מנפשך געלם
 לבן או איל להודיעך אותו בראשונה
 רק ענה על שאלותי אדוני הנדיב!
 למה זה פתאום מהרת לצאת
 רצת החוצה ועזבת אותנו?
 למה לא שבת בדרךך עם נתן?
 המעט הוא הפעל פעלה תיה בלבך
 או במאד מאד הרבתה לפעול בו?
 ראיתי צפור נודדת בנפים
 והיא נלכדת בפח לא תוכל להמלט
 גם אמה נוקשת הודה ואל תבוש
 פי עד שגעון נפש אהב תאחב תיה.

לוחם הצלב.

עד שגעון נפש? מה היטבת דעת!

דיה.

הודה אהבתך והשגעון אחריש.

לוחם הצלב.

הלא יען אהבתי לשגעון תחשב!
 לוחם צלב איך יאהב נערה יהודית?

דיה.

אמנם דבר זה לחסר דעה יראה
 אולם יש דבר נראהו לאוילת
 ובתוכו נמצאת חכמה נסתרת.

הלא שמעת כי פעמים יגחגו
 גואלנו על ארחות נסמרות
 אשר לא מצאו חכמי בני אדם.

לוחם הצלב.

(לו תחת הגואל אומר השגחת אל
 גם אנכי אומר כי צדקו דבריה)
 דבריה דיה נחתו לתוך לבי
 ונפשי תכסף לדעת מצפונם.

דיה.

באמנה זאת הארץ ארץ הפלאים.

לוחם הצלב.

(ארץ הפלאים! הכי אין זאת פלא
 כי מקצוי תבל יאצו בני האדם
 לבוא לזאת הארץ ואיש אחיו ידחקו)
 אהובתי דיה אודה ברצונך
 אהבתי הנערה ונפשי לא תדע
 איך אחיה בלעדה איך ארחק ממנה.

דיה.

אם אמת זאת אדוני השבע בלב תמים
 כי תקנה לאשה והצל תציל נפשה
 פה בארץ החיים ושם לעולמי עולמים.

לוחם הצלב.

איכה אשבע על דבר ולא אדע
 אם יהיה בכחי ויבלתי לעשותו?

דיה.

יכול תוכל וּגַם יְהִיָּה לְאֵל יִדָּךְ
בְּכַח מַלְאָה אַחַת אֲשֶׁר אוֹצִיא מִפִּי.

לוחם הצלב.

וְאֵי גַם אֲבִיָּה לֹא יַחְשָׁבְנָה מִמּוֹנֵי?

דיה.

מַה לָּנוּ וְלְאָב? נִאֲלָצְהוּ עַד יֵאבֶה.

לוחם הצלב.

אֵיכָה נִאֲלָצְהוּ הַנֶּפֶל בְּיַד שׁוֹדְדִים?
לֹא יַעֲשֶׂה דָבָר אֲשֶׁר לֹא יִרְצֶה לַעֲשׂוֹת.

דיה.

נִצִּיקְנוּ עַד אֲשֶׁר יֹאמֵר: רִוְצָה אֲנִי!

לוחם הצלב.

אֵינְךָ רִוְצוֹן לְמוֹצֵק וְגַם זֹאת דְּעֵי דְיָה:
כָּבֹד גִּסִּיתִי לְהַעִיר כְּנֹזֵר זֶה בְּנַפְשׁוֹ!

דיה.

וּמָה הָיָה? הַנְּתֵן הַכְּנֹזֵר קוֹלוֹ?

לוחם הצלב.

נְתֵן קוֹל וְלֹא עָרַב הַקּוֹל לְאֲזִנִּי.

דיה.

מַה תֹּאמֵר? מֵאַהֲבַתְךָ אֶת־חַיָּה בְּתוֹ

אות קטן ראה ולא גדלה שמחתו?
לא רבן לקראתך? הנסוג לאחור
במבקש תואנה למנעה ממך.

לוחם הצלב.

בן הוא כדברך פנה עשה אתי.

דיה.

לא אוסרף להחריש לא אוכל להתאפק.

לוחם הצלב.

לא תתאפקי אם בן למה לא תדברי.

דיה.

נהפך בי לפי איש טוב היה תמיד
ונם הרבה לעשות רק טוב עמדי
אך מדוע לא שמע לעצתי
אלהים יודע תקאב בי נפשי
אם פכה גאלצהו לעשות פתפצנו.

לוחם הצלב.

בי דיח אל גא תוליכני בחשך
אל מרבי דבריך אדעה מה ברוחך.
ואם גם לך הדבר לא ברור עודנו
הטוב הוא אם רע אשר הפצך לעשות
שימי מחסום לפיך ונם אנכי אשפח
בי סוד תכסינה שפתך הסגורות.

דיה.

דְּבָרֶיךָ בְּדַרְבֵּן אֲדַבְּרָה וְלֹא אֲחֹס.
 דַּע סוּדֵי עַד הַיּוֹם טְמוּן בְּחִבֵּי:
 תִּיהָ אֵינְנָה יְהוּדִיָּה נּוֹצְרִית הִיא.

לוחם הצלב.

נוֹצְרִית הִיא! אֲשֶׁרְךָ! הַבְּחָבִלִים וְצִירִים
 הַמְּלֻטָּת הַנַּעֲרָה לְדַת הַנוֹצְרִים?
 הֵן לֹא תוֹכְלֵי לְחַיּוֹת עוֹד זָרַע בְּאֶרֶץ
 הוֹסִיפֵי לְהַרְבּוֹת נַפְשׁוֹת לְשִׁמְיִם.

דיה.

הֵאֵם זֶה הַלְעַג יְהִי שְׂכָר בְּשׁוֹרְתִי?
 הֲלֹא תִשְׁמַח נַפְשֶׁךָ כִּי זֹאת אֲהוּבָתְךָ
 נּוֹצְרִית וְלֹא יְהוּדִית? הֲלֹא לוחם צֶלֶב אִתָּה!

לוחם הצלב.

וְאַף כִּי בְּיַדְךָ נַעֲשֶׂתָה לְנוֹצְרִית!

דיה.

הַזֹּאת אִתָּה חוֹשֵׁב? אֲמַנָּם תַּעֲיִת!
 לֹא הַחֲלִיפָה דָתָה אֲבָל בְּכָר קִנְיָתָה
 אֵת אֲשֶׁר חָנַם יַגְעֵמִי לְהַקְנוֹתָהּ.

לוחם הצלב.

הַגִּידִי לִי פֶשֶׁר דְּבָרְךָ אוֹ לְכִי!

דיה.

בַּת נוֹצְרִים הִיא מִבְּטָן וּמִלְדָּה
 גַּם טְבִילוֹהָ לְהַכְנִיסָהּ בְּבְרִית דָּתָנוּ

לוחם הצלב.

וְגַתָּן מִי הוּא?

דיה.

אֵינְנֵנו אָבִיָּה!

לוחם הצלב.

מַה תֹּאמְרִי? גַּתָּן אֵינְנֵנו אָבִיָּה?
הַיּוֹדֵעַ לְבָךְ אֶת אֲשֶׁר פִּיךָ יְדַבֵּר?

דיה.

לְבִי יוֹדֵעַ כִּי צְדָקוֹ דְּבָרִי
וּבַעֲבוּר אֲשֶׁר צְדָקוֹ הִרְבֵּה פְעָמִים
בְּבִיתִי וְדָם לְבִי בְדַמְעוֹתַי מְסַכְתִּי.
כֵּן הוּא כְּדְבָרִי אֵינְנֵנו אָבִיָּה.

לוחם הצלב.

אִם כֵּן רַק אוֹמְנֵן הִיָּה לְחַיָּה
וּבֵת נוֹצְרִים גָּדֹל בְּבֵיתוֹ כִּי־הוֹדִית?

דיה.

אָכֵן כֵּן הוּא רַק אוֹמְנָה גַתָּן.

לוחם הצלב.

וְחַיָּה אֵינָה יוֹדְעָה כִּי לְנוֹצְרִית נוֹלְדָה?
וְלֹא הַגִּיד לָהּ גַתָּן כִּי אֵינְנָה יְהוֹדִית?

דיה.

עַד הַיּוֹם חַזָּה לֹא הַגִּיד לָהּ דְּבָר.

לוחם הצלב.

ולא רק היִלְדָה גָדֵל בְּשִׁקָר
גַם בְּגִדּוֹל הַנְּעָרָה לֹא גָלָה הָאִמָּת לָהּ?

דיה.

בַּעֲבוּר פִּי בֶן הוּא גָדוֹל יְגוֹן לְפִי.

לוחם הצלב.

מֵאֵד גִּפְּלֵאתִי! אִישׁ חָכָם בְּגִתָּן
אִישׁ טוֹב בְּמִזְהוֹ לֹא יֵרָא לְנִטּוֹת
מִדְּרֹךְ הַמְּשֻׁפָּט לֹא יֵרָא לְהַמִּיר
קוֹל אִמָּת בְּקוֹל שְׂוֹא בְּלֵב יִלְדָה רַבָּה!
לְהַטּוֹת לֵב הַנְּעָרָה בְּפִלְגֵי מַיִם
תַּחַת הַנִּיחּוֹ כְּמַעֲנֵן נוֹבֵעַ
הַמִּקִּיר מִימּוֹ וּלְאִישׁ לֹא יִקְנֶה.

דִּיָּה דָּבָר גָּדוֹל הַשְּׁמַעְתָּ בְּאָזְנֵי
רוּחֵי גִפְּעָמָה עוֹד לֹא אֵדַע מָה יִהְיֶה
לֹא אוֹכֵל אֲמֹר לֶךְ מָה אֶעֱשֶׂה מָה אֵיֶעֶן
הַנִּיחֵי לִי עַד אֲשִׁית עֲצוֹת בְּנַפְשִׁי
לְכִי מִפֶּה פִּי גִתָּן יָשׁוּב לְעִבּוֹר הַנָּה
לֹא טוֹב אִם יִמְצְאוּנוּ מִתְּלַחְשִׁים יָחַד.

דיה.

בַּת מָוֶת אֲנֹכִי אִם יִמְצְאוּנוּ.

לוחם הצלב.

וְגַם אֲנִי לֹא אוֹכֵל דְּבַר אוֹתוֹ עָמָה.
לְכִי אִתָּךְ וְאִם תִּפְגְּשִׁיהוּ אֲמַרִי לוֹ
פִּי יִמְצָא אוֹתִי בְּהִיכַל הַשּׁוֹלְטָן.

דיה.

וְגַם אַתָּה הַשְּׁמֵר פֶּן תוֹדִיעֶהוּ
 כִּי אֲזַנְּךָ גְּלִיתִי. לֹא גְּלִיתִי סוּדֵי
 כִּי אִם לְמַעַן הַשְּׁלִימִי הַפְּצִי בְּחֵיה
 וְלְמַעַן בְּחַשְׁקֶךָ בָּה לֹא יִכָּה לְבָבְךָ.
 וְעוֹד אַחַת אֲבַקֵּשׁ מִחֶסֶדְךָ אֲדוּגִי
 בְּעַת הַוּלִיד אֶת־חֵיה לְאַרְצוֹת הַמַּעְרָב
 קַח אִתָּךְ גַּם אוֹתִי לֹא תַעֲזֹבֵנִי פֹה.

לוחם הצלב.

גַּם לְבַקֶּשְׁתֶּךָ תָּבוֹא עִתָּה לְכִי!

(שניהם ילכו)

מערכה רביעית.

מחזה ראשון.

(מקום המחזה אולם המסדרון אשר בבית הכמרים)

אחי הכמרים ואחריו לוחם הצלב.

אחי הכמרים.

הלא צדקו דברי ראש בית הכמרים;
עוד לא הצלחתי לבצע גם אחד
מכל-הדברים אשר שלחני לעשות.
גם בו האשם פי למה יצגני
לעשות דברים אין לי בהם חפץ?
לא אחפץ היות ערום במרגל חרש
לעמוד ולהקשיב אחרי פל-דלת
לשלוח יד בכל-דבר לחפש גזירות
הבעבור זה גפרדתי מרגשת בני אדם
ותרתי לי מקום בפנת בית כמרים
למען יסקסכוני תמיד אחרים
בעגני החלד למבוכת רוחי?

לוחם הצלב. (ירון לקראתו)

שלום לך אחי מאז בקשתיך
הנה מצאתיך אשמח לראותך.

אחי הכמרים.

הכי אותי בקשתי? מה לי ולאדוני?

לוחם הצלב.

האינך מפיר עוד אותי אחי?

אחי הכמרים.

אפירך אפירך אדוני הנדיב
 אף לא האמנתי לראותך עוד בתי
 אם גם בצפיתי לאל זאת קויתי.
 אל אלהים יודע מר לפי בקרבי
 בעת צויתי לערוך לפני אדוני
 דברי הבקשה מראש בית הכמרים.
 אל אלהים יודע פי בלפי שמחתי
 באשר לא הטיף און לשאלתי
 מאנת עשות דבר לא נאווה לאיש חיל
 עתה בכל זאת באת דברי משכוח.

לוחם הצלב.

הקבר ידעת למה זה באתי?
 וכמעט נעלם מנפשי מה הביאני הנה.

אחי הכמרים.

אולי חשבת דבר ראש בית הכמרים
 ונענית לעשות בבקשת פיהו
 למען יפלו הון וכבוד בחלקך
 חשבת פי אויב דתנו אויב
 גם אם שבעתים מלאך מציל היה.
 כל-זאת חשבת בלב ובקליות
 אז באת לתת יד לראש בית הכמרים.

לוחם הצלב.

אחי הקמים אל יפול לבך
לא זאת סבת בואי אל ראש בית הכמרים.
רע עלי המעשה כמו אז בן עתה
ובעד כל-הזן תבל לא אחפץ להראות
כאיש תהפכות בעיני תמים כמוך
לשאול עצה באתי מראש בית הכמרים.

אחי הכמרים.

אתה הפרש תועץ את-כמרים?

לוחם הצלב.

מתורת כמרים היא גם דבר שאלתי.

אחי הכמרים.

מעולם לא שאלו כמרים עצה מפרש
גם אם דבר פרשים יש להם לשאול.

לוחם הצלב.

לא יבוזו לכמרים אם פשע בידם.
אך לא אקנא בם בגלל יתרונם זה
אמנם למען תת דין וחסרון לנפשי
על מעשה אשר אעשה לי ולא לאחר.
לא באתי לשאל פי ראש בית הכמרים.
אך יש דברים אשר טוב להרע בהם
ברצון אחרים מלהיטיב בהם
ברצון נפשונו מבלי לשאול אחרים.
גם זאת ראיתי כי משוא פנים יש

גם בְּדַבְרֵי הַדָּת וְכָל־אִישׁ פְּנֵי דָתוֹ
 יִשָּׂא גַם כִּי יֵאָמְרִין לְבַלְתִּי הַכִּיר
 בֵּין דָּת לְדָת בְּמִשְׁפָּט פְּנֵי דָתוֹ יִכִּיר.
 זֶה דְרָךְ בְּנֵי אָדָם בֵּן הָיָה וְכֵן יִהְיֶה.

אחי הכמרים.

דְּבַרְיָךְ לֹא אָבִין אִינן בְּפִי מַעֲנָה.

לוחם הצלב.

דָּמָה (מָה אֲרָצָה? מַצָּנוֹתוֹ אוֹ עֲצָתוֹ?
 הַעֲצָת מַאֲמִין מִשְׁכִּיל אוֹ לְקַח סִפְרֵיו?)
 אָחִי הַטּוֹב מַה לִּי וְלִרְאֵשׁ בֵּית הַכְּמָרִים?
 אִם אֲשָׁאֵל עֲצָה מִרְאֵשׁ בֵּית הַכְּמָרִים
 דַּעַת הַנּוֹצְרֵי הַמַּאֲמִין אֲדַרוֹשׁ
 לֹא דַעַת רֹאשׁ הַכְּמָרִים עַל בֵּן שְׂמַע נָא אָחִי.

אחי הכמרים.

אֲדוֹנֵי הַגְּדִיב אֵל תּוֹסֵף עוֹד דְּבַר
 אֵינְנִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה מְבַקֵּשׁ.
 הֲלֹא יוֹסִיף דְּאֲנוּתֵיו אִישׁ יַדַּע הַרְּבָה
 וְאֲנֹכִי כָּל־שִׂיחֵי רַק דְּאָנָּה אַחַת.
 שֵׁם יְבוּא לְשִׁמְחַתִּי רֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים
 עֲמוּד עַל מַעֲמֻדָּךְ כְּבָר רָאָה אוֹתָךְ.

מחזה שני.

«רֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים הַקָּרֵב לְבוֹא מִבּוֹן עֲמוּדֵי הַמַּסְדְּרוֹן לְבוֹשׁ
 כְּכַנְדֵי תַפְאֶרֶת וְהִרְאֵשׁוּנִים».

לוחם הצלב.

לִוְלֵי רָאִנִי שְׂמִיתִי מַעֲלֵיו!

לא ייטב בְּעֵינַי גִּבּוֹר כְּמֹדֶהוּ
כְּמֹר אֲדַמּוּנֵי שָׁם פּוֹמָה עַל כֶּסֶל
וְשִׁחֻק עַל שְׁפָתָיו לְבוֹשׁ יָקָר עַל מִתְנָיו.

אחי הכמרים.

עָתָה רַק מְעַרְשׁ אִישׁ חוֹלָה יָבוֹא
וְלוֹ תִרְאֶהוּ הוֹלֵךְ לְחֹצֵר הַמְּלוּכָה.

לוחם הצלב.

הֲלֹא בְּאַמְנָה אֲזִי יְבוֹשׁ סִלְדִין מִפְּנֵיו.

ראש בית הכמרים (ירמוז בלחש לאחי הכמרים).
הֲזֶה הוּא לֹחֵם הַצֵּלֵב? מַה יִּרְצֶה מִה יִּבְקֶשׁ?

אחי הכמרים.

סֵלַח לִי אֲדוֹנָי זֶה לֹא יִדְעָתִי.

ראש בית הכמרים (יגש אל לוחם הצלב והמלוים
אותו עם אחי הכמרים יסוגו לאחור).

אֲדוֹנָי הַגִּדִּיב! מַה מָּאֵד תִּשְׁמַח גִּפְשִׁי
לְרֹאוֹת הַבְּחֹר אֲשֶׁר כְּבָר שְׁמַעְתִּי טוֹבוֹ
עוֹד צָעִיר לְיָמַי אֵךְ בְּעֶזְרַת אֱלֹהִים
אִישׁ חַיִל תִּהְיֶה בְּרִבּוֹת יְמִידָה.

לוחם הצלב.

לֹא אֲבַקֵּשׁ לִי גְדוּלוֹת אַחֲלִי לֹא אֲרַד
מִטָּה אַחֲזֵרְנִית בְּמַעֲלוֹת חַחִיִּים.

גַם בְּדַבְרֵי הַדָּת וְכָל-אִישׁ פָּנֵי דָתוֹ
 יִשָּׂא גַם כִּי יֵאָמְרִין לְבַלְתִּי הַכִּיר
 בֵּין דָּת לְדָת בְּמִשְׁפָּט פָּנֵי דָתוֹ יִכִּיר.
 זֶה דְרָף בְּנֵי אָדָם בֶּן הָיָה וְכֵן יִהְיֶה.

אחי הכמרים.

דְּבָרֶיךָ לֹא אֶבִּין אִין בְּפִי מַעְנָה.

לוחם הצלב.

דְּמָה (מָה אַרְצָה? מַצְנָתוֹ אוֹ עֲצָתוֹ?
 הַעֲצָת מַאֲמִין מִשְׁכִּיל אוֹ לְקַח סִפְרֵיו?)
 אָחִי הַטּוֹב מָה לִּי וְלִרְאֵשׁ בֵּית הַכְּמָרִים?
 אִם אֲשָׁאֵל עֲצָה מִרְאֵשׁ בֵּית הַכְּמָרִים
 דַּעַת הַנוֹצְרֵי הַמַּאֲמִין אֲדַרֹּשׁ
 לֹא דַעַת רֵאשׁ הַכְּמָרִים עַל בֶּן שְׂמַע נָא אָחִי.

אחי הכמרים.

אָדוּגֵי הַגְּדִיב אֵל תּוֹסֵף עוֹד דְּבַר
 אֵינְנִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אַתָּה מְבַקֵּשׁ.
 הֲלֹא יוֹסִיף דְּאֲנוּתֵיו אִישׁ יָדַע הַרְבֵּה
 וְאֲנִכִּי כָּל-שִׁיחֵי רַק דְּאָגָה אַחַת.
 שָׁם יָבוֹא לְשִׁמְחָתִי רֵאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים
 עֲמוּד עַל מַעְמָדָה כְּבָר רָאָה אוֹתָךְ.

מחזה שני.

רֵאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים הַקָּרֵב לְבוֹא מִבּוֹן עֲמוּדֵי הַמַּסְדְּרוֹן לְבוֹשׁ
 בְּבִגְדֵי תַפְאֶרֶת וְהִרְאֵשׁוּנִים).

לוחם הצלב.

לוּלֵי רָאִנִּי שְׂמִיתִי מֵעֲלֵיו!

לא ייטב בְּעֵינַי נְכַר כְּמוֹתוֹ
 כָּמֹר אֲדַמּוּנֵי שָׁם פִּימָה עַל כָּסֶל
 וּשְׁחֹזֵק עַל שְׁפָתָיו לְבוֹשׁ יָקָר עַל מְתַנְיוֹ.

אחי הכמרים.

עֲתָה רַק מְעַרְשׁ אִישׁ חוֹלָה יָבוֹא
 וְלוֹ תִרְאֶהוּ הוֹלֵךְ לַחֲצַר הַמְּלוּכָה.

לוחם הצלב.

הֲלֹא בְּאִמְנָה אִזּוֹ יְבוֹשׁ סְלֵדִין מִפְּנֵיו.

ראש בית הכמרים (ירמוז בלחש לאחי הכמרים).
 הֲזֶה הוּא לִוְחָם הַצֶּלֶב? מַה יִּרְצֶה מִה יִּבְקֹשׁ?

אחי הכמרים.

סְלַח לִי אֲדוּנֵי זֶה לֹא יִדְעָתִי.

ראש בית הכמרים (יגש אל לוחם הצלב והמלוים
 אותו עם אחי הכמרים וסוגו לאחור).

אֲדוּנֵי הַגְּדִיב! מַה מְאֹד תִּשְׁמַח גִּפְשִׁי
 לְרֹאוֹת הַבְּחוּר אֲשֶׁר כָּבֵר שְׁמֵעָתִי טוֹבוֹ
 עוֹד צָעִיר לְיָמִים אֵךְ בְּעִזְרַת אֱלֹהִים
 אִישׁ חֵיל תִּהְיֶה בְּרִבּוֹת יָמֶיךָ.

לוחם הצלב.

לֹא אֲבַקֵּשׁ לִי גְדוּלוֹת אַחְלִי לֹא אֲרַד
 מִפֶּה אַחֲרֵנִית בְּמַעֲלוֹת הַחַיִּים.

ראש בית הכמרים.

זאת תאנות נפשי כי פָּרַשׁ תָּמִים
 אֲמִיץ לֵב כְּמוֹךָ עוֹד יֵאָרִיךְ יָמִים
 וַיִּפְרַח וְגַם יִשְׁנֶא לְכָבוֹד אֵל וְדַת נוֹצְרִית.
 וְגַם כָּכָה יִהְיֶה אִם אֲמִין הַפֶּעַר
 יְכוּנָן צָעָדָיו תָּמִיד כְּעֵצַת הַזִּקְנִים.
 דְּבַר נָא אֲדוּגֵי בְּמַה לָּךְ אֶתְרַצֶּה?

לוחם הצלב.

בְּדַבַּר הַנִּפְקָד בַּפֶּעַר: כְּעֵצָה.

ראש בית הכמרים.

עֲצָתִי לָךְ תִּהְיֶה רַק קַחְנָה מֵאֵתִי!

לוחם הצלב.

הַאֵקַח עֲצָתְךָ מִבְּלִי לְבַחֲזוֹן אוֹתָהּ?

ראש בית הכמרים.

לא זאת אֲמַרְתִּי הֲלֹא גִתְנָה הַבִּינָה
 מִדְּאֵל לְאָדָם לְמַעַן כָּה יִשְׁפּוֹט
 עַל כָּל־דָּבָר אֲשֶׁר בּוֹ תִשְׁלַט הַבִּינָה
 אִךְ אֵין מְקוֹם בְּכָל־דָּבָר לְמִשְׁפַּט הַבִּינָה.
 יֵשׁ דְּבָרִים מְנוּעִים מִמִּשְׁפַּט שְׂכָלְנוּ.
 אִם בְּיַד אֶחָד מִרְבֻּבוֹת מְלָאכִיו
 בְּיַד אֶחָד מֵעַבְדֵי דְבָרוֹ וּרְצוֹנוֹ
 אֵל עֲלִיזוֹן יוֹדִיעַ לָנוּ בְּרַב חֶסֶד
 הַדְרֵךְ כָּה נוֹכַל לְהוֹשִׁיעַ דְּתַנּוּ
 וּלְהַגְדִּיל וּלְהַאֲדִיר כְּלֵעֲדַת הַנוֹצְרִים

הגם אז נעזו פנים לחקור ולחפש
 במועצות השכל רצון אל עליון
 אשר נתן בחדו לנו אור השכל?
 הגם אז נדין הקת עולמים
 אשר לכבוד רוכב ערכות נתנה
 כפי משפטי הכל כבוד אנוש עלי ארץ?
 בל אוסיף לדבר על סוד דברים אלה.
 אך יאמר לי אדוני מה זה הדבר
 אשר בא היום אלי לשאול לו עצה?

לוחם הצלב

אדוני הנכבד זה דבר שאלתי:
 לו יש ליהודי בת יהודה אשר גדל
 בכל-יגיעו ומאדו לכל-טוב מנעוריה
 כנפשו יאהבנה ובאהבה תמימה
 גם הבת היהודה תדבק באביה.
 ועמה הגד הגד לאחד ממנו
 כי הנערה איננה בת היהודי
 רק מצאה בילדותה או קנה מאחר
 או גנב אותה יהי כאשר היה
 ספקה אל ביתו. גם הגיד הפגיד
 כי על פרפי נוצרים ילדה הנערה
 ונטבלה בדת נוצרים אך בבית היהודי
 תגדל כיהודיה פיוצאת מחלציו:
 שאל אשאלך אבי הנכבד
 לו תהיה זאת מה משפט הנערה?

ראש בית הכמרים.

סחרחר בי לבי משמוע געויתי

אך טרם אענה יאמר לי אדוני
 אם זה הדבר אינו כי אם משל
 אשר ברא מלבדו או כן היה המעשה
 וכן הוא עוד עתה מעשה אב ונערה.

לוחם הצלב.

יהי משל או מעשה הלא אחת היא לך
 לחיות לי נעמה אדוני הנקבד?

ראש בית הכמרים.

אחת היא בעיניך! אך דע נא והבן
 איך שכל האדם אשר בו יתנאה
 תעה יתעה במשפטו. לא כן הדבר
 אם בשאלתך לא על מעשה שאלת
 כי אם על משל בדוי לנפוזתי
 למה זה אינע לחשוב מחשבות
 ולמצוא מענה על דבר לא היה ולא נברא?
 בכתתי המשחק ישעשעו המשחקים
 בדברי שוא כזה נפש השומעים
 אלה יצדיקו ואלה ירשיעו.
 אך אם שאלתך לא מליצת בית משחק
 אך באמנה כן געשה הדבר ואף געשה
 פה בעיר הקדש בעיר ירושלים —

לוחם הצלב.

אזי אדוני הנקבד הנד מה תהיה?

ראש בית הכמרים.

אזי יוסר תהודי על רשעו

וְעַל רֵאשׁוֹ יָבוֹא כָּל-אֲשֶׁר הוּשַׁת
בְּחֻקֵי הַקִּיסָר וְהָאֲפִיפִיּוֹר עַל עוֹנוֹ.

לוחם הצלב.

וַיְמָה יְהִי עֲנִשׁוֹ לְפִי חֻקִּים אֱלֹהִים?

ראש בית הכמרים.

הַיְהוּדִי אֲשֶׁר גַּעֲשָׂה שְׁעֵרְוֶרָה כְּזֹאת
וַיְסִיר נֶפֶשׁ נּוֹצְרִית מִדְּרָכֵי דָתָהּ
בְּנִפְשׁוֹ עָשָׂה יְמוֹת עַל מְדוּרַת הָאֵשׁ.

לוחם הצלב.

זֹאת הִיא הַחֻקָּה? בְּזֶדְמֹת הַיְהוּדִי?

ראש בית הכמרים.

אִם כֵּי יְהוּדִי גּוֹזֵל נֶפֶשׁ יֶלֶד נּוֹצְרִי
וּמּוֹצִיאָהּ בְּחֻקֵּי מִבְּרִית הַטְּבִילָה
כִּי חֻקֵּי הוּא הַכֹּל אֲשֶׁר גַּעֲשָׂה בְּיָדָיו
בְּלִמְתֵי אִם לְשֵׁם הַדָּת וְהָאֲמוּנָה עֲשׂוּהוּ.

לוחם הצלב.

וַיְמָה מִשְׁפָּט הַיְהוּדִי אִם זֶה הַיֶּלֶד
אֶבֶד בְּרוֹב עֲגִיז לֹלֵא חֲמַל עָלָיו?

ראש בית הכמרים.

לֹא יוֹעִיל מְאוּמָה הַיְהוּדִי יִשְׂרָאֵל!
כִּי טוֹב אֲשֶׁר אֶבֶד פֶּה הַיֶּלֶד בְּעֲגִיז
מֵאֲשֶׁר יִנְצַל לְאֶבְדָן עוֹלָמִים.

וְגַם לְמַה זֶה יִסְלַף הַיְהוּדִי אֶרְחֹות אֵל ?
אִם יִרְצֶה הָאֵל לְהַצִּיל יִצִּיל בְּלָעֶדוֹ.

לוחם הצלב.

הֲלֹא יוּכַל מֵת הָאֵל לְאֲשֶׁר יִרְצֶה חֶלֶק
בְּנַעֲיִמוֹת נְצִיחַ גַּם נֶגְדַּ הַיְהוּדִי.

ראש בית הכמרים.

לֹא יוֹעִיל מְאוּמָה הַיְהוּדִי יִשְׂרָאֵל !

לוחם הצלב.

צַר לִי מְאֹד עָלָיו וְגַם הֲלֹא שָׁמַעְתִּי
כִּי לֹא בָדַת הַיְהוּדִים גְּדֹל הַנַּעֲרָה
וְגַם לֹא בְּאַחַת מֵאֲמוֹנוֹת בְּנֵי אָדָם.
לְמַדָּה דַּעַת אֵל בְּמִשְׁפָּטֵי הַשָּׁכַל
לֹא הוֹסִיף עֲלֵיהֶם וְלֹא נָרַע מֵהֶם.

ראש בית הכמרים.

לֹא יוֹעִיל מְאוּמָה הַיְהוּדִי יִשְׂרָאֵל !
גַּם עַל רָשָׁע זֶה שִׁבַּעְתִּים יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר גְּדֹל וְלַמִּד יֵלֵד בְּלִי אֲמוּנַת כָּל
וּמִנֵּעַ מִמֶּנּוּ הַמַּצְוָה הַגְּדוֹלָה
מִצְוַת הָאֲמוּנָה זֶה הַטָּא גְּדוֹל מִנְּשֵׂא.
וְאֶתְּפֹלֵא עָלֶיךָ אֲדוּנִי הַגְּדִיב
כִּי תִּחְפוּזֵן לְהַצְדִּיק מִעֲשֵׂה הַרָּשָׁע.

לוחם הצלב.

אֲדוּנִי הַנִּכְבָּד ! אֶתְּיַתֵּר דְּבָרֵי
אֲנִיד בְּאֲזִנֶיךָ בְּעַת אֹדְהָ עַל פְּשָׁעֵי.
(יִרְצֶה לִלְכַת)

ראש בית הכמרים.

מה-זאת? מדוע לא תכלה דבריך?
ולא תרצה להגיד לי שם יהודי הרשע?
לא תאבה להביאו ברנע זה אלי?
תושיע לי עצתי אלף אל השולטן
סלדין ויקים את-דבר שבועתו
אשר נשבע מאז להגן בעדנו
לבלתי יופרו החקים והתורות
אשר לדתנו הקדושה נחשבו.
גמצא בידנו חתום בטבעתו
ושמו כתיב בידו ספר המלך
בו דברי שבועתו! אמנם גמצא בידנו!
וגם אניד לשולטן איכה יחרסון
כל-אשיות פסאו ועמודי מלכותו
אם יושבי ארצו בלי אמונה יהיו.
האגדות הקושרות אדם לרעהו
נתקו מהר אם לא יאמין האדם.
חלילה רשעה היא תאבד מן הארץ!

לוחם הצלב.

צר לי מאד אדוני כי לא אוכל רעות
בפשי הצמאה מרסימי אמריך
אלכה לי אל השולטן פי אליו גקראתי.

ראש בית הכמרים.

אל השולטן? אם בן הוא אזי באמנה —

לוחם הצלב.

אם ייטב בְּעֵינֶיךָ אֲדוּגֵי הַנְּקָבָד
אֹמֵר לְשׁוֹלְטָן כִּי בּוֹא תְּבוֹא אֵלָיו.

ראש בית הכמרים.

מִה גְּדוֹל טוֹבְךָ יְדַעְתִּי יְדַעְתִּי
חֵן מִצָּא אֲדוּגֵי כְּעֵינֵי סְלֵדִין.
כִּי הַזְּפִירָנִי לְפָנָיו לְמִזְבֵּחַ
רַק קִנְיָת אֱלֹהִים בּוֹעֶרֶת בְּקַרְבִּי
וְלִשְׂמִים הֵם כָּל-מַעֲשֵׂי יְחֵד.
זְכַר-זֹאת אִם לְבָךְ עַל קִנְיָתִי יִתְמָה
עוֹד זֹאת הַגִּידָה לִי מַעֲשֵׂה הַיְּהוּדִי
הֲלֹא רַק מְשָׁל הָיָה מְלִבְךָ הוֹצֵאתוֹ?

לוחם הצלב.

רַק מְשָׁל הָיָה לְנַפְוֹת אֶת-אֲדוּגֵי. (יֵלֶךְ)

ראש בית הכמרים.

(אֵף עָלַי לְהִתְחַקֵּת עַל שְׂרָשֵׁי הַמְּשָׁל
אֶת-אֲחִיטוֹב הָאֵחַ אֲצַנֶּה לְחַקוֹר אוֹתוֹ
הוּא יוֹדֵעַ לְחַפּוֹשׁ). קָרֵב הִנֵּה בְּנֵי אֵלָי!

(בְּלַכְתּוֹ יִדְבַר וַיִּתְלַחֵשׁ עִם אַחֵי הַכְּמָרִים).

מחזה שלישי.

מקום המחזה חדר אחד בהיכל סלדין. עבדים יבואו לתוכו צרורי כסף הרבה וישומו אותם על קרקע החדר אלה לעמת אלה.

ס ל ד י ן ואחריו צדה.

סלדין.

האיז קיין לפספ? הנשאר עוד הרבה?

עבד.

אולי עוד תציו עלינו להביא הנח.

סלדין.

יתר הפספ שאו לחדר אחותי.

ואיזה אלחפי? את-פלזה יקח לו.

או הייטב אם לאבי אשלח הפספ?

אצבעותי כפברה והפספ פה יחד

הלוד והסור ימעט ומחר יתפזר.

אמת פי לב האדם יקשה ברבות עתים

ואזניו תכפדנה בשמעו תמיד הב הב

ומעתה גם אני לא על נקלה אמתן

עד אשר יביאו הפס מפצרים

והעניים יבקשו ממקום אחר.

אך לא אהדלה ממת מתנות לאביונים

אצל קבר משיחם פאשר מלפנים

ולא יסעו הלאה בידים רקות

החונגים הנוצצים ונם נתן אמתן . . .

צדה.

מה זאת? מה בביתי לרב הפספ אחי?

סלדין.

קחי מכסת גשיוף ודעודף יהי אמתך
צפון ליום מועד עד עת אדרשנו.

צדה.

הלא בא עוד נתן עם לוחם הצלב?

סלדין.

בכל-מקום יבקשו ועד עתה לא בא.

צדה.

ראה נא זה אחי ראה מה מצאתי
בארנזי בהפשי פלי עדיי הישנים.
(תראה לו ציור קטן)

סלדין.

האח זה אחי אמנם זה הוא זה הוא
אחה היה ואיננו בנעוריו אבד מני!
לו גשאר עמדי אחי לימיני
מעשים גפלאים עשינו יחד!
הניחי צדה בידי את-הציור.
עתה עלה בלבי וזכור אזכרנו
פי נתנו לאחותך הפכירה לילה
פאשר מאנה לשלחו מבין זרועותיה.
בבקר היה והוא יצא לרפוב
לרפב יחידי ואני אינני אתו.
יצא ולא שב אחה עוד אלינו!
לילה מתה בצערה מבילתי סלוח לי
פי עזבתיו לרפב לבדו לא שב עוד.

צדה.

הוי על אחיננו איכה אבד מהר!

סלדין.

הקחמי אחותי יבוא יום מועד
 לקלנו יחד גלד וְלֹא גִשׁוּב.
 אף לבחור כמזהו מפלעדי המות
 יש אויבים הרבה ינעוהו יגידוהו
 מאורח חייו הם היו בעזבון
 ופעמים יכרע גבור בחלש
 יהי פאשר יהיה אל תשתוחחי בפשי!
 אף עלי לדמות ציור פני אחינו
 לפני לוחם הצלב לראות הישוו לו
 וכמה רמוגי משפיות לבכי.

צדה.

בגלל זה הבאתי הציור הזה
 אף תנהו אל ידי כי עיני אשה
 מיטבנה לדמות פנים אל פנים.

סלדין (לשומר הסף אשר בא החדרה).

מי בקוצר? אם לוחם הצלב הוא יבוא!

צדה.

למען לא אעצור שיח שניכם
 והוא לא יבוש מפני אשבה לי הנה.
 (תוריד את רדידה ותשב לה בזוית החדר על המטה).

סלדין.

טוב הוא טוב אחותי ואם אשמע קולו

היִשְׁנֶה גַם הוּא לְקוֹל אָחִי אָסֵד ?
אוֹלֵי יִישָׁן קוֹל אָחִי בְּעַמְקֵי גַפְשִׁי.

מחזה רביעי.

לוחם הצלב וסלדין.

לוחם הצלב.

הַגָּנִי אֲסִירָךְ הַשּׁוֹלְטָן בְּאֵתִי.

סלדין.

הָאֲסִירִי אַתָּה? הֲלֹא אַחֲרֵי תַמִּי
לְנֶכֶד חַיִּים גַּם חֲרוֹת אוֹכֵל תַּת!

לוחם הצלב.

לָךְ גָּאוּה עֲשׂוֹתוֹ לִי גָאוּה לְחַפּוֹת
עַד שְׂמָעִי מִפִּיךָ אֵת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
אוּלָם אֵל תִּבְקַשׁ הַשּׁוֹלְטָן תּוֹדָתִי
עַל חַיֵּי הַנְּתוּנִים לִי מִחֲסָדְךָ
כִּי לוחֵם צָלָב אָנִי וְגַם גַּפְשִׁי תִמְאָן
לְהוֹדוֹת לְאִישׁ מִלְחָמָתִי עַל אֲשֶׁר חָס עַל חַיֵּי.
אֵךְ בְּרִצּוֹנְךָ אָשִׁיב לָךְ חַיֵּי לְעַבְדְּךָ.

סלדין.

רַב לִי אִם בְּחַיִּיךָ לֹא תִלָּחֵם נְגָדִי!
לֹא אֶתְחַרְחֶה בְּאוֹיְבֵי בְּעֵבוֹר שְׂמֵי יְדִיךָ
הָעוֹשׂוֹת גְּבוּרוֹת עַל שְׂדֵה הַמַּעַרְבָּה
אֵךְ זֶה יַחַר לִי אִם לָבָב בְּלִבְךָ
לֹא אֲצַלִּי יַעֲמֹד כִּי אִם בְּחֵיל אוֹיְבֵי
בְּחוֹר אֲמִיץ וְנֶכֶד! מִצָּאתִי בְּךָ הַפֵּל

אֲשֶׁר דְּמִיתִי לְמָצוּא — לֹא רְמוּנֵי עֵינַי.
 בְּמִרְאֵיךָ וּבְרוּחֶךָ תִּדְמָה לְאָסֵד אָחִי.
 בְּמַעַט אֲשָׁאֵל אוֹתְךָ אִיפֹא הָיִיתָ
 עַד הַיּוֹם וּבְאִיזוֹ מְעָרָה גִרְדַּמְתָּ
 מִי הַמְּלֵאכִים שָׁמְרוּ עֲלֶיךָ
 לְמַעַן לֹא יִבּוֹל פֶּרַח עֲלוּמִיָּהּ ?
 בְּמַעַט אֲזַכִּירְךָ כָּל-אֲשֶׁר עָשִׂינוּ
 בַּיָּמֵי גְעוּרֵינוּ בְּמִקְוֹמוֹת שׁוֹגִים
 בְּמַעַט גַּם אָרִיב אֶתְךָ בְּרָגְזִי
 עַל אֲשֶׁר סוּד אֶחָד הִסְתַּרְתָּ מִמֶּנִּי
 וְדָבַר אֶחָד אֲשֶׁר קָרָךְ מִמֶּנִּי כִּסִּיתָ.
 בְּמַעַט אֲעַשֶׂה כָּל-זֹאת לוֹי רַק אוֹתְךָ אֲרָאָה
 וְלֹא אֲרָאָה גַם אוֹתִי רְחוּק מִיָּמֵי גֵעַר.
 אֵךְ גַּם אִם אֵינְךָ מִמֶּתֶק חֲלוּמֵי
 זֶה אֵינְנוּ חֲלוּם וְאֶמֶת גַּם בְּדַקִּינָא
 כִּי אָחִי אָסֵד יָשׁוּב לְפָרוּחַ לִי
 אַחֲרַי אֲשֶׁר נָבְלוּ עָלַי עֵץ הַיָּי.
 אֲמֹר גַּא הִתְרַצָּה לְשִׁמְחָה זִקְנָתִי ?

לוחם הצלב.

כָּל-מֵאֲנֵי נִפְשָׁה יְהִיו אֲשֶׁר יְהִיו
 גַּם תֵּאוֹת נִפְשֵׁי הֵם בְּלֵב חִפְזָא אֲמֵלְאִים.

סלדין.

הֲבָה אֲנִסְףָּה הִתְרַצָּה לְגוּר עַמִּי ?
 אַחַת זֹאת בְּעֵינַי הָיָה נוֹצְרֵי אוֹ מַחְמָדֵי
 לְכַשׁ אֲדָרַת לְבָנָה אוֹ אִפּוֹד חִפְסִים
 שִׁים מְנַבְעֵת עַל רֵאשִׁיךָ אוֹ כַּבַּע שְׁעָר

הַתְּעַשֶׂה פְּאוֹתֶיךָ אַחַת הִיא בְּעֵינַי
 לֹא שְׂאֵלְתִי מֵעוֹלָם כִּי כָל־הַעֲצִים
 יִדְמוּ זֶה לָזֶה בְּצוּרַת עֲלֵיהֶם.

לוחם הצלב.

לִילֵי כֵן לֹא הָיִיתָ הַגִּבּוֹר הַבּוֹחֵר
 לְהִיזוֹת שׁוֹמֵר גַּן אֵל מִהִיזוֹת גִּבּוֹר.

סלדין.

אִם פָּכַח בְּעֵינֶיךָ יִקְרַתִּי נִכְפְּדִתִּי
 פָּבֵר נִכְרַתְּהָ פְּרִית נִפְשׁוֹתֵינוּ עַד חַצִּי.

לוחם הצלב.

פְּרִית הַמִּימָה תְּהִי!

סלדין (נותן לו יד).

הַנְּאֻמָּן דְּבָרְךָ?

לוחם הצלב.

פְּאִישׁ כֵּן דְּבָרוֹ! לֵךְ אֲנִי סִלְדִין!
 יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר יִכְלֹת לַגֹּזֵל מִמֶּנִּי
 אֲנִכִּי נוֹתֵן לֵךְ פֶּלֶל־לְבָבִי פֶלֶל־נִפְשִׁי.

סלדין.

יֹסֵם זֶה יוֹסֵם בְּרֻכָּה רַב שָׁלַל לִי הַמְּצִיא
 וְאוֹלָם הַגִּידָה הוּא לֹא בָּא אִתְּךָ?

לוחם הצלב.

עַל מִי תִשְׂאֵל?

סלדין.

על נתן.

לוחם הצלב.

לא בא לבדי באתי.

סלדין.

נדול המעשה אשר הצלת בתו
 ואשריך כי אנה אלהים לידך
 ובפעל פזה היטבת לאיש פמוהו.

לוחם הצלב.

לא נאנה תהלה לאשר עשיתי.

סלדין.

לזכר פעתך מדוע לא תחד?
 לא כן הבחור אחרי בחור אל אותך
 לעשות דבר טוב שמה באשר עשית!
 ולהראות לעניו אל מסתמ שמחתך.

לוחם הצלב.

לכל-דבר עלי תבל יש עברים הרבה
 טובים וגם רעים ויש אשר על חנם
 גינע לחבר אותם להיותם יחדו.

סלדין.

בכל-דבר הטוב הבט בעבריו
 ובך האל המסתבר את כלם.
 אוכלם אם פכה איש תלינות אמה

גם אני אשמר מאוד מפניך
 כי גם לי יש עברים הרבה ועל הנם
 תיגע לחבר אותם והיו לאחד.

לוחם הצלב.

כמדקרות התרב ירדו בי דבריה
 אף לא הספגתי לחשוב רע על אדם.

סלדין.

מי זה האיש אשר פרשיעו בלבך?
 האם נתן? האמה רע תחשב עליו?
 הבה אנסך בזה אם באוהב תבטח בי
 היד לי כל-לבך אל תחרש מאומה.

לוחם הצלב.

לא נתן ארשיע על נפשי חרה אפי.

סלדין.

ומה הוא אשר בעבורו חרה בך אפך?

לוחם הצלב.

רגז לבי על אשר חולם חלום הייתי
 חלמתי כי יהודי חדל היות יהודי
 ועל אשר בהקיץ חלום כזה חלמתי.

סלדין.

ספר לי החלום אשר בהקיץ חלמתי.

לוחם הצלב.

הלא תדע אדוני מה עשיתי לְבַת נָתָן
 יַעֲזֹב בִּי כִּי בָּא הַמַּעֲשֶׂה לְיָדֵי עֲשִׂיתִיו.
 לֹא רָצִיתִי לְקַצֹּר אֶלְמוֹת הַתּוֹדָה
 בְּמָקוֹם לֹא זָרַעְתִּי זֶרַע הַצְּדָקָה
 וְלִבְנֵי מִיּוֹם לְיוֹם מֵאַנְתִּי לְשׁוֹב
 וְלִרְאוֹת פְּנֵי הַנַּעֲרָה אֲשֶׁר מֵאֵשׁ הַצְּלָתִי.
 כְּבוֹא הָאֵב מִדְּרָכָו שָׁמַע מָה עֲשִׂיתִי
 בְּקִשְׁנִי מִצְאֵנִי הוֹדָה לִי וְהִתְאַוָּה
 כִּי תִמְצָא בְתוֹ חֵן וְשִׁכְלֵי טוֹב בְּעֵינַי
 אִם עַל הָאוֹתִיּוֹת לְאַחֹר דְּבַר
 וּנְאוֹת דָּשָׂא יִרְאֶה עֵינַי תּוֹחֲלֵתִי.
 שְׂמַנִּי וְאַפְתִּי בְּאַתִּי רָאִיתִי
 אִם מִצְאֵתִי נַעֲרָה — הִיא יֵאֱבֹשׁ בְּזָכְרִי ...

סלדין.

העל זה תבוש כי נערה יהודייה
 פעל פעלה בלבך ביפי מראיה?

לוחם הצלב.

אבוש ואכלם כי לבי הנמחר
 חיש נפתה לשמך דברי אביה
 ולא התניצב לפני פעל הנערה.
 שנית באתי באש ריקם יצאתי
 לאשה שאלתיך אך האב מאסני.

סלדין.

האמת הדבר מאוס מאסך.

לוחם הצלב.

אָבִיָּה הַחֶכֶם לֹא בָּפֶה מְלֵא
אָמַר כִּי יִמְאֵן לְתֵת לִי בְּתוֹ
אוּלָּם כָּאֵב חֶכֶם דָּרֵשׁ וְחַקֵּר
וְטָרַם יַעֲנֵנִי יִרְצֶה לְהַגִּיחַ בַּדָּבָר.
הֲגַם אֲנִי בֶן עֲשִׂיתִי הַבְּשָׁמְעִי צַעֲקוֹתָה
טָרַם אָבוֹא בְּאִשׁ חֲקַרְתִּי הַשְּׂבָתִי?
מַה גְּדוּלָּה תִּפְאַרֶת אִישׁ חֶכֶם בְּגִתָּן
הַמְּכַלְכֵּל דְּבָרָיו בְּחֶכְמָה וּמְזֻמָּה!

סלדין.

אֵל תַּחַר בְּזִקֵּן אִם חָטָא סְלַח לוֹ
אִם יִמְאֵן הַיּוֹם לֹא יִמְאֵן לְנִצָּח
גַּם לֹא יִצְוֶה כִּי תִתְיַהַד לְמַעֲנֵוּ.

לוחם הצלב.

מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא זֹאת בְּקִשְׁתּוֹ?

סלדין.

מִי יוֹדֵעַ? כָּל-אִישׁ מִכִּיר אֶת-גִּתָּן.

לוחם הצלב.

אָמוּנַת הַכֶּזֶב אֲשֶׁר בָּהּ גִּדְּלָנוּ
עוֹמֶדֶת בְּכַחַהּ שׁוֹרְרַת עֲלֵינוּ
גַּם אִם נוֹדַע לָנוּ כְּכֹר כִּי כֶזֶב הִיא
לֹא בְּן-חֹרִים כָּל-אִישׁ חַלּוּעַג לְבַחֲשֵׁתוֹ.

סלדין.

דַּעֲמָה דַּעַת גְּבוּז וְאוּלָּם גִּתָּן גִּתָּן . . .

לוחם הצלב.

וְהָרָעָה בְּאִמוּנוֹת הַכּוֹזֵב לְהֶאֱמִין
כִּי אִמוּנָתָנוּ טוֹבָה מֵאִמוּנוֹת הָאֲחֵרִים.

סלדין.

לוֹ גַם יְהִי כְדְבָרְךָ מִה הַאֲמֹר בְּנִתָּן?

לוחם הצלב.

לְהֶאֱמִין כִּי רַק הִיא תְּאִיר חֲשֻׁבַת בְּנֵי אָדָם
עַד אֲשֶׁר יִבְקַע אֹזֶר הָאֲמֶת פְּשָׁחָר.

סלדין.

צְדִיקָתְךָ כְּדְבָרְךָ אוֹלָם לְנִתָּן
אִמוּנַת הַבֵּל זֹאת לֹא גִפְלָה לְהַבֵּל.

לוחם הצלב.

כְּמַחְשָׁבָה זֹאת גַם אֲנִי חֲשַׁבְתִּי עַל נִתָּן:
אֵךְ מָה אֲעֲשֶׂה? הֲגַה הָאָדָם הָרָם
מֵעַל הָעַם כְּדִמְיוֹנִי כְּכוֹזֵי עַם הַיְהוּדִים
נִרְאָה עֲתָה כְּעֵינִי אֲשֶׁר עֲמַל לְאִסּוּף
יְלָדִים נוֹצְרִים לְבֵיתוֹ וּלְגִדְלָם כִּי־הוּדִים.

סלדין.

מִי הוֹצִיא דָבָר כְּזֹאת עַל נִתָּן?

לוחם הצלב.

וְהַנְּעִרָה אֲשֶׁר בָּהּ פִּתְּחָה אֶת־רוּחִי
וּבִיחֻלְגִי לָהּ רָצָה לְשֵׁלֶם גְּמוּלִי

גם זאת הנערה לא יצאה מחלציו
 פת נוצרים היא אשר אבדה מהוריה.

סלדין.

ובכל-זאת לא ירצה לתתה לך לאשה?

לוחם הצלב.

ירצה או לא ירצה רעתו גליתי
 חנם יפשוך שפתיו במתק בינתו
 זאב יהודי זה עמוף בעור מלה
 אשלה בו כלבים ירדפוהו וטרפוהו.

סלדין.

אל תרגז נוצרי אל תארה לשון!

לוחם הצלב.

מה תאמר? לא ארגז כי נוצרי אני?
 יהודי ומחמדי יהזיקו בדתם
 ורק הנוצרי לא יוכל להראות פנוצרי.

סלדין.

עוד הפעם אומר אל תרגז נוצרי!

לוחם הצלב.

על גפשי יכבד משא החרון
 הבוער במלה זאת מפי סלדין
 מי ימן וידעתי מה ענה מה עשה
 אסד אחיק לו הנה תחמגי.

סלדין.

לו הָיָה תַחֲתֶיךָ! גַּם נָלִי נִפְשׁוֹ
 בְּשֵׁטֶף זַעַם כְּבִיר בְּנֶאֱוָה הִתְרוֹמְמוֹ.
 כְּמוֹךָ כְּמוֹהוּ אֵךְ מִי לְמִדָּךָ
 לְהִשְׁקִיט בְּמִלָּה אַחַת רָגְזוּ נִפְשֵׁי כְּמוֹהוּ?
 אוֹלָם לֹא אֶכְחַד אִם בֵּן הוּא הַדָּבָר
 כַּאֲשֶׁר סִפְרָתְךָ נִפְלְאָה בְּעֵינַי גִּתָּן.
 אֵךְ אֶהְבִּי גַם הוּא וְלֹא אֶתֵּן אוֹהֲבֵי
 לְהִתְעַבֵּר בְּמִצָּחָה אִישׁ עַל רַעְהוּ.
 לְבֵן אֵי עֲצָךָ פִּלְסִם מַעְגַּל רִגְלֶךָ
 וּבְיַד גְּמֻהָרֵי לֵב מֵאֲנָשֵׁי אֲמוֹנְתֶךָ
 אֵל תִּתֵּן אֶת־נִתָּן הַשְּׁקֵט וְהַשְּׁמֵר
 שִׁים מִחֶסֶם לְפִיךָ פֶּן יִתְנַגְּלוּ מִהָר
 לְחֶקֶת כְּמִרְיָךָ לְנִקְזִים נִקְמַת דָּתָם
 וּמִמֶּנִּי יִבְקָשׁוּ לְהִיזֹת בְּעֲזָרְתָם.
 אֵל הַאֲבָהָה לְהִיזֹת נוֹצְרֵי רַק בְּעִבּוֹר
 שְׂפוֹךְ חֲמַתְךָ עַל יְהוּדֵי אוֹ עַל מַחְמָדֵי.

לוחם הצלב.

כְּמַעַט בְּחֲמַתִּי נַעֲשֶׂתָה הַרְעָה
 מְנַעַתְנֵי אֲבִירֵי־רֵיזָה רֵאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים
 הַשּׂוֹאֵף לְדָמִים לְבִלְתִּי גְלוּת אֲזַנּוּ.

סלדין.

הַאֲלִיו הִלְכְּתָה לִפְנֵי בּוֹאֵךְ הַנְּהָה.

לוחם הצלב.

בְּסַעֲרַת הַחֲמָה אֲשֶׁר בְּלִבִּי הִתְחַוְּלָלָה
 בְּלִי דַעַת מַה לַעֲשׂוֹת הִלְכְּתִי אֲלֶיךָ

סָלַח לִי מְאֹד אֵיךָ לֹא תוֹסִיף אֲדוֹנָי
לְהַכִּיר בִּי מְאוּמָה מֵאַחֶיךָ אֶסֶד.

סלדין.

גַּם בְּיִרְאַתְךָ זֹאת אֶת־אֶסֶד אֲנִי מִכִּיר.
מִמּוֹמֵי יֵצֵר לֵב בְּזַחְחָדָם
יִדְעָתִי צוֹמְחִים שְׁתִּילֵי צִדְקָתוֹ
שְׁמוֹר אֱלֹה הַשְׁתִּילִים אֶף מוֹמֵי יֵצֶרְךָ
אֵל תִּירָא בִּי תִקַּע בְּעֵבוּרָם בְּךָ נִפְשֵׁי.
לֵךְ לְבַקֵּשׁ אֶת־נַתָּן וְהִבִּיאֵהוּ הִנֵּה.
גְּבַחְנָה הַדְּבָר אֵל יְהִי רִיב בֵּין שְׁנֵיכֶם
וְאִם בְּנִפְשׁ הַנְּעֵרָה קְשׁוּרָה נִפְשָׁךְ
לֵךְ הִיא אֵל תִּירָא לֹא יִמְנַעְנָה מִמֶּךָ.
וּבָיוֹם פְּקֻדֵי אֶפְקוֹד עַל פֶּשַׁע נָתָן
בִּי כְּלִי בְּשׁוֹר הַחֲזוּר גְּדֹל נְעֵרָה נוֹצְרִית
עַל עֶזֶן פְּלִילִי זֶה אֵינְסַרְהוּ. לִכְה!
(לוחם הצלב ילך וצדה תבוא ממסתרד).

מחזה חמישי.

סלדין וצדה.

צדה.

שְׁמַעְתִּי וְאֲשַׁתּוּמָם הַפֶּלֶא וְפֶלֶא!

סלדין.

הַתְּאֻמִּינִי עָמָה צָדָה בִּי אֶסֶד בְּחִירִי
הִיָּה אִישׁ חֵיל אֲמִיץ לֵב יִפֶּה תֹאֵר?

צדה.

אם כְּבָחוּר זֶה הִיָּה וְאִם אֵין צִיּוֹר זֶה
כְּפִי תְמוּנַת פְּנֵי לֹחֶם הַצֶּלֶב נִעְשָׂה.
אָךְ אֲשׁוּב וְאֶת־פֶּלֶא אֵיכָה שְׂכַחְתָּ
לְשָׂאֵל אֶת־הָאִישׁ מִי הָיָה אֲבוֹתָיו ?

סלדין.

וְלִפְנֵי כָל־שְׂאֵלוֹתַי : מִי הִיָּתָה אִמּוֹ ?
וְהֵאֵם מַעֲוָדָה בְּאַרְצָן זֹאת הִיָּתָה.

צדה.

מַה לָּנוּ וְלִאִמּוֹ וְאִם בְּאַרְצָן זֹאת הִיָּתָה ?

סלדין.

הֲלֹא תִדְעֵי צִדָּה חֵן וְאַהֲבָה מְצֵא
אֶסְדֵּד תְּמִיד בְּעֵינַי נוֹצְרִיּוֹת יְפוֹת
וְגַם הוּא הִתְאַוָּה תְּאוּוֹה לְאַהֲבָתְךָ
עַד אֲשֶׁר סִפְרוּ בְּסוּד גְּלוּי לְכָל . . . .
אָךְ מַה לִּי לְהַזְכִּיר דְּבוֹת גִּשְׁפָּחוֹת ?
שְׂמֵחָתִי כִּי מְצֵאתָיו עִם כָּל־חֶסְרוֹנָיו
עִם הַמְּיִת לְבוֹ הַרְדָּה שְׁנִית קִנְיַתָיו
וְגַם יִמֵּן לוֹ נִתֵּן הַנְּעִרָה. מַה דְּעַמְדָּךְ ?

צדה.

אֵל תֹּאמֶר יִמֵּן לוֹ אֲמַר וַיִּפְתַּח לוֹ.

סלדין.

צִדְקָתְךָ כִּי אִם נָתַן אֵינְנוּ אֲכִיָּה
אֵינִן עֲלָיו לְתַתָּה וְאִם מִשְׁפַּט הָאֵב
מוֹרְשָׁה לְאִישׁ אֲשֶׁר הִצִּיל חַיָּה.

צדה.

איִעֲצֶךָ אָחִי! סִפַּח הַנְּעֵרָה לְבֵיתְךָ
הוֹצִיאָה מִיַּד הָאוֹחֲזָה בְּלֹא מוֹשֶׁפֶט.

סלדין.

הָאֵמָנָם אֶפְשָׁע בְּעֵזְבִי אוֹתָהּ אֲצִלוּ?

צדה.

לֹא תִפְשַׁע בָּזָה אֶךְ תִּתְאַלְצֵנִי תִאֲוֹתִי
לְרֹאוֹת הַנְּעֵרָה וְלִכְן זֹאת יַעֲצִיתִיךָ
יֵשׁ אֲנָשִׁים אֲשֶׁר אֶכְמָה לְרֹאוֹת בְּמַחֲרָה
אִיזוֹ נְעֵרָה תוּכַל מְצוֹא חֵן בְּעֵינֵיהֶם.

סלדין.

אִם בֶּן שְׁלֹחֵי אֲחֹתִי קִרְאָנָה וְתִבֵּא.

צדה.

הַתַּמָּן רִשְׁיוֹנָךָ בְּלֵב שָׁלֵם לְהִבִּיאָהּ?

סלדין.

אֲתָּן אֶךְ בִּי אֲחֹתִי חוֹסֵי עַל גְּתָן
לְכֹל יְאֻמִּין בִּי בְּחֻזְקָה גְּפִרְיָדָה מִפְּנֵי.

צדה.

אֵל תִּירָא וְאֵל תִּדְאָג בְּרִצּוֹנָךָ אַעֲשֶׂה.

סלדין.

וְאֲנִכִּי אֵלֶיךָ לְרֹאוֹת אֵיחָ אֶלְחָפִי.

מחזה ששי.

מקום המחזה תא פתוח בבית נתן הפונה מול התמרים כמו במחזה
הא' למערכה א'. בגדי יקר ומחמדים שונים הנזכרים שם פרושים
ושטוחים סביב.

נתן ודיה.

דיה.

יְקָרִים בְּהַדָּרִים וְגִבְהָרִים בְּתַפְאֲרָתָם
כָּל־הַחֲפָצִים הָאֵלֶּה בְּמַסַּת גְּדֻבַת לֶבֶד.
מַטְוֶה כֶּסֶף עִם לֹוִיּוֹת הַזְּהָב!
אֵיפֹא עֲשׂוּהוּ? מַה עָרְפוּ אֲשֶׁר יִשְׁוֶה?
כָּלִיל בְּהַדָּרוֹ הוּא לְהִיּוֹת מַעֲטָה כְּלָה.
גַּם מַלְכָּה בְּגֵד יָפֶה מִזֶּה לֹא תֵאָנֶה.

נתן.

מַעֲטָה כְּלָה? מַה־לָּךְ כִּי תִזְכְּרִי שֵׁם כְּלָה?

דיה.

אָמַת כִּי בְקִנּוּתֶךָ הַמַּטְוֶה לֹא הָיָה
בְּמַחְשַׁבְתֶּךָ לְעֲשׂוֹתוֹ אָדָּר לְכָלָה.
אֵךְ הָאֲמֵן לִי אֲדוֹנִי! זֶה הוּא וְלֹא אַחֵר
רַק זֶה גִבּוֹן לְהִיּוֹת מַלְבוּשׁ כְּלוּלוֹת.
לְבָן יְסוּדוֹ הוּא אוֹת גְּקִיּוֹן הַבְּתוּלָה
וּמִשְׁבָּצוֹת הַזְּהָב אֲשֶׁר סָבִיב בְּנִתְהוּת
יְקִיפוּ הַבְּגָד לְאַרְכּוֹ וּלְרַחְבוֹ
אוֹת הָעֵשֶׂר הַמָּה רְאֵה־נָא מַה בְּעֵים!

נתן.

מַה־לָּךְ לְהִתְחַבֵּם וּלְמַשֵּׁל מְשָׁלִים

ומה תרבי דברים בְּדַמְיוֹנֵי שְׂכָלְךָ -
על בְּגַד כְּלוּלוֹת? הֲאִם כִּלָּה אֶת דִּיָּה?

דיה.

אַנְכִי אֲדוֹנִי?

נתן.

אם לא אֶתְּ מִי הַכְּלָה?

דיה.

לְמָה תִּלְעַג בִּי בְּאַמְרֵי פִיךָ?

נתן.

הֲלֹא אֵלֶּה הַשְּׂמֵלוֹת וְהַרְקָמוֹת יַחַד
לְךָ הֵן מוֹכְאוֹת לְתַתֵּן לְךָ קַנְיֵתִיךָ.

דיה.

הֲאִם לִי הֵן הַחֲמֻדוֹת וְלֹא לְחַיָּה הַבְּאֵתָן?

נתן.

בְּגַדֵי הַחֲמֻדוֹת אֲשֶׁר קַנְיֵתִי לְחַיָּה
חַבוּשִׁים וְסַגְוָרִים שֵׁם הַמָּה לְכַבֵּד
קַחֲחֵי לְךָ אֲשֶׁר לְךָ שְׂאֵי הַכֹּל לְחַדְרְךָ.

דיה.

שְׁמֵן הַמְּפֹתָה! לוֹ תַעְרוֹךְ לְפָנַי
כְּלִי-יָקָר הַתָּבֵל לֹא אֶנְעַ בְּמֵאוֹמָה
טָרָם תִּשְׁבַּע אִם לֹא כָּלֵב חֲפִיץ

האנחה בַּיְשׁוּעָה הַשְּׁלֹחָה מֵעַל
וְאֲשֶׁר לֹא תָשׁוּב לְבוֹא אִם עָתָה תִּרְפָּנָה.

נתן.

יְשׁוּעָה מֵעַל? מַה-זֹּאת? וְלָמָּה אוֹחֲזֶנָּה?

דיה.

לָמָּה תִּתְחַפֵּשׂ? לֹא אֲאָרִיךְ דְּבָרִי.
הִנֵּה לְזַחַם הַצֵּלָב יֵאָהֵב אֶת-חַיָּה
תָּנָה אוֹתָהּ לֹא לְאִשָּׁה וְקִיץ יֵשׁ לְעוֹנֶה
אֲשֶׁר לֹא אוֹכֵל לְהַחְרִישׁ וְלְהַסְתִּיר בְּתוֹךְ חֲבִי.
תָּנָה אוֹתָהּ לֹא לְאִשָּׁה וְאִז תָּשׁוּב הַפְּעֵרָה
לְהִיזוֹת אֲשֶׁר הִיְתָה תָשׁוּב לְהִיזוֹת נוֹצְרִית.
וְגַם אֵתָּה אֲדוּגִי בְּכָל-הַטּוֹב אֲשֶׁר גָּמַלְתָּנִי —
וְאֲשֶׁר לֹא נִמְצָא דִּי תוֹדָה בְּעִבְרִי
לֹא תוֹסִיף עוֹד לְחַתּוֹת גְּחָלִים עַל רֹאשְׁךָ.

נתן.

עַל כַּנּוֹרֶךְ הַיְשָׁן מִיֵּתֵר חָדָשׁ
גִּתְתָּ וּבְכָל-זֹאת לֹא יִנְעַם הַזָּמֵר
גַּם אֵירָא בְּמַהֲרָה יִגְתַּק הַמִּיֵּתֵר.

דיה.

מַדּוּעַ יִגְתַּק? מָמָּה אֵתָּה יֵרָא?

נתן.

טוֹב לְזַחַם הַצֵּלָב בְּעֵינֵי לְתֵת לֹא חַיָּה
יֵוֹתֵר מְכָל-אִישׁ אֲשֶׁר עַל פְּגִי הָאֲדָמָה
אֵךְ . . . דְּמִי גַא דְּיָה דְּמִי הוֹחִילִי!

דיה.

דמי הוהילי! כנורף הַשֵּׁן!

נתן.

גא רק ימים אַחדים דמי עוד דיה.
אד־ראי שם מי יבוא? אחי בית הפמרים
לכי גא לשאלהו את־מה הוא מבקש.

דיה.

הלא תדע נתן מה דרפו לבקש.
(תקרב אליו ותשאלהו.)

נתן.

אם בן תני מלא כפף וטרם יושיט ידו.
(מי יתן ואדע לחקור לוחם הצלב
מפלי גלות לו על מה אַחקרהו
כי אם אַנלה לו זאת וחקרי גמץא הקל
על הנם הודעתי כי איני אַביהו.)

דיה.

אחי בית הפמרים ירצה דבר אותך.

נתן.

יבוא הנח אלי ואת אל תשב פה.

מחזה שביעי.

נתן ואחי הכמרים.

נתן.

במסבות אתהפך פי תאהב נפשי
להיות אבי תיה גם להלאה אך מה זאת?
למה זה אינע? הלא אהיה אב לה
גם אם חדלתי להקרא אביה
היא גם מעתה תקראני אבי
כדעתה תאיתי להיות אביה.
אחי התמים מה תבקש ממני?

אחי הכמרים.

לא אבקש הרבה. מאד אשמח נתן
לראותך היום כמו מאז בשלום.

נתן.

המפירי אתה מתמזל שלשום.

אחי הכמרים.

מי לא יפירך? הלא חקות שמך
ליד אנשים הרבה בנדבת לכבוד
גם בידי הוא חרות זה רבות בשנים.

נתן (ישלח ידו אל כיסו).

הבה אחי אחדשה זכרי בידך.

אחי הכמרים.

רב תודות לך אדוני לא אקח מאומה.

פֶּן אֲנַנְבְּהוּ מִדְּלִים מִמֶּנִּי
 רַק זְכָרִי אֶחֱדָשָׁה נָא עַל לִיחַ לְבָךְ
 אוֹבֵל לְהַתְּפֹאֵר בִּי לְיָדֶךָ הַנְּדִיבָה
 שְׁמִתִּי דְבַר אֲשֶׁר עָרְפוּ לֹא נִמְאָס.

נתן.

סֶלַח לִי הֲלֹא אֲבוֹשׁ! מַה הוּא הַדְּבַר
 וְאֶת-עָרְפוֹ שְׁבַעֲתִים הֲשֵׁב אָשִׁיב לָךְ.

אחי הכמרים.

בַּתְּחִלָּה שָׁמַע אִיךָ הַזְּפֹרְתִי הַיּוֹם
 דְּבַר הַפְּקֻדוֹן אֲשֶׁר שְׁמִתִּי בְיָדֶךָ.

נתן.

פְּקֻדוֹן מִיָּדֶךָ שׁוֹם בְּיָדִי? מַה-זֹּאת?

אחי הכמרים.

זֶה מְעַט מִזְּעַר עוֹד שָׁקַט יְשָׁבְתִי
 בְּמַתְּבוּדָד בְּרֹאשׁ הַר קָרוֹב לִירִיחוֹ
 וְהִנֵּה שְׂדֵדִי עָרַב בָּאוּ הָרְסוּ סִבְתִּי
 עִם הַיְכָלִי הַקָּטָן וְלָקְחוּ אוֹתִי שָׁבִי.
 בְּעֶזֶר אֵל גְּמַלְטִתִּי נִסְתִּי וּבָאתִי הִנֵּה
 אֵל רֹאשׁ בַּיִת הַכְּמָרִים לְדְרוֹשׁ מֵאֵתוֹ
 מְקוֹם שְׁאֵנָן אַחַר לְמַעַן אוֹסִיף לְעַבּוֹד
 בְּמִנוּחָה אֵל חַי עַד עַתָּה בּוֹא חֲלִיפְתִּי.

נתן.

אָחִי דְּבַרְיָךְ כִּי־אֵשׁ צָרְכָת בְּנַפְשִׁי
 מִחַר אֲמוֹר לִי מַה זֶה הַפְּקֻדוֹן?

אחי הכמרים

בְּמַחֲרָה אֲדוּגִי אָשִׁיב לָךְ דָּבָר.
 לְבַקְשָׁתִי נַעֲנֶה רֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים
 הַבְּטִיחֵנִי לְתַת לִי עַל רֹאשׁ הַר תְּבוּר
 סִפְת בּוֹדְדִים אַחַת בְּצֵאת מְנַה שׁוֹכְנָה
 צִוָּה אוֹתִי לְגוֹר פֶּה בְּבֵית הַכְּמָרִים
 לְשֶׁרֶת בּוֹ לְפָנָיו עַד לְכַתִּי לְתְבוּר.
 מֵאָה פְּעָמִים בְּכָל-יוֹם אֶתְאַוֶּה לְסִפְתִּי
 אִךְ רֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים מֵאֵן לְשַׁלְּחֵנִי
 וַיַּעֲבֹד בִּי לְדַבְרִים אֲשֶׁר נִפְשִׁי תִגְעַל בָּם.
 גַּם הַיּוֹם שְׁלַחֲנִי לְדַבֵּר אֵינִן לִי בּוֹ חֶסֶן.

נתן.

בִּי אָחִי מַהֲר קַצֵּר דְּבָרֶיךָ!

אחי הכמרים.

הַיּוֹם נִשְׁמַע בְּאָזְנֵי רֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים
 כִּי חַי פֶּה יְהוּדִי אֲשֶׁר יִגְדֵּל כְּבֹתוֹ
 גַּעֲרָה נוֹלָדֶת עַל בְּרַפִּי הַנוֹצְרִים.

נתן (כבהלה).

מַהֲתֵאמֵר? דְּבָר זֶה בָּא הַיּוֹם לְאָזְנֵינוּ?

אחי הכמרים.

פַּתֵּר-לִי זְעִיר עַד פְּלוֹתִי דְבָרִי!
 נִשְׁלַחְתִּי לְהַתְחַקֹּת בְּעַקְבֵי תִיְהוּדִי
 וְלְדַרוֹשׁ הַדְּבָר בִּי מְאֹד הַתְקַצֵּף
 רֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים עַל גְּדֹל הָעֵוֹן

והוא בעיניו חטא לרוח הקדוש —
העון הגדול מפל־העונים
שמו בדתנו חטא לרוח הקדוש
אך אלהים בחדו העלים ממנו
מה העון אשר בשם זה יכנה —
וכאשר גשלהמי לדרוש הדבר
התעוררה גפשי ולבי הפני
תרתי ברוחי למצוא אם לא עזרתי
בימים אשר עברו לעשות עון בזה.
הגד לי אדוני הזכור תזכור
פי עובד בצבא זה שמונה עשרה שנים
הביא לה ילדה בת שבעות מעשים.

נתן.

איככה? הלא באמנה זכור אזכר זאת.

אחי הכמרים.

פנה נא והבט בי אני העובד בצבא.

נתן.

האמת היא אמה הבאת הילדה?

אחי הכמרים.

האדון השולחי להביאה אליך
שמו היה אם לא יתעגי זכרונך
שר מבית פלנק וואלף איש פלנק.

נתן.

כן הוא כדברך אך הוסף לספר.

אחי הכמרים.

יען אשר מָתָה הָאֵם אַחֲרֵי לְדַתָּה
 וְאָבִי הִילָדָה פְּתָאוּם נִסְעָה מִמְּקוֹמוֹ
 אֶל עִיר מְבָצָר עֲזָה לַעֲשׂוֹת שָׁם מִלְחָמָה
 וְלֹא יָכוֹל לְקַחַת הִילָדָה עִמּוֹ
 בְּעֵבוֹר זֶה שִׁלַּחְנִי לְהַבִּיאָה אֵלַיךְ
 הֲלֹא בְּכֹפֶר דְּרוֹן נִפְנַשְׁתִּי עִמָּךְ!

נתן.

הִיטַבְתָּ לְזָכוֹר שֵׁם מִצְאָתָנִי.

אחי הכמרים.

אִם לֹא אֶסְפֵּר לָךְ הַדְּבָר בְּאֲשֶׁר נַעֲשָׂה
 אֶל תִּתְמָה כִּי לֹא שָׁמַרְתִּי הַכֵּל.
 אֲדוֹנִים הִרְבָּה עֲבַדְתִּי בְצָבָא
 אַךְ זֶה הָאֲחֵרוֹן בְּכִימִים מְעַשִּׂים.
 מֵהָר אַחֲרֵי כֵן מֵת בְּקָרֵב אֶצְלֵי אֲשִׁקְלוֹן
 הֵה אֲדוֹן טוֹב גְּדִיב יִלָּבֵב הִיָּה.

נתן.

צִדְקוֹ דְּבָרֶיךָ גַּם לִי טוֹב גְּמֹל
 טוֹבוֹת אֵין מִסְפָּר עֲשָׂה עִמָּדִי
 אַף פְּעַמִּים רַבּוֹת מִלְטַנִּי מִחֶרֶב.

אחי הכמרים.

אִם כֵּן גַּם אֲמָה גְּמִלְתָּ לּוֹ חֶסֶד
 וּכְאוּמָן נְאֻמָּן גְּדִלְתָּ בְּתוֹ.

נתן.

הלא פקבתי עיני שמרתי נצרתיה.

אחי הכמרים.

ואיפה איפה עמך העודה בחיים?
אמור כי לא מתה מזה לך להתחפש?
אם לא ידע עוד איש הדבר בלעדי
אזי תמצא נתיב מתוך המבוכה.

נתן.

האמצא הבך אוכל לבטוח?

אחי הכמרים.

בטחה בי נתן! בן אחשוב בלבבי
בן דרפי מאז: אם בדבר טוב
אשר אדמה לעשות דבר רע מאד ידבק
גם הטוב לא אעשה כי חנה הרע
גלוי ומה הוא בלנו גרע
אף מי יודע הטוב הוא הטוב אשר נעשה!
בגדלך הילדה פת נוצרים פבתך
כיושר עשית כי רק בדרך זאת
יכלת לגדלה כמשפט הפנות
ואחרי עשותך כן באמת ובקסד
למה תהי משפרתך פעל מעשה עול?
לוי נתת הילדה בידי אחרים
לגדלה בנוצרות בחקמה עשית
אולם אז שחת רחמי האהבה
לבתי ידידה הקטנה ואז געדרו ממנה

חסדי האהבה בימי געוּרֵיךָ
 ואיך יגדל ילד מבלתי האהבה
 ולו רק אהבת חית השדה?
 בשנים הראשונות לחיי הילד
 בלי דת נוצרית יגדל אף לא בלי אהבה
 באשר יגדל ילמד דת נוצרית בעתה.
 ולו רק בריאה וטובה ישרה ותמימה
 גדלה הנערה עד עתה לעיניך
 בעיני אלהים עודה אשר היתה בתחלה.
 וגם כל-דת נוצרית בדת יהודית יסודה
 הלא פעמים הרבה התמרמר לבי
 ודמעוטי נזלו בראוטי נוצרים
 מזנים בני דתך ולא עלה על לבם
 פי האדון משיחנו גם הוא היה יהודי.

נתן.

גא אחי הטוב אתה תליין בעדי
 אם ננדי יתקוממו בשנאה ורמיה
 וירדפוני לריב בי בעבור המעשה
 אשר עד היום הנה בחיקי הסתרתמי
 ועוד לא השיאני רום לבב לספרו
 לאדם בלעדיך ואחלי גם אתה
 בסוד במום תשמרהו בגפּשֶׁךָ עד מותך.
 לך לבדך אספרהו כי אותך ידעתי
 באיש חסיד בתמו ורק תם במוך
 בין איך ישלוט בוטח באל על נפשו
 לעשות בפּעֶשֶׁה אשר אני עשיתי.

אחי הכמרים.

מה-נפלא המעשה אשר בְּזָכְרָהּ אוֹתָהּ
נְהַפְדָּה לְבָרָה עֲלֶיךָ וְעֵינֶיךָ תִּזְלַח מֵיָם!

נתן.

בְּכֹפֶר דְּרוֹן מִצְאֹתַי וְעִמָּךְ הַיְלֻדָה
אֵךְ נִעְלַם מִמֶּךָ כִּי הִרְגוּ הַנוֹצְרִים
לִפְנֵי יָמִים מְעַטִּים בְּגַת כָּל-הַיְהוּדִים
עִם נָשִׂיהֶם וּבְנֵיהֶם מִגְדוּל עַד קָטָן.
גַּם נִעְלַם מִמֶּךָ כִּי בְּמִסְפֵּר הַמֵּתִים
גַּם אֲשֵׁמִי הִיָּתָה גַם שְׂבָעָה בְּנֵי
כִשְׁתִּילֵי יְיָתִים מְשׁוּשׁ כָּל-רוֹאֵיהֶם.
מִחֻרֵב הַנוֹצְרִים לְבֵית אָחִי הַמְּלַטְמִים
בֵּית אָחִי הַצֵּת וְהֵם נִשְׁרְפוּ יַחַד.

אחי הכמרים.

צִדִּיק בְּשִׁחָקִים אֵיךְ הֵבִיט בְּרָעָה?

נתן.

שְׁלֹשָׁה יָמִים וְלֵילוֹת לִפְנֵי בּוֹאֵךְ
הַתְּנַפְּלָתִי לִפְנֵי הָאֵל בְּבִכְי.
הֲרַק בָּכָה בְּכִיתִי? גַּם מִשְׁפָּטִים דִּבְרַתִּי
אֵת אֱלֹהִים בְּחֻרוֹנִי אַף הַתְּקַצְפָּתִי
שְׂאֵנָתִי בְּזַעֲקָתִי: קַלְלָתִי אֶת-יוֹמִי
קַלְלָתִי הַתָּבֵל עִם כָּל-יוֹשְׁבֵיךָ
אַף נִשְׁבַּעְתִּי אִם לֹא בְּשִׁנְאָת נֶצַח
לֹא יוּכַל אִישׁ בְּפִרְהָ אֲשַׁנָּא הַנוֹצְרִים.

אחי הכמרים.

האמנתי לדברך מאד גדל פאבך.

נתן.

מַעַט מַעַט שָׁבָה הַתְּבוּנָה אֶל לִבִּי
וְדַבֵּר לְאֵט עִמִּי: בְּכֹל-זֹאת יֵשׁ אֱלֹהִים
מִה יִרְגֵז לְפָנָי? הֲבָה קוּם וְעֲשֵׂה
אֲשֶׁר בָּכַר לְמִדְתֶּךָ בִּינְתֶּךָ לַעֲשׂוֹתוֹ!
עֲשׂוֹת צָדֵק אֵינְנוּ כְּבֹד מִהִבִּינוּ
רַק חֲזַק לְרִצּוֹתוֹ קוּמָה הַתְּחַזְּקָה.
אִז קָמְתִי מִמַּעַר וְלֹאֵל קָרָאתִי:
רְצִיתִי אֵךְ אַתָּה רָצָה בְּרִצּוֹנִי!
וּבְדַבְּרֵי הַדְּבָר מִסּוּסָה יִרְדֶּךָ
לְתֵת לִי הַיְלָדָה לוֹטָה בְּאֶדְרֵתֶךָ.
הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שָׁם דְּבַרְתָּ אֵלַי
וּדְבָרֵי אֵלֶיךָ אֶת-כָּלֵם שִׁכַּחְתִּי
רַק זֹאת אֶזְכֹּר עוֹד לְקַחְתִּי הַיְלָדָה
שִׁמְתִּיהָ עַל עַרְשֵׁי נְשִׁקְתִּיהָ כְּחַמְלָה
נִפְלְמִי עַל בְּרַפִּי וּבְכִבִּי צַעֲקִיתִי:
תַּחַת שִׁבְעָה הַשִּׁיב אֱלֹהִים לִי אַחַת.

אחי הכמרים.

גִּתֵּן גִּתֵּן הֲלֹא נוֹצְרֵי אַתָּה
בְּאֱלֹהִים נִשְׁבַּעְתִּי אַתָּה נוֹצְרֵי נֶאֱמָן
לֹא הָיָה מִעוֹלָם נוֹצְרֵי טוֹב מִפֶּךָ.

נתן.

אֲשֶׁרִינוּ בִּי בְּדַבֵּר אֲשֶׁר בְּעִינֶיךָ

לְנוֹצְרֵי שְׁמֵנֵי אִמָּה יְהוּדֵי בְּעֵינַי.
 וְאוֹלָם נְחֻדְלָה לְהַרְבּוֹת דְּבָרִים
 וּלְהַרְדֵּךְ בָּהֶם אִישׁ לְבַב רַעְהוּ;
 עַת לַעֲשׂוֹת עִמָּה וְאִם גַּם נֶאֱחָז לְבִי
 בְּאַהֲבָה שְׁבַעֲתִים לְלֵב הַנַּעֲרָה בַּת נְכָרִי
 וְלוֹ גַם מִוֹת בְּנַפְשִׁי בְּזָכְרֵי כִי אֲשׁוּב
 לְשִׁפְלֵי שְׁבַעַת בְּנֵי בְּאֶבְדֵן הַנַּעֲרָה
 לֹא אֲמַאֵן לְשִׁמוּעַ בְּקוֹל שְׂדֵי בְּצִוְתוֹ:
 הָשִׁב אֶת־הַנַּעֲרָה תְּנֶה מִיָּדָךְ.

אחי הכמרים.

תְּמָה הַמְּבוֹבָה! הֲלֹא זֹאת הָעֵצָה
 אֲשֶׁר בְּרַנַּע זֶה הַגִּיתִי לְעוֹיֵן לָךְ.

נתן.

אֵךְ לֹא לְכָל־אִישׁ בָּא לְקַחְתָּהּ בְּחִזְקָה
 אֲשִׁיב הַנַּעֲרָה.

אחי הכמרים.

לֹא לְכָל־אִישׁ צְדָקָתָ!

נתן.

וְאִם אֵין לְאִישׁ הַדּוֹרְשָׁה מִיָּדִי
 מִשְׁפָּט עָלֶיהָ הִזְק מִמִּשְׁפָּטִי
 יִרְאֶה כִי בִידּוֹ מִשְׁפָּט הַנְּאֻלָּה
 אֲשֶׁר קָדַם לְמִשְׁפָּטִי וְרַק אֲזִי אֲשִׁיבְכֶנָּה.

אחי הכמרים.

צְדָקָתְךָ בְּדַבְרֶךָ חֲשַׁבְתִּי גַם אֲנִי.

נתן.

משפט הנאָלָה כּי עֲצֻמָה וּבִשְׂרָה הוּא.

אחי הכמרים.

כּן הוּא כּדְבַרְךָ זֹאת הוּא גַם מַחְשַׁבְתִּי.

נתן.

לְכֵן הִבָּה אָחִי הוֹדַע לִי מַה־
שֵׁם אֶחָד מִקְרוֹבֵי הַנְּעָרָה וְגוֹאֲלֶיהָ
יְהִי אָח אוֹ דוֹד לָהּ אוֹ קְרוֹב אֲחֵר
לֹא אֲמַנַּע מִמֶּנּוּ הַטּוֹבָה בְּבָנוֹת
אֲשֶׁר נוֹצְרָה וְאֲשֶׁר יָדִי גִדְלוּהָ לְהִיזֵת
צָכִי כָל-בַּיִת כָּל-דָּת אֲשֶׁר תָּבוֹא בָהֶם
הַגִּידָה לִי עִמָּה אֲדוֹנָךְ הָאֲחֵרוֹן
מָה הָיָה לוֹ וּמָה הָיְתָה מִשְׁפַּחְתּוֹ?

אחי הכמרים.

רַק יָמִים מְעַטִּים עֲבַדְתִּי אוֹתוֹ
לְכֵן לֹא אוֹכֵל לְהַגִּיד לְךָ תְּרֻבָּה.

נתן.

הֵאֵם גַּם שֵׁם מִשְׁפַּחַת אֵם הַנְּעָרָה
לֹא תִדַּע הַגִּיד הַמְּבִיט שְׂטוּפֵן הָיְתָה?

אחי הכמרים.

זֶה יוֹכֵל לְהִיזֵת גַּם אֲנִי כֵן אֲדַמָּה.

נתן.

הַנִּקְרָא אַחִידָה קָנַרְד אִישׁ שְׂטוּפֵן
גִּדַּע לְתַהֲלָה בֵּין לוֹחֲמֵי הַצֶּלֶב?

אחי הכמרים.

בן הוא אם לא יתעני זכרוני.
 ואולם האזינה עתה עלה על לבי
 כי נשאר לי ספר קטן למורשה
 מאדוני המת בשלום ינוח
 מחיקו הוצאתיו להיות לי למשמרת
 בעת אצל אשקלון קברנו גותו.

נתן.

ומה נמצא בספר הזה הקטן?

אחי הכמרים.

יש בו אסיפת הפלות דתנו
 ולכן לקחתי הספר לאמור:
 עוד יתפלל ממנו איש נוצרי
 כי לי לא יועיל לא אדע קרא ספר.

נתן.

ומה לספר וליחש הנערה?

אחי הכמרים.

כתובים על עבריו פנים וגם אחר
 ביד אדוני באשר העידו יודעיו
 שמות קרוביו וגם שמות קרובי אשתו.

נתן.

רוצה הבא מהר הספר הקטן.
 אתנה לך כמשקלך זהב חרוץ
 ודברי תודה אלה מהרה רוצה.

אחי הכמרים.

בְּלֵב חֶפְזִים אֲבִיָּאָהוּ אֶף דַּע פִּי הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר פָּתַח בּוֹ אֲדוֹנֵי הַסֵּם בְּלִשׁוֹן עֲרָבִית.
(יֵלֵךְ).

נתן.

יְהִי כְּאֲשֶׁר יִהְיֶה הַבִּיָּאָהוּ הַנֶּחֱדָה.
אֵל רֵאָה לְבָבִי חֶזֶן מֵאֲנֹת נַפְשִׁי
תִּשָּׁב הַנְּעֵרָה גַם לְהִלָּאָה עִמָּדִי
וְאֵלֶיךָ יִלְוֶה חֶזֶן כְּמוֹדוֹ!
אֶף דוֹמָה לְפִי חֲדָל מֵהוֹחִיל זֹאת!
נַעֲשֶׂה הָאֱלֹהִים אֶת־הַטּוֹב בְּעֵינָיו.
אֶף מִי הוּא אֲשֶׁר גָּלָה אֶזֶן רֵאשׁ הַכְּמָרִים
לֹא אֲשַׁפַּח לְשֹׂאֵל לוֹ. הַאִם הִיְתָה דִּיָּה?

מחזה שמיני.

דיה ונתן.

דיה (תבוא במרוצה ובהלה).

שָׁמְעָה וְהִשְׁתּוֹמָמָה!

נתן.

מַה זֹאת? דְּבַרִּי!

דיה.

מַה גְּדוּלָה חֲרֹדֶת הַנְּעֵרָה הָעֲנִיָּה
כְּאֲשֶׁר בָּא מִלְּאָךְ . . .

נתן.

מֵרֵאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים?

דיה.

מאחות השולטן צדה הנבירה.

נתן.

לא בא המלאך מראש בית הנקמרים?

דיה.

הלא שמעת דברי אחות השולטן צדה
שלקחה לקרוא אותה לבוא להיכלה.

נתן.

שלקחה לקרוא את-מי? הלקרוא את-תיה
טוב פי צדה שלחה ולא ראש בית הנקמרים.

דיה.

מה יקחה לבד להנביר שם זה עתה?

נתן.

הקעת האחרונה לא באה שמועה
מאתו אליך ואת לא גלית סוד לו?

דיה.

מה לי ולו? ואינה סוד לו גליתי.

נתן.

איה המלאכים?

דיה.

באולם הבית.

נתן.

אֲדַבְרָה נָא אִתְּכֶם בּוֹאֵי טוֹב לְהַשְׁמֵר
 פֶּן יִהְיֶה בְּזֹאת יַד רֹאשׁ בַּיִת הַקְּמָרִים.
 (יֵלֵךְ.)

דִּיה.

נֶאֱנִי יִרְאֶה פֶּן יִהְיֶה דְבַר אַחֵר.
 בַּת יְהוּדֵי עֲשִׂיר יְחִידָה לְאִבְיָהָ
 מוֹצֵאת חַן גַּם בְּעֵינַי בְּן־אֲמוּנַת מְחַמֵּד.
 אֶת־לִוְחֵם הַצָּלֵב יִפְרִידוּ מִמֶּנּוּ
 לִילֵא אוֹסִיף עֲשׂוֹת אֶת אֲשֶׁר הַחֲלוּתֵי
 וְגַם אֲזַנָּה אֲנִלָּה מִי הִיא מְלָדָה.
 הַרְגָעִי נַפְשִׁי אֲעַשֶׂה אֲשֶׁר זְמַמְתִּי
 פְּהִיּוֹתֵי לְבָדֵי אֶתָּה וְגַם אוֹלֵי
 עֶתָּה בְּלוֹוֹתֵי אוֹתָהּ אֵל תְּחִיבֵל.
 בְּלִכְתַּנּוּי יַחְדוֹ אֲנִלָּה תְּסוּד לָהּ
 אִם לֹא עֶתָּה מָתִי חֲזָקִי בִּי נַפְשִׁי!

(תֵּלֵךְ אַחֲרַי נִתֵּן.)

מערכה חמישית.

מחזה ראשון.

מקום המחזה החדר בהיכל סלדין אשר הובאו שמה צרורו הכסף.

סלדין ומר אחריו רצים שונים.

סלדין (בבואו החדרה).

עוד פה בשורותן אממחזות הפספס
ואין איש יודע למצוא הקזיר.
מי יודע אנה הזבילהו רגליו
אצל לוח שף ובסוד המושקק
גם את-נפשו שכח למה לא ישכח אותי.
תזחיל לו נפשי — מה באת להגיד?

הרין.

שמועה טובה השולטן שמח בבשורתתי.
ארחת מצרים עם מס שבע שנים
באה בשלום מתבואות יאזר שיחור.

סלדין.

טוב תבשר אכרם מאד שמחתני
לבוא בשורה בזאת מאז צפיתני.

הרין (עומד ומצפה).

(רק נתון יתן! בנפש הפצה אקח).

סלדין.

מה זה תתמקמה? לך-לך מאתי!

הרין.

ולמבשר מאומה זלת תודתך?

סלדין.

ומה ירחיל עוד איש הבשורה ממני?

הרין.

למלאך הטוב אין שכר מלאכות?
אני אני הראשון אשר לקח למשכרת
משולטן סלדין רק שיח דברים!
גם זאת לי לתהלה: אנכי הראשון
אשר עמו קפין סלדין את-ידיו.

סלדין.

קחה אחד הצרורות אשר שם מונחים.

הרין.

לא אקח עוד מאומה גם אם תמן לי כדן.

סלדין.

גאון לכה אהב הא לך שני צרורות
מה זאת? ילך לו לא יקח מאומה
וברוח גדיבה הוביש את-גדיבותי
ידוע אדע כי במאנו לקחת
צערז גדול מצערי בתת לו.

שוֹבָה אֲבָרָם שׁוֹבָה. אֵךְ גַּם מִדּוּעַ
 נִסִּיתִי בְּזַקְנָה לְהִיּוֹת לְאִישׁ אַחֵר?
 אִם לֹא אֶחְפֹּץ לְהִיּוֹת עַד מוֹתִי סֵלִדִין
 לָמָּה חִפְצָתִי לְהִיּוֹת כְּסֵלִדִין?

רֵץ שְׁנִי.

אֲדוּגִי הַשּׁוֹלְטָן . . .

סֵלִדִין.

הַתְּבֵא לְחַגִּיד לִי . . .

רֵץ שְׁנִי.

לְחַגִּיד כִּי בָאָה אֲרֻחַת מְצֻרִים.

סֵלִדִין.

כָּבֵר יַדְעָתִי זֶה.

רֵץ שְׁנִי.

אַחֲרָתִי כְּבוֹאִי!

סֵלִדִין.

לֹא אַחֲרָתִי לְבוֹא. קַח בְּעֵבֹר רְצוֹנָךְ
 מֵאַמְתָּחוֹת אֱלֹה אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם. —

רֵץ שְׁנִי.

אִם בֶּן צְוִיתָנִי לְקַחַת שְׁלֹשׁ.

סֵלִדִין.

קַח שְׁלֹשָׁמָן אִם כָּכָה מְהִיר חֲשַׁבּוֹן אַמָּה.

רֵץ הַשְּׁנִי.

גַּם מִבֶּשֶׁר שְׁלִישִׁי יָבוֹא אִם יוּכַל.

סֵלִדִין.

מִדּוּעַ לֹא יוּכַל הַשְּׁלִישִׁי לְבוֹא?

רץ השני.

אם נשפּרה מפרקתו בנפלו לא יבוא.
 כי על אם הדרך שלשמו יחד
 תמרת אבק עולה מרחוק ראינו
 ועל גבון ידענו כי תבוא הארחה
 אז על סוסים קלים מהרנו להגיד לך.
 הראשון נפל על פן הקדמתי לבוא
 ועד שער העיר הראשון הייתי.
 אך חוצותיה לא אפיר פאברם
 לכן הקדים הוא לבוא לפניה.

סלדין.

והברך אשר נפל? רכב נא לקראתו.

רץ השני.

לא אתמהמה ואם נותרה בו נשמה
 אזי חלקו יהיה חצי האמתחות.

סלדין.

גדיב לכב גם זה! למי עבדים פעבדי?
 הלא אוכל להתהלל כי כמעשי יעשון
 בדרךי ילכו. ועתה לעת קץ
 איך אהפוך ללמדם עשות מעשה כילי?

רץ שלישי.

אדוני השולטן הנני להגיד לך.

סלדין.

האמה המבשר אשר נפל עם סוסו?

רץ שלישי.

לא רק באתי לאמר כי ראש הארחה
מנזר הפחה ירד מסוסו.

סלדין.

רוצה להביאו. הנו הנהו.

מחזה שני.

מנזר הפחה וסלדין.

סלדין.

ברוך בואך מנזר! מאד אחרת לבוא
רבת יחלנו. השלום בואך?

מנזר.

קרא באגרת זאת כי מפגי המורדים
אשר גלחם בהם שר צבאך בפתרם
לא יכולנו לשום לדרך פעמינו
עד הפותו אותם אז פיקלחנו
מהרתי לנסוע עם הארחה הנה.

סלדין.

אאמין לדברך ועמה בלי לנוח
— ידעתי כי בנפש הפצה תעשנו —
קח אתך אנשים אשר אינם יעפים
ומהר להביא מכסף המם
החלק הגדול ללבנון אל אבי.

מנזר.

לעשות רצונך אדוני תמיד חפצתי.

סלדין.

ולא ימעטו האנשים אשר תקח אִתְּךָ
 כי לא ילכו עוד הנוסעים ללבנון
 במשכנות מבטחים באשר עד עתה —
 לוחמי הצלב שבו להרים את ראשם.
 הבאה השמועה גם באזניה מגור?
 עתה בוא אמי אפקדה אנשיך —
 ואם דעי כי אחר בבית צדה תמצאוני.

מחזה שלישי.

מקום המחזה רחוב התמרים אשר לפני בית נתן. לוחם הצלב
 יתהלך בו אנה ואנה.

לוחם הצלב.

לבית זה פנימה לא ארצה עוד לבוא
 אוחילה בחוץ עד יראה אלי
 הלא מהר בשמחה לקראתי מלפנים
 בראותו אותי מרחוק לברכני
 ועתה חי נפשי עוד יבוא היום
 יגרשגי מלשקוד על דלתי ביתו.
 אך מהזאת למה אשוב להתקצף
 במה המר לי מה עשה בי עול?
 הלא אמר כי לא ימנע את חפצי
 וסלדין אמר כי ידבר את גתן
 ויצוה עליו לעשות רצוני.

האמנם דת נוצרית העמיקה לקנן
בלבבי מדת יהודית בלבבו?
ואם לא איפא למה תרע בו עיני
למה אקח ממנו הנזלה אשר גזל
הנפש אשר בכל-מאודו צודד מהנוצרים?
אך נפש בזאת איגה גזלה קמנה
ונם באמת מי עשה נפש לפערה?
לא אביה אשר מזרעו יצאה.
העבד החוצב אבן מהסלע
וישליכה וילך לו באין מעשהו.
למי נארה תהלה? להרש החכם
החושב בלבו מחשבת תפארה
וכאשר חשבה יפסול הצורה
באבן הזאת המשלכת ארצה
והחרש יקרא יוצר האבן.
כן אבי חיה היוצרה ומכוננה
לא האיש הנוצרי אשר הולידה
כי אם היהודי אשר היה אומנה.
לו אחשוב במחשבותי נפש הפערה
מבלי צבי עדיה אשר שם בה היהודי —
אם בלבי אדמה כמו נערה נוצרית
אמרי לי נפשי מה יקחך עוד?
מה נותר בה עוד למצוא חן בעיני?
מעט מזער הוא כי גם שחוק פיה
אינו רק נעם הנועת השפתים
בלי נועם רוחה הנגלה בשחוק
ויקקסם יראה על שפתותיה.
גם שחוק פיה כאין בלי נעם רוחה!

הלא שחזק פְּזָה וְגַם נָעִים מִמֶּנּוּ
רְאִיתִי יַחַד עִם דְּבָרֵי הַכֵּל
עִם לַעֲג אֹז פְּתִיּוֹת עַל שְׁפָתַי הַנְּפִים
וְעַל פִּי אִשָּׁה זֹנָה עִם חֶלֶק לְשׁוֹן
הַכָּבֵל-אֵלֶּה פִּתְּמָה הַשְּׁחֹק אֶת-לִבִּי?
רַק שְׁחֹק תִּהְיֶה עֹזֵר בְּנַפְשִׁי הַתְּאֵוָה
לְאוֹר כָּל-עֹדֵי בְּאוֹרוֹ הַתְּהוֹר.
לְמָה אֶכְעַס כָּכָה עַל הַיְהוּדִי
אֲשֶׁר גִּדְּלָה וְגִדְּל לְבָדוֹ יָקָר עֲרָפָה?
כַּעַם בְּחִיק כְּסִילִים וְלֶכֶן לֹא עַל חֲנָם
לַעֲג בִּי סֵלִדִין בְּלֻבְתִּי מֵאִתּוֹ.
הֲלֹא בְּאִמְנָה נִקְלוֹתִי וְנִכְזְוִיתִי בְּעֵינָיו
וּבְעֵבוֹר מַה כָּל-זֶה? הֲלֹא בְּעֵבוֹר נַעֲרָה!
אֵל תִּרְגְּזֵי בִי נַפְשִׁי שׁוֹבֵי לְמַנְיָחָה
וְגַם הַאֲדַע אִם לֹא רַמְתִּנִּי דִּיָּה
וְדַבַּת שְׁפָתֶיהָ אֵד שְׁקָר וְהַכֵּל?
הִנֵּה שָׁם נָתַן יוֹצֵא מִבֵּיתוֹ
מְעַמִּיק שִׁיחַ עִם אִישׁ הֲלֹא זֶה אַחֵי הַכְּמָרִים?
אִם כֵּן גַּם לְנָתַן כְּבָר יְדוּעַ הַכֵּל
וְגַם לְרֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים נוֹדַע הַדְּבָר
אַחֶה מָה עֲשִׂיתִי כְּעַקֵּשׁ וּפְתִלְתוּל!
מִתְאַוֹת חֲשָׁקִי לְמָה נִיצוֹן אֶחָד
הַצִּית אִשׁ וְתֹאכַל רֵב תְּבוֹנָתִי!
וְעִתָּה אֲחַרְץ בְּלִבִּי מִהֵר מַה לַּעֲשׂוֹת.
אֲלֻכָּה הַצִּדָּה וְאוֹחִילָה לָּהֶם
וְאַחַר אֲשׁוּב לְדַבֵּר עִם נָתַן בְּלִבִּי
כִּי אַחֵי הַכְּמָרִים מִהֵר יַעֲזֹבֵנּוּ.

מהוזה רביעי.

נתן ואחי הכמרים.

נתן.

אחי הפזוב אשוב להודות חסדך.

אחי הכמרים.

גם לך נארה תודה מאתי.

נתן.

מאתך לי תודה על מה מהווע?
האם בעבור אשר הקשיתי את-עַרְפִּי
לַתַּת לְךָ דָּבָר אֲשֶׁר לֹא תַחְפִּין בוֹ?
עַרְפֶּךָ הַקְשִׁיתָ גַם אִתָּה מֵאִתְּךָ
לְקַחַת מִיָּדִי מִשְׁפָּרְתְּךָ יְיָ לְמָה.

אחי הכמרים.

לְמָה אָקַח שְׂכָר? הַבְּעַד הַסֶּפֶר?
הַפְּהוּ נִחַלַת הַפֶּת מֵאֲבִיךָ
זֶה כָּל-יְרֻשָׁתָה אֵין מֵאוֹמָה זְלָתוֹ.
וְאוֹלָם הֲלֹא אִתָּה הוּא נִחַלַת הַנְּעֲרָה
וַיִּתֵּן לְךָ אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא תִנְחָם
לְעוֹלָם עַל אֲשֶׁר הִרְבִּיתָ לְגִמּוֹל לָהּ!

נתן.

לְעוֹלָם לֹא אֲנַחֵם עַל תְּגִמּוֹלִי עֲלִיךָ.

אחי הכמרים.

אך לוחמי הצלב הראשי הקמרים . . .

נתן.

אם קָלֶם יְקוּמוּ לְגִמּוּל רַע לְנַפְשִׁי
 לֹא אֶנְחָם עַל אֲשֶׁר עָשִׂיתִי לְעוֹלָם.
 אִךְ הַיְדוּעַ תַּדַּע כִּי לִוְחָם צָלָב הוּא
 הַמַּסִּית בִּי אֲדוֹנִיךָ אֶת־רֹאשׁ בֵּית הַכְּמָרִים.

אחי הכמרים.

כְּמַעַט לֹא יוּכַל הָיִוֹת אַחֵר זָלְתוּ
 כִּי כְבוֹאֵי הַלֶּךְ לִוְחָם צָלָב מֵאֲתוֹ
 וּכְאֵלוֹ מִפִּי הָרֹאשׁ דְּבָרָיו שְׁמָעֵתִי.

נתן.

אוֹלָם לֹא נִמְצָא לִוְחָם צָלָב בְּעִירָנוּ
 בְּלִמִּי אֶחָד וְאוֹתוֹ אֲנִי מִפִּיר אוֹחְבֵי הוּא
 בְּחוּר נְדִיב לֵב הוּא רְמִיָּה אֵין בְּרוּחוֹ.

אחי הכמרים.

וְהוּא אֲשֶׁר דִּבֶּר עִם רֹאשׁ הַמַּאֲמִינִים.
 זֶה דְרָךְ בְּנֵי אָדָם יֵשׁ אֲשֶׁר מַעֲשִׂיהֶם
 נוֹטִים מִדְרָךְ מַחֲשָׁבוֹת לְבוֹתָם.

נתן.

כֵּן דִּבְרַתְךָ וְלִזְאוֹת דְּאִבָּה גַם נַפְשִׁי
 אִךְ יַעֲשׂ כָּל־אָדָם אֲשֶׁר יֵשׁ לְאֵל יָדוֹ
 יִהְיֶה רַע אוֹ טוֹב. סִפְרָךְ בְּיַדִּי אָחִי
 הוּא יְהִי לִי לְמַחֲסָה לֹא אֵירָא מִפְּנֵי כָל
 וְעַם הַסִּפֵּר אִישִׁירָה לְכַת אֶל הַשּׁוֹלְטָן.

אחי הכמרים.

אחלי יפוגו מעשיך וגם תצילח
 חיה בשלום אלכה עתה ואעזבה.

נתן.

למה תלך ופגני בתי עוד לא ראית?
 שוב בוא אל ביתי אל תזקר רגלך.
 מי יתן רק היום ראש בית הכמרים
 לא ידע מאומה! אך מה לי אם ידע?
 אמר אליו הפל גם היום אם תרצה.

אחי הכמרים.

אני לא אומר מאומה חיה בשלום.
 (ילך)

נתן.

שלום לך אחי אל תשכחני.
 ואמה אלהי מדוע לעין השמש
 לא אוכל להודות לך את-חסדך!
 ממצר הוצאת נפשי למרחב
 נתקו חבלי פחד המציקים מאז לי.
 איך רחב לבבי כי לא אסתיר עוד
 את אשר עשיתי מעיני כגני אדם
 ובלי פחד אוכל להתהלך לפניהם
 כאשר התהלכתי לפניך אלי
 שופט כל-איש לפי נקיון לבו
 ולא רק למעשי ידיו תראה בדיעבד
 כי רב מעשי אדם לא מעשיו המה.

מחזה המישי.

נתן ולוחם הצלב.

לוחם הצלב.

פתר לי נתן הוליכני עמך.

נתן.

מי יקרא לי האמה הוא לוחם גדיב?

איפה היית פי לא פגשתיך

בהיכל השולטן באשר גדברנו?

לוחם הצלב.

אל יחר בי אפק לא באתי בעתו.

נתן.

לא תרה לי אף מה יאמר סלדין?

לוחם הצלב.

במעט יצאת מאליו באתי.

נתן.

וגם דברת אליו? אז טוב הדבר.

לוחם הצלב.

אף ירצה עוד לדבר עם שנינו יחד.

נתן.

אם בן בוא! אליו פוגגתי דרכי.

לוחם הצלב.

עוד זאת אשאלך מי הלך מאתך?

נתן.

מה לך ולשמו אם לא תפיר אותו?

לוחם הצלב.

האין זה אחי הפמרים האיש החסיד
אשר ראש בית הפמרים יאהב לשלחו
לשוט בתוך העם ולחפש נסמרות.

נתן.

זאת ידעתי פי בבית ראש הפמרים ישב.

לוחם הצלב.

הנה מה נפלאת תחבולת הערמה
תשלח לפניה פמרגל הפתיות.

נתן.

פתיות האויל ולא פתיות תם ללב.

לוחם הצלב.

ראש הפמרים לא יאמין בפתיות נבר.

נתן.

אם יאמין או לא את-איש הנה אערב
לא יתן יד עזרה לראש בית הפמרים
לעשות דבר אשר ידע פי רע הוא.

לוחם הצלב.

אך הוא מתחפש באדרת תמימות.
העל אודותי לא אמר לך דבר?

נתן.

מה היה לו לאמר על אודותי?
לא אאמין כי הוא יודע את שמך
ואיך ידבר עליך אם לא יפירך.

לוחם הצלב.

גם אני לא אאמין כי שמי לו ידוע.

נתן.

אך לוחם צלב פלוני הזכיר לפני.

לוחם הצלב.

ובתזכירו אותו מה אמר עליו?

נתן.

דבר אשר לא נאווה אל איש כמותו.

לוחם הצלב.

מי יודע אם לא? השמיעני דברו.

נתן.

אמר כי באזני ראש בית הכפרים
רגל כי אחד מלוחמי הצלב.

לוחם הצלב.

רגל בך? זה שקר בפני אחי הכפמרים.
 שמעני נתן! לא אנכי האיש
 יתנבל במזמות לכהש מעשהו
 אוֹדָה וְלֹא אֲבוֹשׁ אִם עָשִׂיתִי דְבָר.
 לֹא אֲנֹכִי הָאִישׁ לְהַצְדִּיק כָּל־מַעֲשֵׂי
 וְלֵאמֹר כִּי טוֹב הוּא אִם רַע עָשִׂיתִי.
 שְׂגִיאוֹת מִי יִבִּין וְלִכֵּן לָמָּה אֲבוֹשׁ
 לְהוֹדוֹת עַל שְׁגָגָה אִם בְּלִבִּי יִזְמְתִי
 לְהִיטִיב אֶת־דַּרְכֵי וְלֹא לָשׁוּב לַחַטּוֹא.
 יָדַע יְדַעְתִּי כִּי כָשׁוּב הָאָדָם
 וּבְהִכִּינוֹ רוּחוֹ כְּהִנְחָמוֹ עַל רַע
 מָעֵט מָעֵט יַחֲדָשׁ אֶת־רוּחוֹ בְּקִרְבוֹ.
 שְׁמַעֲנִי נָתַן אֲנִי לִוְחָם הַצֶּלֶב
 אֲשֶׁר הִלְשִׁין אוֹתָךְ בְּדַבַּר אַחֵי הַכְּפָמְרִים.
 הֲלֹא תִדַע הַדְּבָר אֲשֶׁר הִחְרָה אִפִּי
 וּבְכָל־בְּשָׂרֵי הַרְתִּיחַ אֶת־דַּמִּי.
 בְּכָל־אוֹת נַפְשִׁי בָאתִי אֵלֶיךָ
 לְחַזְוִיק בְּיָדְךָ לְחַבְקָךָ כְּאוֹהֵב
 אוֹלָם אֵיכָּה דְחִיתֵנִי אַחֲזֹר בְּפִיךָ
 בְּדַבְרֶיךָ אֲשֶׁר לֹא קָרִים וְלֹא חַמִּים.
 אֵיךְ יִנְעַף לְבַלְתִּי הַדְּבִיקִי אֵלֶיךָ
 אֵיךְ נִרְאִיתָ לַעֲנוֹת לִי עַל שְׂאֵלוֹתִי
 בְּשְׂאֵלוֹת הַבָּר בְּאִמְרֵי רוּחַ וְתוֹהוֹ
 נִם עָמָה אֶתְרַגְזוּ אִם אֶזְכֹּר אוֹתָם.
 שְׁמַעֲנִי נָתַן בְּהַמִּית רוּחִי
 מִצְּאֲתָנִי דִּיךָ כְּבֹאָה מֵאֲרָב
 וּפְתָאוֹם מִסְכָּה אֶת־סוּדָה בְּנַפְשִׁי
 אֲשֶׁר נִפְתְּרוּ לִי בּוֹ חִידוֹת דְּבָרֶיךָ.

נתן.

איך בדברי דִּיה מְצֵאתָ הַפְתָּרוֹן?

לוחם הצלב.

שְׁמַעֲנִי נָתָן עַד פְּלוֹתִי לְדַבֵּר.
דְּמִיתִי בְּלִבְכִי כִּי תִמְאַז לְהַסְגִּיר
אֶל נוֹצְרֵי נֶפֶשׁ אֲשֶׁר צִדְתָּ מִנוֹצְרִים
וְלִבְּךָ אָמַרְתִּי טוֹב כִּי אֶחֱיֶשׂה
לְתַת הַסְּפִיץ מִהָרָה עַל צְוֹאֲרֶךָ.

נתן.

מִהָרָה וְגַם טוֹב? מַה יֵּשׁ טוֹב בְּמַהְרָה?

לוחם הצלב.

שְׁמַעֲנִי נָתָן! אֲבָל עֲנֵל פְּעֻלָּתִי.
עוֹדָה בְּגִקְוִינָה וְאֲשֶׁת פְּתִיּוֹת דִּיה
לֹא תִדַּע מַה תְּדַבֵּר אוֹלֵי תִשְׁנֹאֲךָ
וְרַק תּוֹאֲנָה מְבַקֶּשֶׁת לְסִכְסוֹךְ בְּךָ אוֹיְבִים.
כִּלְיָה יִכּוֹל לְהִיּוֹת גַּעַר חֶסֶד לֵב אֲנִי
אֲשֶׁר תִּמְוִט נֶפֶשׁוֹ בֵּין שְׁתֵּי הַקְּצוּוֹת
אוֹ יַעֲדִיף אוֹ יַחְסִיר בְּמַדַּת מַעֲלָלָיו.
גַּם זֶה יִכּוֹל לְהִיּוֹת. סֵלַח לַעֲוֹנֵי נָתָן!

נתן.

אִם בְּמַלִּים כְּאַלְהַת תַּחֲזִיק בִּי . . .

לוחם הצלב.

מִהָרָה הִלַּכְתִּי אֶל רֹאשׁ בַּיִת הַכְּמָרִים

אף את־שמה אליו לא הנדתי נתן
 רק ספרתי לו הדבר כמשל
 כדבר לא נהיה לשמוע משפטו.
 מי יתן לו שפתי מחסום לשפתי
 הלא כבר ידעתי נכלי ראש הכמרים
 ולמה לא שאלתי על דבר המעשה
 מדוע לא חסתי על נערה עניה
 אשר כמעט לקחו אביה ממנה.
 לא שמרתי שפתי אף לא אומר נואש!
 מרמת ראש בית הכמרים ונכלי אמריו
 מהר השיבוני לדרך הכבון.
 ועתה שמעני עוד עד פלותי דברי
 גם אם ידע שמה אין מקום לפחד.
 רק אז יוכל קחת ממה הנערה
 והוליכה מביתה אל בית הפודדות
 אם לה לבדה היא ולא לאיש אחר.
 אם בן איפא תגה אותה לי לאשה
 אז יבוא וינסה לקחת את אשתי.
 ידעתי כי מהרה יחדל מעשות זה.
 תגה אותה לי מהר תהי בתך או לא
 תהי נוצרית או יהודית או לא זאת ולא זאת
 אחת היא בעיני לא אשאלך לעולם
 איזו היא דתה תהי אשר תהיה.

נתן.

התדמה כי לי אין ישועה אחרת
 כי אם להסתיר האמת?

לוחם הצלב.

תהי כאשר תהיה.

נתן.

עד היום ממה ומאדם אחר
אשר לו יאתה לדעת הדבר
לא כחשתי לאמר כי אינה נוצרית
ואנכי אביה ולא רק אומן לה.
עלי להצטרך רק אצלה וגם אצדק.

לוחם הצלב.

מה לה לה להצטרך אל תודע לה מאומה!
בתם-לבה תחשבה לעולם לאביה
למה תבאיב נפשה בסלון סוד ממאיר?
תגנה לי נתן בא תגנה לי לאשה
הלא עוד לה לבדה המשפט לתתה
אנכי האיש יציל אותה שנית
לאל ידי וגם חפצי להצילה לה נתן.

נתן.

היה לאל ידך אף עבר המועד!

לוחם הצלב.

איך עבר המועד?

נתן.

נודה לראש הפמרים.

לוחם הצלב.

לאיש הזה נודה? בגלל איזה דבר?
ההוא עשה דבר למען נודה לו.

נתן.

עלינו להודות לך פי בעזרתך גדע
מי הם קרוביה אשר לידם נתננה.

לוחם הצלב.

יודה לך על זה האיש אשר אליו
יוסיף ראש הקמרים להראות את-חסדו.

נתן.

מידי קרובים אלה תקקנה לאשה.

לוחם הצלב.

צרה על צרה באתך חיה
ודבר בו יאשרו תומים אחרים
לך יתומה עניה לאסון יחשב.
אך נתן איפה חמה קרוביה?

נתן.

תשאל איהם?

לוחם הצלב.

מי הם אמור לי!

נתן.

בראש כל-קרוביה נמצא גם אח לה
ורק ממנו תבקש לתתה לך לאשה.

לוחם הצלב.

היֵש לָהּ גַם אָח ? אִיזוּ וַיְמַה מְלֵאכְתָּו ?
הַהוּא לִוְחָם אוֹ כְּמֹר וַיְמַה אֶמְנָה מְנֹו ?

נתן.

לֹא לִוְחָם וְלֹא כְהֵן הוּא אוֹ זֶה וְזֶה כְּאַחַד
עוֹד לֹא אֶפְיָרְנֹו עַד הַיּוֹם כְּהַפְצִי.

לוחם הצלב.

מַה תַּדַּע עוֹד עָלָיו ?

נתן.

אִישׁ חַיִל וְטוֹב הוּא
וְגַם יֵיטֵב לְחַיָּה כִּי תַחֲיָה בְּצִלוֹ.

לוחם הצלב.

אִךְ גּוֹצְרֵי הַנְּהוּ. סִלְחָה לִי נָתָן
כְּאַמְנָה לֹא אַדַּע אִיךְ אֲשַׁקּוֹל דְּבַרְיָךְ.
הֲלֹא הִיא תַחֲיָה כְּגּוֹצְרֵי תֵּין הַנּוֹצְרִים
וְאַחֲרֵי הַתַּחֲפָשָׁה לְהַרְאוֹת כְּגּוֹצְרֵי
כְּאַחֲרוֹנָה נּוֹצְרֵי תַחֲיָה לְאַמְתָּה.
וּבְשִׁדָּה לְכַבֵּה תַחַת זֶרַע אֲמַת
אֲשֶׁר בּוֹ זֶרַעַת קוֹיִן וְדַרְדַּר יַעֲלֶה
וּבְכָל-זֹאת לֹא תִדְאַגּ וּבְכָל-זֹאת תֵּאמֵר:
וְגַם יֵיטֵב לְחַיָּה כִּי תַחֲיָה עִם אָחִיהָ.

נתן.

אֲאָמִיִן וְגַם אֶמְנָה כִּי יֵיטֵב לָהּ עַמּוֹ
וְלוֹ יַחֲסֵר לָהּ דְּבַר הֲלֹא שְׂנִינּוּ יַחַד
אַתָּה וְאַנְכִי מִשְׁאַלּוֹתֶיהָ גְּמֵלָא.

לוחם הצלב.

אצל אחיך לא יחסר לך דבר
 מה לנו לתת? הלא יתן לך הכל
 מזונה וקסותה מעדנים וכל-עדי.
 ומה תקפיץ עוד? האיש אשר לו תהיה?
 גם אותו יבקש אחיך לך בעתו
 איש טוב וגם יהיה נוצרי דבק בדתו.
 הוי נתן! המלאך אשר לך כוננת
 איך ישחיתו אחרים עתה את-יפיך!

נתן.

נקטח ולא נפחד גם אחר יעמד
 המלאך בפיך ולו אהבתנו.

לוחם הצלב.

אל תאמר בנאת פי הלא אהבתי
 לא תעמוד באיתנה אם יחסר מאומה
 על מאיני האהוב ולו שמו לבדו יחסר.
 איך תגד מה תדע היא מן הדבר?

נתן.

לא אאמין כי תדע ממנו מאומה.

לוחם הצלב.

תדע או לא תדע מפי בראשונה
 ינדע לך הפח הטמון על דרכה.
 מזמתי היתה לבלתי ראותה

עד אשר אוכל לקרוא את־שמי עליה —
עֵתָה תוֹפֵר עֲצָתִי אֲמַהֲרָה אֲרוּצָה.

נתן.

שָׁבָה פֶּחַ עֲמֹדֵי אֲנָה תְרוּיִן?

לוחם הצלב.

אֵלֶכָה אֵלֶיךָ לְגִפְסוֹת אֶת־רוּחָה
הַיֵּשׁ לַפְּעֵרָה הַזֹּאת פֶּחַ פְּנֹכֶר
וְלֹהֶתְחַזֵּק וְלַעֲשׂוֹת הַנְּאוּהָ לָהּ לַעֲשׂוֹת.

נתן.

מָה הוּא הַדְּבָר הַנְּאוּהָ לָהּ לַעֲשׂוֹת?

לוחם הצלב.

לֹא תִשִּׁית עוֹד לְבָהּ לֹא לָךְ וְלֹא לְאַחֶיךָ.

נתן.

וְאַחַר מַה תַּעֲשֶׂה?

לוחם הצלב.

אֲחֵרֵי תֵלֶךְ
וְאַף כִּי בְדֶרֶךְ זֶה מִחֲמֹדֵי יְהִי בְעֵלָה.

נתן.

אֵל תֵּלֶךְ עֵתָה כִּי לֹא תִמְצָאָנָה
הַבַּיִת בְּבֵית צְדָה אֲחוֹת שׁוּלְטָן סְלַדִּין.

לוחם הצלב.

מִתִּי וּמִדוּעַ הִלְכָה אֵל צְדָה?

נתן.

בוא אתי אם תחפץ מצוא האח עמך.

לוחם הצלב.

האח? אחי מי? אחי צדה או אחי תיה?

נתן.

אולי זה וזה רק בואה נא עמי. (ילכו)

מחזה ששי.

צדה וחייה (מדברות יחד).

צדה.

מה ישמח בך לבי בערה געימת חן
אך למה יצר לך אל תיראי אל תדאגי
התעוררי בטחי כי פתח אתי שפתיה!

חיה.

גברתי!

צדה.

אל נא תקראיני גברתי
קראי לי צדה בעיתך אחותך
או אמך הלא כמעט אמך אני לימים.
אף צעירה לימים ובכל-זאת חקמה
וחסידה אף יודעה לדבר בהשכל.
מה רבו הספרים אשר קראת בהם!

חיה.

ספרים אשר קראתי? אל תלעגי צדה
בא חותך! כמעט לא ידע קרא ספר.

צדה.

כמעט לא ידע קרא? הלא שקר מלתך!

חיה.

הפתיב ביד אבי לא בכבודות אקרא
ואולם את אמרת כי ספרים קראתי.

צדה.

כן הוא אמרתי וגם אשוב לאמרו.

חיה.

אך אמנם ביד עלי קרוא בספר!

צדה.

האמת תדברי? ולא תהתלי בי?

חיה.

דברי אמת פלו כי חכמה ידעת
גלמדה מספרים לא יאהב אבי
אותיות הספר במתות נחשבו
ועל ידן לא תחיה החכמה בלבבות.

צדה.

זרים דברוך אך בהתבונני כם
אמרתי כי צדקו ואולם מי למדך?

חיה.

כֹּל-אֲשֶׁר יִדְעַתִּי מִפִּי אָבִי לְמִדְתִּי
וְגַם אוֹכֵל לְהַגִּיד לְךָ אֵיךְ אֵינִי וְלִמָּח
הוֹרַנִי הַדְּבָרִים אֲשֶׁר לְמִדְתִּי כָכָה.

צדה.

אֲשֶׁרְךָ! בְּלִבְךָ נִחְתָּה תוֹרַת אָבִיךָ
וּבְכֹל חֲשֵׁק נַפְשְׁךָ קִנִּיתָ לְקַח שִׁפְתָּיו.

חיה.

יִדְעַתִּי גַם צָדָה לֹא תִרְבְּתָה קְרוֹא סֵפֶר.

צדה.

אֵיךְ תִּדְעִי זֹאת? הֲזֵן לֹא אֶתְפָּאֵר
בְּרַב הַסְּפָרִים אֲשֶׁר בָּהֶם קָרָאתִי
אוּלָּם מָה אֵלַי פִּיךָ בְּאִמְרֶךָ יִדְעַתִּי
אֵל תִּירָאִי לְהַגִּידוֹ אֵל תִּחַרֶשׁ מְאוּמָה.

חיה.

וַעֲזַן כִּי יִשְׁרָה אֶת וּתְמִימַת לִבָּב
בְּלִי חֲכָמַת תַּחְבּוּלוֹת בְּלִי דוּמָה לְאַחֲרִים.

צדה.

וַיַּעַן כִּי אֵלֶּה מְצֹאֹתַי כִּי תֹאמְרִי. . .

חיה.

אָבִי אָמַר לִי כִּי קוֹרֵא סְפָרִים
לֹא תִשָּׂאֵר נַפְשׁוֹ בְּיִשְׁרָה וּבִתְמָה.

צדה.

איש נפלא אבך.

חיה.

הוא כבודי וקאונני.

צדה.

צדק ימצא בדבריו תמיד ולא יחטיא.

חיה.

האין זאת ואבי זה . . .

צדה.

מה לך אהובתי ?

חיה.

ואת-אבי זה הווי . . .

צדה.

שדי! למה תבכי ?

חיה.

הוי גלאיתי גשוא תפאב אשר בקרבי
לא אחריש עוד אדברה וינח לי.
(תתנפל לרגלי צדה ועיניה יורדות בבכי).

צדה.

מה-לך בתי חיה מה אלה הדמעות ?

חיה.

הוי את-זה יקחו ממני.

צדה.

מפניך יקחנהו? מי יעשה חמם זה?
לא תהיה. הרגעתי קומי לך תיה.

חיה.

בטוב לבך אמרת להיות אחותי רעיתי
היי לי באחות בצורה גא הושיעני.

צדה.

אחותך אנכי אף מה זה תתנפלי?
אקרא לאמהותי אם לא תקומי.

חיה (המתחזקת וקמה מהארץ).

סלחי גא צדה! בצערי שכחתי
כי אין לבי מבוא אל נפשך
ורוחך לא תקרע מפני הדמעות
רק משפטי השכל בשובה ונחת
יריבו לפניך את ריב העשוק.

צדה.

אם בן השמיעני דבריך בנחת.

חיה.

אחותי רעיתי גא אל תעזביני
מעשק פדיני אל יקחו בחזקה
מפני את-אבי לתת לי אב אחר.

צדה.

הבחזקה יחפצו לתת לך אב אחר?
מי זה היכול או החפץ לעשותו?

חיה.

מי זה? הלא ד"ה הטובה אף רעה
יכולה גם חפצה לעשות דבר כזה
התפירי את ד"ה הטובה אף רעה?
יסלח לה האל אף יתן שכרה
רבת גמלתני טוב ורע באחד.

צדה.

מה נמצא בה טוב אם רע גמלתך.

חיה.

רב חסד גמלתני כל-ימי חיי!

צדה.

אף מי זאת האשה הנקראת בשם ד"ה?

חיה.

אשה נוצרית היא אמנתי מפעורי
בחיקה גדלתני ברוב חסדה שכחתי
פי יתומה עזובה מפלי אם נשארתמי.
אל יתן לה רחמים בעבור אהבתה!
אף גם היא הציקתני הכאיבה גפשי.

צדה.

במה הציקתך מדוע ואיככה?

חיה.

סלחי לעגניה היא אשה נוצרית

וּמְרֹב אֶהְבֶּתָהּ הִיא מְעַנָּה נַפְשׁוֹת.
 הִיא אַחַת הַנְּשִׁים אֲשֶׁר רוּחַן תַּפְעֵמָן
 וְלִבָּבָם יִשְׂיֵאֵן לְדַמּוֹת כִּי רַק לָהֶן
 יִדְוָעָה הַמְּסֻלָּה הָעֲלִיָּה אֶל אֱלֹהִים.

צדה.

מִדְּבָרֶיךָ עֲמָה נִגְלָה לִי הַכֹּל.

חיה.

הִיא אַחַת הַנְּשִׁים אֲשֶׁר רוּחַן תַּצִּימָן
 לְהוֹרוֹת כָּל־נֶפֶשׁ תּוֹעָה מִדְּרָךְ
 בַּמְּסֻלָּה הַזֶּה רַק לָהֶן יִדְוָעָה.
 וְנִם אֵיךְ תַּעֲשִׂינָה כְּמִשְׁפָּט אַחֵר?
 אִם רַק מְסֻלָּה אַחַת הִיִּשְׁרָה בְּעֵינֵיהֶן
 וְכָל־עֲזָבָה כְּמִתְחַלֵּף לְשַׁחַת עוֹלָמִים
 אֵיכָכָה תִּרְאִינָה בְּאַבְדֹן נֶפֶשׁ אֲהוּבָן
 מִכְּלִי לְחֹשִׁיעוֹ אִם לֹא מִשְׁנֵאָה
 וְאֵיךְ יִשְׁנֵאוּ אֲהוּבָן לְעֲזָבוֹ לְשַׁחַת?
 וְלוֹ הִיָּתָה רַק זֹאת הַחֲרָשְׁתִּי עוֹד עֲמָה
 וְלֹא הִלִּינֹתִי עַל רַב אֲנַחֲזִיתִי
 עַל דְּבָרֵי תּוֹכְחָתָה תַּפְּלָתָה נַעֲרָתָה.
 אֶת־הַכֹּל נִשְׂאֲתִי עוֹד כְּלִי תִלְנֹת
 כִּי רוּחִי הֵעִירוֹ דְּבָרֶיךָ תָּמִיד
 לְחֹשׁוֹב מִחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת וּמוֹעִילוֹת
 נִם יִקְרוּ לִי כְּאוֹת אֶהְבֶּתָה אוֹתִי
 אֲשֶׁר כָּכָה תִּאָּהֵב אוֹתִי בְּכָל־מְאוּדָה
 וְלֹא תִנּוּחַ עַד שׁוּבִי אֶל מְסֻלָּתָה
 לְמַעַן לֹא תִפְרָד מִמֶּנִּי עַד עוֹלָם.

צדה.

דְּבַרְיָהּ אֵמֶת הֵם וַיִּשְׁרִים בְּעֵינַי.

חיה.

וְאוּלַם עָמָה נִשְׂוֵא דְבַרְיָהּ גְּלֵאִיתִי
כְּכַד אֲמַרְיָהּ לֹא אוֹסִיף עוֹד לְסַבּוֹל
לְגַגְדָּם אֵין בִּי כַח בִּי קֶצֶרָה נִפְשִׁי
וְגַם עֶזֶר תְּבוֹנָתִי אֵין עוֹד עֲמָדִי.

צדה.

מָה הֵם דְּבַרְיָהּ אֲשֶׁר לֹא תֵאבְדָה לְסַבּוֹל ?

חיה.

דְּבַרִי סוֹד אֲשֶׁר גְּלַתָּה לִי לְפָנַי רְנַע.

צדה.

מָה הַסּוֹד אֲשֶׁר גְּלַתָּה לָךְ לְפָנַי רְנַע ?

חיה.

עַל דְּרַבְנֵנוּ הִנֵּה לְחֶרְבַת הַיִּכָּל נוֹצְרִי
כְּאֵנִי וְהִנֵּה פִתְאִים אֶחְרוּ פְּעַמֶּיהָ
עֲמָדָה כְּאִשָּׁה מְרִיבָה אֶת־נַפְשָׁהּ
פַּעַם שְׂמִימָה פַּעַם עָלִי תְּבִיט
וְעֵינָהּ דּוֹמַעַת אִזּוֹ אֲמַרָה אֵלַי :
בּוֹאִי נָא גְּלֻכָּה דְרָךְ הַחֶרְבָּה.
אֶחְרִיךְ בְּאֵתִי אֵל תּוֹךְ הַהִיכָל
אֶחְזַתְנִי רְעֵדָה כְּאֲשֶׁר שׁוֹטְטוּ עֵינַי
בְּפִרְצוֹת הַבְּגִין הַמָּט לְמַפְלָה

וְהִנֵּה שְׁנִית עֹמְדָה וְאֲנֹכִי עַל צִדָּה
 אֶצֶל מַעְלוֹת מִזְבֵּחַ הָרוּם וְנִחְרַב
 וּפְתַע פְּתָאוּם תִּירַד עֵינָה בְּכַבִּי
 תִּפְרֹשׁ כַּפֵּיהָ וּלְרַגְלֵי תִתְנַפֵּל.

צדה.

בְּעֵרָה גְעִימָה מִה־מָּאֵד הַשְּׂתוּמָמֶת.

חיה.

שֵׁם הַשְּׂפִיעֵתַנִּי בְּחֵי הָאֵם הַקְּדוּשָׁה
 אֲשֶׁר בְּמָקוֹם הַהוּא הִרְבָּה תַּפְלוֹת שְׂמָעָה
 וְהִרְבָּה גַּפְלָאוֹת עֲשֵׂתָה לְקוֹרְאֶיהָ
 הַשְּׂפִיעֵתַנִּי וְעֵינָה בְּחֻמְלָה בִּי מִבְּטָת
 וּבִקְשָׁה מְמוֹנֵי לְרַחֵם עַל נַפְשִׁי
 וְלִסְלוּחַ לָהּ בִּי לֹא תוּכַל לְהִתְאַפֵּק
 וּתִתְנַלָּה הַסּוּד לִי אֲשֶׁר נוֹצְרִית אֲנִי.

צדה.

בְּכָר אָמַר לִי לְפִי כִּי זֶה הוּא הַדְּבָר.

חיה.

אֲשֶׁר מְזַרַע נוֹצְרִים אֲנִי וְגַם נִטְפְּלֹתַי
 אֵינְנִי בֵּת גִּתָּן וְגַם הוּא לֹא אָבִי.
 שְׂדֵי אֵל חַיִּי! הוּא אֵינְנִי אָבִי!
 שְׁנִית אֲתִנַּפֵּל לְרַגְלֶיךָ צִדָּה . . .

צדה.

אֵל גָּא חַיָּה קוֹמִי הִנֵּה זֶה אָחִי!

מחזה יבועי.

סלדין (והראשונות).

סלדין.

מה-זאת צדָה?

צדה.

חוי היא מתעלֶפֶת!

סלדין.

מי זאת הנְעֶרָה.

צדה.

הלא כָּבֵר יִדְעָתָּ.

סלדין.

הבת נָתַן? מה-לָּה?

צדה.

התחזקי בתי הנה השולֶטֶן!

חיה (נמשכת על כרעיה. לרגלי סלדין וראשה לאדמה).

לא אָקוּם מֵעֶפֶר לא אָרִים ראש לְהַבִּיט

אֶל פְּנֵי הַשּׁוֹלֶטֶן וְאֶל זִיו כְּבוֹד אֵל

אֲשֶׁר יִהְיֶה מְעִינִיו וְעַל מִצְחוֹ יֵאָר

לְהַגִּיד הָאֱמֶת וְהַחֶסֶד אֲשֶׁר בּוֹ . . .

סלדין.

קומי נָא קומי!

חיה.

עד אֲשֶׁר יֹאמֵר לְעֲשׂוֹת.

סלדין.

בוואי הנה פל-אשר תשא אל אעשה.

חיה.

אחת אשאל ואחת היא בקשתי

נניחו לי אבי ולו נניחוני.

עוד לא ידעתי מי האיש הקפין

להיות אבי ומי יוכל להפין היותו

אף מאנה נפשי לדעת מי הוא

הרק בדם לבדו יהיה משפט האב?

ורק אשר מדמו חוללתי הוא אבי?

סלדין (יקומנה מהארץ).

החליתי להבין צרת הפערה.

אף מי אכזר השית דבר זה בנפשך?

ומי הגיד לך כי אמת הדבר?

חיה.

אמת הוא כי דיה מפנינקתי שמעתהו.

סלדין.

ומי יעיד כי אמת דבר פי מינקתך?

חיה.

בצאת רוחה בעת מותה גלתה הסוד לדיה.

סלדין.

בצאת רוחה בעת מותה? הידע אז לכה

את אשר דבר פיה? אולי הכל דברה.
 ולו גם אמת דברה הלא צדקו דבריו?
 משפט האב לא בדם לבדו הוא
 לא בבני האדם ואף לא בבחמה.
 המוליד בן אין לו פי אם המשפט
 לקנות לו שם אב בפעשות מעשה אב.
 אל יפול קף לבדו בתי הרגע!
 אם שני אבות אלה בעדך ינצו
 הניחים יחד וקחי לך אב שלישי!
 ואם תקחי אותי אני אהיה אביך.

צדה.

עשה זאת איפא אחי הנה אמה אביך.

סלדין.

אב נאמן אב אהב לך אהיה בתי!
 אף עצה אחרת עלתה על לפי:
 מה לך ולאבות הן אבות ימותו
 מה מעשי אז? לבן קדמי לבקש
 איש אשר יתחרה אמה להאריך ימים
 ולהיות עמך יחד. המצאת איש כזה?

צדה.

אל תכלם אותה פן יאדמו פניה.

סלדין.

וזאת אני מבקש להאדים פניה.
 הן אדם פנים ינפה המאוסות

ואם כי יוסיף מת יפי לפני הַיְפוֹת.
 אֶת-אֲבִיךָ נָתַן הוֹעֲדָתִי הַנְּה
 וְעַמּוֹ עוֹד אִישׁ פְּלוֹנִי הֲלֹא יִגִּיד לְךָ לְבָרְךָ
 מִי הוּא. סִלְחֵי אַחֲוֹתֵי אֲשֶׁר הִנֵּה הוֹעֲדָתִים.

צדה.

אֵין עָלַי לְסִלּוּחַ עָלֶיךָ לְצוּרֹת אַחֵי.

סלדין.

מָאד מָאד יֵאָדְמוּ פְּנֵיךָ לְפָנָיו.

חיה.

לְפָנַי מִי וְלָמָּה פָּנַי יֵאָדְמוּ?

סלדין.

אם לא תִּחַפְּצֵי לְחַאֲדִים אֶתְּ נְצוּרֹת לֵב
 אֲזִי יִחְוְרוּ פְּנֵיךָ עֲשֵׂי כִיבֻלְתֶּךָ וְחַפְּצֶךָ.

(שפחה אחת תבוא ותקרב אל צדה)

מַה זֹאת אַחֲוֹתֵי? אִוְלֵי פְּבָר בְּאוּ?

צדה (אל השפחה)

אֲמַרִי לָהֶם וְיִבּוֹאוּ! הֲלֹא הִנֵּם אַחֵי.

המחזה האחרון.

נתן לוחם הצלב והראשונים.

סלדין.

מה אשמה לבואכם רעי האהובים!
ראשית דברי יהי להודיעך נתן
אשר הכינתי לך צרות פסוק
בכל-עת אשר תרצה תשלח לקחתם.

נתן.

אדוני השולטן לא לזה באתי.

סלדין.

גכון גם אנכי עמה להלוותך.

נתן.

אדוני השולטן למה תדבר ככה?

סלדין.

ארכת מצרים כבר באה ואנכי
שבת ללחיות עשיר כמו זה ימים רבים.
הזממת לעשות מסדר גדול עד מאד?
הגידה גא לי שאל כסף הרבה
כחפצה אמן לך כי גם אתם הסוחרים
לא תשבעו כסף שקול ומנוי.

נתן.

אדוני השולטן למה זה ראשונה
על דבר קטן כזה נשית לבב?

דָּבַר גְּדוֹל מְזֶה בְּעֵינַי לְהוֹבִישׁ שָׁם
הַמַּיִם אֲשֶׁר אָרְאָה יוֹרְדִים מֵעֵין.

(יקרב לחיה)

מַה לָּךְ פִּי בְּכִית הֲלֹא עוֹרֵךְ בְּתַי.

חיה.

בְּתֶךָ אֲנֹכִי אָבִי מִחֲמַד בְּפִשִׁי!

נתן.

אֵל תְּדַבְּרֵי דָבַר אֶת־אֲשֶׁר בְּלִבְךָ
יִדְעֵמִי וְגַם אֶת־יִדְעַת אֶת־לִבִּי.
אֵל תִּרְאֵי וְאֵל תִּפְסְחֵי חֲזָקִי וַיֵּאמֶן לִבִּי
אִם רַק לִבִּי עוֹד בְּיַדְךָ וְלֹא בְּיַד אֲחֵר
וְאֵין לְלִבְךָ לְדַאֵג מֵאֲבָדֶן יְבוֹאֵנוּ
זוֹלַת אָבִיךָ — פִּי אָבִיךָ לֹא יֵאבֵד מִמֶּךָ
הֵי גְבוּגָה — — אָבִיךָ יִשְׁאֵר לָךְ תָּמִיד.

חיה.

זוֹלַת אָבִי לֹא אֲדַאֵג מֵאֲבָדֶן אֲחֵר.

לוחם הצלב.

לֹא תִדַּאֵג! אִם בֵּן בְּתַקְנֹת פְּזֹב
הִשְׁאֵתִי בְּפִשִׁי תוֹחֵלְתִי הַקָּל.
אֵינְנָה יִרְאָה פֶּן אֲבַד מִמֶּנָּה
אִם בֵּן לֹא הֵאֱמִינָה אֲשֶׁר לָהּ הֵייתִי
וְגַם לֹא אֶוֹתָהּ לְעוֹלָם הֵייתִי קִנְיָנָה.
נִפְקָחוּ עֵינַי וְגַם הַדָּבָר גָּתַן
אֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ שְׂגִינּוּ שָׁנָה אֶת־פְּנֵי

בְּמִצְוֹתַי סְלֵדִין בְּאֵנִי אֵלַיָּךְ
דְּבָרֵי בְּתוּרָה אֵל תִּיגַע לְחַקוֹר עוֹד.

סְלֵדִין.

שָׁבֶת גַּעַר גְּמָהָר לְבַחַל עַל פִּיָּךְ!
חֲכִי טָרָם תִּקְרָא הַכֵּל יַעֲנוּךְ
וְטָרָם תִּשְׁאַל יַדְעוּ תַּאֲוֹת לְבָבְךָ?

לוחם הצלב.

אֲדוּנִי הַשּׁוֹלְטָן רְאִיתָ וְשָׁמַעְתָּ
כִּי אֲבָדָה תִּקְנֹתִי וְאֵין עוֹד תּוֹחֶלֶת.

סְלֵדִין.

שָׁמַעְתִּי וְרִאִיתִי אֵךְ מִדּוּעַ שָׁמַעְתָּ
מִבְּטָחָךְ עַל דְּבָר אֲשֶׁר לֹא יַדְעָתוּ?

לוחם הצלב.

עַתָּה בְּרִיר יַדְעָתִיו חָנָם בְּטָחָתִי בּוּ.

סְלֵדִין.

הָאִישׁ אֲשֶׁר יַעֲזֹז עַל טוֹב מִפְּעֵלוֹ
שָׁחַת יִשְׁחַתְּנוּ כְּאֵלוֹ לֹא עֲשָׂהוּ.
בְּעִבּוֹר אֲשֶׁר אוֹתָהּ הַצֵּל הַצֵּלְתָּ
אֵין לָךְ עַל הַנְּעִרָה מִשְׁפֵּט אַחֲזָה
לוֹלִי כֵן כְּמוֹךְ גְּבוּר וְקָרָא
גָּבַב בָּא בָּאשׁ לְהַצִּיל בְּעִבּוֹר בְּצֵעוֹ.
(יֵאחֲזוּ בִיד חִיה וְיִלְוִיכָה אֵל לוחם הצלב)

בוֹאִי גַעַרְת חֵן בוֹאִי לְקַרְאָתוֹ!

אל תבואי במשפט עם גאות רוחו
 כי לולי גאונו וחס דם לִכְבוֹ
 לא חרף נפשו להצילך מאש
 סלחי גאון פיו אשר פשע בך היום
 בעבור גאון ידו אשר אז הצילך.
 בואי תְּקַלְמִיָּהוּ וְאֲשֶׁר לוֹ יֵאָתֶה לַעֲשׂוֹת
 זאת עֲשֵׂי אִתְּךָ קְדָמִי לְהוֹדִיעוֹ אֶתְּךָ
 שְׁפֹתֶיךָ תֹאמַר לוֹ אֲשֶׁר לוֹ אִתְּךָ לְעוֹלָם.
 וְאִם יִבְזֶה אוֹתְךָ וְלֹא יִזְכֹּר לְךָ חֶסֶדְךָ
 לֹא יִזְכֹּר אֶמְרֶיךָ אֵלָיו לְךָ אֲנִי —
 וְחֶסֶדְךָ זֶה גְדוֹל מִגְּמוּלוֹ אֵלֶיךָ
 כִּי מָה עָשָׂה בְּעֶדְךָ? נָתַן אֶת עוֹרוֹ
 לְקִיטוֹר בְּבוֹאוֹ בְּאֵשׁ דְּהִצִּילְךָ
 הַזֹּאת מֵעָשָׂה לְהִתְפַּאֵר לְהִתְהַלֵּל בְּגְדוּלוֹת? —
 אִם לֹא יִזְכֹּר חֶסֶדְךָ אִמְנָם אִזְ אֵין בּוֹ
 מִדְּמוּת אָסֵד מְאוּמָה אֵין לְבוֹ כְּלָבוֹ
 רַק פְּנֵיו יִתְחַפְּשׂוּ בְּמִרְאֵה פְּנֵי אֲחֵי.
 בְּאֵי גַעַרַת חַן!

צדה.

לְכִי אֶהוּבָתִּי לְכִי!
 אֶמְרִי לוֹ אֶתְּךָ אֶמְרִי לְךָ אֲנִי
 גַם זֶה כְּאֵין נֶגֶד מֵעָשָׂה חֶסֶדוֹ אִתְּךָ.

נתן.

דָּמָה סְלֵדִין חֶפֶח לָהּ צִדָּה.

סלדין.

מה זאת נתן?

נתן.

יש עוד איש אחד
אשר בדבר הזה לו המשפט לדבר.

סלדין.

ידעתי נתן גלוי הוא לפני
כי בדבר הזה גם לאב האומן
גמן המשפט להשמיע קולו
גם פראש המדברים אם את-זאת תבקש
ראה כי לא נעלם ממני הדבר.

נתן.

אך לא ידעת כלו כי לא אנכי
האיש אשר אמרתי עוד יש איש אחר.
בתחלה את-פיהו נשאלה סלדין!

סלדין.

מי הוא?

נתן.

אחיקה!

סלדין.

אחי תיה?

נתן.

כן הוא.

חיה.

אחי? הנש לי אח? ואני לא ידעתי.

לוחם הצלב (מתעורר מתמהונו).

יְאִיָּה זֶה הָאֵחַ? הַאִינְנוּ עוֹד פֹּה?
הֲלֹא אָמַרְתָּ בְּלִבְתָּנוּ כִּי פֹה נִפְגְּשֶׁהוּ.

נתן.

דוֹמָה מְעַט רָנַע אֵל תִּקְצַר רוּחְךָ!

לוחם הצלב (במרי שיה).

אִם בְּמַרְמָה וְקִזָּב אָב לָהּ נָתַן
יִמְצָא גַם אָח לָהּ לֵאמֹר כִּי זֶה הוּא.

סלדין.

אֵל הַזֹּסֵף נוֹצְרֵי פַעַם עַל פַּעַם!
אָחֵי אָסֵד לְעוֹלָם לֹא פָתַח אֶת־פִּי
לְהוֹצִיא מִמֶּנּוּ דְבַת בְּלִיעַל
בְּדַבְרֶךָ זֶה. הֲבֵן יִהְיֶה דְרָבָךָ תָּמִיד?

נתן.

סָלַח לוֹ הַשּׁוֹלְטָן! אָסֵלַח לוֹ גַם אֲנִי.
מִי זֶה יוֹדֵעַ מָה עָשִׂינוּ נְחַנוּ
אִם בְּתַקְוָה יָמֵי נֶעַר תִּתְחַמוּ הַיָּינוּ.
(יִקְרַב כְּאוֹהֵב אֵל לוחם הצלב.)
בְּעַקְבֵי תִרְמִית דִּבְחָה פָּזַב אָבִי מְדוֹן!
לוֹ הוֹאֵלֶתָ לְהַגִּיד לִי שְׂמֵךְ הָאֲמִתִּי.

לוחם הצלב.

הַשֵּׁם שְׂקָר הַנִּדְתִּי?

נתן.

לֹא אִישׁ שְׂטָפָן אָתָּה.

לוחם הצלב.

אם כן שם משפחתי מיה הוא הנגידה!

נתן.

וגם לא קורד שמה.

לוחם הצלב.

מה איפא שמי?

נתן.

אריה איש פלנק.

לוחם הצלב.

האמנם כן הוא?

נתן.

האמה משתומם?

לוחם הצלב.

ואולם מי האומר כי זה שמי ולא אחר?

נתן.

אנכי האומר וגם הרבה מזה
אוכל אמור לך בכל-זאת לא אכזיבך.

לוחם הצלב.

והשם אשר אמרתי איננו כזב?

נתן.

גם בשם הראשון נאנה לך להקרא.

לוחם הצלב.

זאת היא גם מהשבתמי (דבר זה הצילוי)

נתן.

פי אַמְנָה אַמָּה בַּת שְׁטָפָן הִיְתָה
 וְאַחֶיהָ דוֹדָה הוּא הַמְּגִדְלָה
 פִּי עָלְיוּ עֲזוּבוֹת אֲבוֹתֶיהָ בְּאִשְׁפְּנֵי
 פֶּאֶשֶׁר מִפְּנֵי הַקֶּר נָסְעוּ מִשְׁמָה
 לְשׁוֹב הַנְּהָ וְלַגּוֹר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת.
 שֵׁם דוֹדָה זֶה הִנֵּה קוֹרֵד אִישׁ שְׁטָפָן
 וּבְשֵׁמוֹ נִקְרְאָתָּ פִּי כִּבֵּן לוֹ הִיְתָה.
 הָאֲרָכִי הַיְמִיִּים מֵעַתָּה עִמּוֹ יַחַד
 נִסְעָה הַנְּהָ — הַעוֹדְנֵנוּ בַּחַיִּים?

לוחם הצלב.

מָה אַעֲנֶה נָתָן? בֶּן הוּא כְּדָבָרָה
 וְאוֹלָם דוֹדֵי כָּבֵד נֶאֱסַף אֶל עַמּוֹ.
 אֲנִי בָּאתִי הַנְּהָ עִם הַנְּדוּד הָאֲחֵרוֹן
 אֲשֶׁר שָׁלַח לְעֶזְרָת חֵיל לוחָמֵי הַצֶּלֶב.
 אֵךְ מָה לְאַחֵי חַיָּה וּלְכָל-אֲשֶׁר דִּבְרַתָּ?

נתן.

הַכֹּל תַּדַּע. אָבִיךָ —

לוחם הצלב.

הַגַּם אוֹתוֹ הַפְּרַתָּ?

נתן.

מִיָּדְעֵי חַיָּה.

לוחם הצלב.

מִיִּדְעָה נָתַן?

נתן.

שָׁמוּ וְלָף אִישׁ פִּלָּנֵק לֹא הָיָה אֲשֶׁפְּנָזִי.

לוחם הצלב.

הַגַּם זֹאת יִדְעֶמָּה?

נתן.

רַק גַּעֲרָה אֲשֶׁפְּנָזִית
לָקַח לִי לְאִשָּׁה וְעַם אִשְׁתּוֹ הִיא אֲמָה
הַלֵּף לְגוֹר שָׁמָּה יָמִים לֹא רַבִּים.

לוחם הצלב.

אֲחִי אֵל תּוֹסֵף עוֹד לְסַפֵּר קוֹרוֹתָיו!
וְאוֹלָם אֲחִי תָּיָה מִי הוּא אֲחִי תָּיָה?

נתן.

אָמָּה אֲחִיָּה!

לוחם הצלב.

אֲנִכִּי אֲחִי תָּיָה?

חיה.

הַהוּא יִתְּיָה אֲחִי?

צדה.

אָח וְאַחֹת הָמָּה!

סלדין.

אַח וְאַחוֹת הַמָּה!

חיה (תקרב לנשת אליו)

אַחִי! הַפְּגִי!

לוחם הצלב (יסג אחור ממנה)

אַנְכִי אַחִיָּה!

חיה (כמתאפקת תפנה אל נתן)

לֹא יוּכַל הַיּוֹת אַחִי לִבּוֹ יִמְאַן הַיּוֹתוֹ
וְלֹא יִבְיֵד לוֹ מְאוּמָה? נוֹכְלִים אַנְהֵנוּ!

סלדין (ללוחם הצלב)

הַזֹּאת תּוּכַל לְחַשׁוֹב בִּי נוֹכְלִים אַתָּה?
הֲלֹא אַתָּה הַנוֹכַל בִּי הַפֵּל בְּךָ שְׂקֵר.
שְׂקֵר דְּמוֹת פְּגִיָּה שְׂקֵר לְבַתְּךָ וְקוֹלְךָ
הַפֵּל בְּךָ תִּרְמִית בִּי לְמָה לֹא תִרְצֶה
לְהַפִּיר אַחוֹת כּוֹזֵאת לְךָ אֵל תַּעֲמֹד אִתִּי.

לוחם הצלב (יקרב אליו בענוה)

אֲדוּגִי הַשּׁוֹלְטָן נָא אֵל תִּרְשִׁיעַ
הַשְּׂתוּמָמִי בְּגִלּוֹת לִי נָתַן סוּדוֹ!
אֵל תִּמְאַסְנִי הֲלֹא גַם אַחִיָּה
גַּם אֶסָּד הִיָּה מִשְׂתוּמָם בְּמוּגִי
לוֹ הִבְהִילְתוּ צָרָה כְּצָרְתִּי.

(יקרב אל נתן)

יְדָךְ נָתַן לְקַחָה וְגַם הִיא נוֹתֶנֶת
וּבְיַד מְלֵאָה גַם תִּקַּח גַּם תִּתֵּן

אך לא בן פי יותר נתת לי היום
 עד אין חקר יותר מאשר לקחת.
 (יפול על צוארי חיה).
 הבני לך אחותי! אחיך הבני!

נתן.

וזה שם אחותך בלגדה בת פלגק.

לוחם הצלב.

בלגדה ולא תיה? האינה עוד תיה
 התגרש את-בתך ובשמה הפוצרי
 תקרא מהיום? ולמעני תגרשנה?
 אל נתן אל גא תאשם היא בעבורי!

נתן.

אל תדבר פכה! שניכם יחדו בני
 הלא אחי בתי בני הוא אם יחפץ.
 (נתן יחבק שניהם ושניהם יחבקוהו וסלדין משתאה
 יקרב אל צדה).

סלדין.

מה תאמרי אחותי?

צדה.

נקמרו בי רחמי.

סלדין.

ואני אפחד מדבר עוד גדול מזה
 אשר משמעו המה יחמו מעי
 הפוני לקראתו גם את התחזקי!

צדה.

מה נִפְחִידֶךָ?

סלדין.

שְׁמַעְנֵי נְתָן!

(בגשת נתן אל סלדין תקרב צדה אל חיה ואחיה לברכם. סלדין ונתן ידברו בקול נמוך).

עוֹד אַחַת אֲשַׁאֲלֶךָ הֲלֹא זֹאת אָמַרְתָּ . . .

נתן.

מה זֹאת אֲשֶׁר תִּשְׁאֵל?

סלדין.

אָמַרְתָּ אָבִי תִּהְיֶה

לֹא מֵאֶרֶץ אֲשֶׁכֶּנּוּ הִיָּה וְלֹא בֶן אֲשֶׁכֶּנּוּ

מִי הִיָּה אִיפֹא מָה הִיָּתָה מוֹלְדָתוֹ?

נתן.

מֵעוֹלָם אַתָּה-זֹאת לֹא הוֹדִיעַ אוֹתִי

וּמִפִּי מֵאִמְרָה לֹא שְׁמַעָה אָזְנִי.

סלדין.

וְגַם נוֹצְרֵי לֹא הִיָּה יְלִיד אֶרְצוֹת מְעָרָב?

נתן.

הוֹדָה כִּי לֹא בְּאֶרֶץ מְעָרָב נוֹלָד

וְגַם אִדַּע אֲשֶׁר אֶהֱב לְדַבֵּר שְׁפַת פְּרָסִית.

סלדין.

פְּרָסִית! מָה אֲשַׁאֲל עוֹד? הֵן הוּא הוּא! הוּא הִיָּה!

נתן.

מי זה הוא אשר הִיָּה?

סלדין.

מי בלְעֵדִי אָחִי?

אֲמַנְסִי יְדַעְתִּי אָחִי אֲסֹד הִיָּה!

נתן.

פִּיָּה דְבַר פְּאֲשֶׁר תְּבוּנָתְךָ תוֹרֶךְ

מְצֵאתָ הָאֲמִת וְהֵא לָךְ עֲדוּתָהּ!

(יתן לוֹ סֵפֶר הַתְּפִלָּה).

סלדין (בפתחו הספר).

זֶה מַעֲשֵׂה אֲצַבְעוֹתַי אֲפִיר פְּתַב יְדוֹ.

נתן.

לֹא יָדַעוּ עוֹד מְאוּמָה עוֹד יֵשׁ לְאֵל יָדְךָ

לְגִלּוֹת וּלְהַסְתִּיר אֶת אֲשֶׁר תִּרְצֶה.

סלדין (אחרי קראו בספר).

הָאֲנֹכִי יְלִידֵי אָחִי לֹא אֲפִיר פְּבְנֵי

אוּלֵי תִבְקֶשׁ כִּי לָךְ לְבַדְּךָ יְהִי?

(בקול רם)

הֲלֹא הִמָּה צְדָה! הֲלֹא הִמָּה גַם שְׁגִיחָם

בְּנֵי אָחִי וְאָחִיךָ בְּנֵי אָחִינוּ אֲסֹד (יריין לחבקים).

צדה- (גם היא תחבקים).

קוֹל שְׂמִמָּה בְּאֲזְנֵי | מֵאֵת אֱלֹהִים הִיָּתָה!

סלדין (ללוחם הצלב).

מהיום ולהלאה אם תרצה או לא
אהב תאהבני ולא תקשה ערפך.

(לחיה)

ולך הייתי לאב באשר דברתי.

צדה.

גם אני אהי אפך בדברי גם אני.

סלדין (ישוב אל לוחם הצלב).

בני אמה בן-אסד בן-מחמד נפשי.

לוחם הצלב.

האם באמנה עצמך ובשרך אני?

אם בן החלומות אשר קילד קטן
שמעתי מספרים לא חלומות שוא היו.
(יפול לרגליו).

סלדין (יקים)

ראו רשע זה! פקר ידע הדבר

ובקרה עין מרצחו גהייתי.

ישר איסרך בשוטי אהבתי.

(כלם יתחבקו בלי דבר דבר ומסך בית המחזה יתגולל

ארצה).

B
862.
III.

HEBRÄISCHE DICHTUNGEN

VON

SIMON BACHER.

AUS DEN GEDRUCKTEN SCHRIFTEN U. DEM HANDSCHRIFTLICHEN NACHLASSE DES VEREWIGTEN VERFASSERS AUSGEWÄHLT UND HERAUSGEGEBEN

VON SEINEM SOHNE

WILHELM BACHER.

III. THEIL.

LESSING'S NATHAN DER WEISE.

HEBRÄISCH.

WIEN, 1894.

IN COMMISSION BEI CH. D. LIPPE.

DRUCK VON ADOLF ALKALAY, PRESSBURG.